

Klimajournalistikk i stormens øye

Journalistisk dekning av klimaendringer på Salomonøyene

Ane Teksum Isbrekken

Masteroppgave i journalistikk

Institutt for medier og kommunikasjon

Universitetet i Oslo

November 2013

Forord

Jeg vil takke alle som har hjulpet meg fram mot dette resultatet: En ferdig masteroppgave. Frøet til det som skulle bli denne oppgaven ble sådd høsten 2010, på kontoret til min alltid like entusiastiske og kunnskapsrike veileder Elisabeth Eide. Godt var det at jeg den gang ikke visste at prosessen fram til dette resultatet, skulle ta tre år. Jeg visste lite om stillehavsregionen i 2010, men i samråd med Elisabeth bestemte jeg meg for å undersøke klimajournalisikken i et område hvor dette er blitt studert av få tidligere – men hvor den er svært relevant og viktig, nemlig blant de små øyneasjonene i Sør-Stillehavet. Etter å ha søkt etter nasjoner som er i klimastormens øye – bokstavelig talt – med tilstrekkelige og arkiverte medieprodukter som kunne danne grunnlag for en analyse, bestemte jeg meg for å rette blikket mot Salomonøyene. Jeg fikk aldri reist dit, da en skade med påfølgende sykehusopphold satte en stopper for planene – og skulle komme til å forsinke masterarbeidet vesentlig – fem dager før planlagt avreise. Men om mulig er stillehavsregionen enda mer forlokkende nå enn tidligere.

Elisabeth fortjener den største takk for kyndig veiledning og motivasjon gjennom disse tre årene. I tillegg skylder jeg en stor takk til alle i nettverket Climate Crossroads. Elisabeth inviterte meg til å overvære flere av nettverkets konferanser, og jeg er utrolig glad og ydmyk overfor forskerne her for å ha fått muligheten til å suge til meg kunnskap, ideer og inspirasjon, i tillegg til å ha fått nytte godt av mange og svært verdifulle innspill til min egen oppgave. Ikke minst gjorde et stipend fra Climate Crossroads det mulig å ta fulltidspermisjon fra stillingen min i Dagbladet, for å fokusere fullt og helt på oppgaven gjennom tre måneder. Tusen takk.

Informantene skylder jeg også en stor takk for at de tok seg tid til å svare på gjentatte henvendelser og ga meg verdifullt innblikk i deres arbeidshverdag. Førsteamanuensis Philip Chubb ved journalistutdanningen ved Monash University i Australia og Espen Rønneberg ved Secretariat of the Pacific Regional Environment Programme (SPREP) har også bidratt med verdifulle innspill i researchfasen.

En spesiell takk til familien min og min mor, Anne Brit, som alltid har hatt tro på meg og fortalt meg at jeg kan få til det jeg vil få til. Og sist, men ikke minst, tusen takk til samboeren min, Torje, som alltid er tålmodig og snill og alltid har støttende og gode ord på lager.

Sammendrag

Denne oppgaven tar for seg Salomonøyenes pressedekning av klimaendringer gjennom analyse av 140 artikler hentet fra to av landets nettaviser: Solomon Star og Solomon Times Online. Analyse materialet er hentet fra en periode på ett år – i 2011 og 2012 - fra hvert av de to mediene. Problemstillingen i denne oppgaven er som følger: *Hvordan dekkes klimaendringer journalistisk på Salomonøyene?* Metodene som er brukt for å besvare denne problemstillingen, er kvantitativ innholdsanalyse av 140 artikler, samt kvalitative intervjuer med to informanter - begge journalister på Salomonøyene.

En rekke studier har undersøkt klimadekningen i ulike medier rundt om i verden. Færre har undersøkt det samme i mediene i noen av statene som er mest utsatt for klimaendringenes konsekvenser: De små øynasjonene i Sør-Stillhevet i Oseania. Funnene fra denne oppgaven vitner om en betydelig dominans av elitekilder i det undersøkte materialet, samt svært lav representasjon av kvinner og representanter for grasrota. Gjennomsnittlig antall kilder per artikkel er 1,4. I tillegg vitner funnene om betydelig bruk av pressemeldinger og nyheter fra andre medier i klimadekningen, samt liten grad av kontekstualisering og tradisjonell domestisering av nyheter relatert til klimaendringer.

Abstract

This thesis will discuss journalistic coverage of climate change in Solomon Island's media based on content analysis of 140 articles published in two of the country's online news papers: Solomon Star and Solomon Times Online. The material is published through a one year period for each of the papers, partly from 2011 and partly from 2012. The approach to the problem will be: *How is climate change covered by the media in the Solomon Islands?* The methods used is content analysis and qualitative interviews with two informants – both journalists in the Solomon Islands.

Several studies has examined climate change in media around the world. Fewer of these has examined the same in the media of some of the world's countries most vulnerable to climate change: The small island states in the South Pacific. The results from this thesis indicates a considerable dominance of elite source in the material analysed, and a severe lack of representation of women and the grass roots. Sources in the articles counted a mean 1,4. The results show a considerable use of press releases and news from other media, and small degree of contextualising and domestication of news related to climate change.

Innhold

1. INTRODUKSJON	vi
1.1 Operasjonalisering	2
1.2 Klimaendringer – vår tids største utfordring	3
1.3 De mest sårbare blant oss.....	4
1.4 Mediebildet på Salomonøyene	5
1.5 Videre struktur i oppgaven	10
2 TEORETISKE BIDRAG.....	12
2.1 Knuter på tråden på et underrapportert felt.....	12
2.2 Hva blir en nyhet – og hvorfor?	15
2.2.1 Nyheter rundt om i verden	17
2.2.2 Domestisering – mellom det lokale og det globale	20
2.2.3 Utviklingsjournalistikk	21
2.2.4 Protokolljournalistikk	24
2.2.5 Stemmer i klimadekningen – tidligere funn.....	25
2.2.6 “Kravet” om balanse	26
2.3 To strategier: Utslippsreduskjon og tilpasning	27
2.4 Klimajournalistikk i utviklingsland.....	27
2.4.1 Dekning av klimaendringer i Salomonøyenes medier – tidligere funn.....	31
2.4.2 Kunnskap om klimaendringer i befolkningen	35
2.4.3 Internasjonal dekning av klimaendringer i Stillehavet.....	37
3. METODISK TILNÆRMING	38
3.1 Innholdsanalyse	39
3.2 Analyseobjekt og utvalg	40
3.3 Kodeskjema	42
3.4 Kodeenhet og variabler	42
3.5 Generalisering, reliabilitet og validitet	44
3.6 Utfordringer knyttet til arkivøk	45
3.7 Intervjuer med journalister	45
4. ANALYSERESULTATER	47
4.1 Seksjon	49
4.2 Sjanger	51
4.2.1 En regional form for domestisering?	53

4.2.2 Sjangrene som mangler	55
4.2.3 Flom uten klimaendringer?	56
4.2.4 Profesjonalisme i journalistikken	58
4.3 Artiklenes opphav	61
4.3.1 Den utilgjengelige pressemeldingen	62
4.3.2 Et spørsmål om ressurser	64
4.3.3 Finnes vaktbikkjene?	65
4.4 Relevans for klimaendringer og artikkelstørrelse	66
4.5 Kilder	69
4.5.1 Politiske aktører	71
4.5.2 Kvinnelige kilder	73
4.5.3 Grasrota	74
4.5.4 NGO-er	75
4.5.5 Næringsliv og industri	77
4.5.6 Eksperter/forskere	78
4.5.7 Andre grupper	79
4.6 Orientering mot fremtid	80
4.7 Utslipp eller tilpasning, nord eller sør?	81
4.8 Bilder og hyperlenker	83
5. OPPSUMMERING OG KONKLUSJON	85

Vedlegg

Appendiks 1: Artikkel fra Solomon Times Online	96
Appendiks 2: Artikler fra Solomon Star	97
Appendiks 3: Tabell over kilder representert i utvalget totalt	104
Appendiks 4: Kodeinstruks	105

Liste over tabeller og figurer

Bilde 1: Kart over Salomonøyene.....	6
Tabell 1: "Four World's News Values.....	18
Figur 1: Kilderepresentasjon i Salomonøyenes medier i prosent.....	34
Tabell 2: Utdrag fra oversikt over vinkel A og vinkel B i artikler og TV- og radioinnslag i Salomonøyenes medier.....	35
Tabell 3: Analyseperioder for de to mediene.....	42
Figur 2: Fordeling av avisartikler fra Solomon Star og Solomon Times Online.....	47
Figur 3: Artikkelstørrelse etter medier.....	47
Tabell 4: Antall artikler om klimaendringer publisert på månedsbasis (n=140).....	48
Tabell 5: Seksjonsfordeling av artikler etter medier.....	49
Figur 4: Artiklenes fordeling på sjangre.....	51
Figur 5: Sjangre fordelt på medier.....	52
Figur 6: Artikkelenes opphav.....	61
Figur 7: Er artikkelen relevant for klimaendringer?.....	67
Tabell 6: Totalfordeling av kilder representert i analysematerialet, slått sammen.....	72
Tabell 7: År nevnt i analysematerialet, fordelt på hhv. År1 og År2.....	80
Tabell 8: Hovedstemme i artikkelen – fra globale nord eller sør.....	81
Figur 8: Artikkelenes hovedfokus - utslipp eller tilpasning.....	82
Tabell 9: Bilder i artiklene fordelt på medier.....	89

1. INTRODUKSJON

En rekke forskere er enige om at klimaendringene sannsynligvis er den største trusselen i vår – kanskje til og med i hele menneskehetens – tid (Boyce & Lewis 2009: 3; Wilson, 2000:201). Spesielt har klimaendringer vært assosiert med global oppvarming – stigning i temperaturen på klodens overflate. Ifølge den fjerde hovedrapporten fra FNs klimapanel¹ (IPCC 2007a), var temperaturstigningen på jorda i gjennomsnitt 0,74 °C fra 1906 til 2005 (IPCC 2007a: 5). For de 20 årene fra 2007 til 2027, forespeiler IPCC en økning i jordas gjennomsnittlige temperatur på 0,2 °C (IPCC 2007b: 12) per tiår.

Noen geografiske områder er mer sårbare for klimaendringer enn andre, og erfarer allerede konsekvensene, i form av stigende havnivå og mer ekstreme hendelser knyttet til klima – både tørke og flom og tyfoner. Korallrev dør, noe som påvirker matfatet og levebrødet til tusenvis av mennesker. Stigende havnivå ødelegger avlinger. Flere steder har mennesker allerede måttet forlate hjemmene sine på grunn av omveltninger som skriver seg fra klimaendringer.

Gjennom mediene har vi sett “stunts” som regjeringsmøter holdt under vann på Maldivene, demonstrerende horder for en bindende klimaavtale i København og miljøkampanjer frontet av isbjørner drivende rundt på isflak. Det sivile samfunnet henter i stor grad kunnskaper fra mediene for å danne seg meninger på feltet (Shanahan 2009: 156). Mediene spiller en kritisk rolle for å informere og påvirke folkemeningen. I tillegg til medienes rolle som en institusjon som undersøker myndighetene, er mediene hovedkilde til informasjon og vitenskap om klimaendringer for de fleste mennesker (UNDP 2007: 67).

Flere medieforskere har dykket ned i havet av avis- og nettartikler, TV- og radioinnslag for å finne ut hvem som kommer til orde, hva de får lov til å si og hvilken prioritet klimaendringene de får – med andre ord: Hvordan klimaendringene dekkes journalistisk. Tilgangen på slike analyser er relativt god, spesielt fra Skandinavia, USA og Storbritannia. Men hvordan er mediebildet der hvor klimaendringene er antatt å ramme tidligst og hardest? Der konsekvensene til og med allerede har rammet?

På Salomonøyene i det sørlige Stillehavet har innbyggerne på de lavest beliggende atollene allerede følt de alvorlige konsekvensene klimaendringene fører med seg på kroppen.

¹ Omtales også med forkortelsen IPCC.

Nytteveksten Taro, som er en viktig næringskilde for innbyggerne på atollen Ontong Java, er i ferd med å dø ut på grunn av økt saltinnhold i havet og sandete jord. Gravplasser på landsbyen Tuos gravlund, er blitt avdekket av bølgene (Habru 2010). Klimaendringer påvirker alle deler av livet på Salomonøyene.

1.1 Operasjonalisering

I denne oppgaven studerer jeg hvordan to engelskspråklige nettaviser på Salomonøyene i det sørlige Stillehavet dekker klimaendringer. Temaet i oppgaven er klimajournalistikk i et land, blant mange, som ofte omtales som sårbare for klimaendringer. Mye forskning er blitt gjort om forholdet mellom mediene og klimaendring. Men klimaendringer i utviklingsland står lavt på nyhetsagendaen, og mange er i stor grad avhengige av nyheter fra den vestlige verden for reportasjer og fakta på feltet (Shanahan 2009).

Hvordan dekkes klimaendringer journalistisk på Salomonøyene? Det er problemstillingen for denne oppgaven. Når det gjelder analyseobjekter, har jeg valgt å konsentrere meg om to engelskspråklige nettaviser i landet – Solomon Star og Solomon Times Online – førstnevnte er landets ledende dagsavis, med en daglig oppdatert nettutgave. Sistnevnte er en ren nettavis. Årsakene til valget er i stor grad praktiske – fra Norge har det vært disse to jeg har hatt mulighet til å hente tilstrekkelig analysemateriale fra på tilfredsstillende vis. En utdyping omkring dette følger i metodekapitlet.

I forkant av og i løpet av arbeidet med selve masteroppgaven, har jeg definert fire forskningsspørsmål under problemstillingen, med flere underordnede spørsmål:

1. Hva kan denne analysen fortelle om profesjonalisering i den journalistiske dekningen av klimaendringene på Salomonøyene?

- * Føyer klimadekningen seg inn i utviklingsjournalistikkens tradisjoner?
- * Hvilke nyhetsverdier, -normer og -kriterier kommer til uttrykk i klimadekningen som analyseres?
- * Er klimajournalistikken som analyseres hovedsakelig er preget av egen journalistikk, byrånyheter eller såkalt “saksing” fra andre medier.
- * Hvem er kilder i klimajournalistikken i mediene som undersøkes?

2. På hvilken måte kommer domestisering til uttrykk i klimaendekningen i mediene som analyseres?

* Hvilken plass har området mellom det lokale og det globale – herunder det regionale – i klimadekningen?

3. Hvilke utfordringer og hindre står mediene på Salomonøyene overfor når de skal dekke klimaendringene?

4. Preges klimajournalistikken i de nevnte mediene av artikler som omhandler enten utslippsreduksjon eller tilpasning? Kommer hovedstemmene i artiklene fra globale nord eller globale sør?

Problemstillingen og de skisserte forskningsspørsmålene skal jeg forsøke å besvare gjennom kvantitativ innholdsanalyse av 140 artikler som omhandler klimaendringer hentet fra en periode på ett år. I tillegg vil jeg gjennom materiale fra intervjuer med to journalister som har jobbet spesielt med klimaendringer i Salomonøyenes medier forsøke å gi et større innblikk i hvordan medieaktører i landet faktisk tenker rundt, arbeider med og prioriterer stoff om klimaendringer. Der jeg mener tolkningene av innholdsanalysen også har nytte av å illustreres med eksempler fra artikler, forsøker jeg å gjøre det.

1.2 Klimaendringer – vår tids største utfordring

Tanken om at atmosfæren fanger solstråling og at endringer i sammensetningen av gasser i atmosfæren kunne ha konsekvenser for klimaet, kan spores tilbake til John Tyndalls arbeider i 1860-årene (Barnett & Campbell 2010: 51). Den første store internasjonale konferansen som utelukkende tok for seg klimaendringer, fant sted i Genève i 1979, og var initiert av World Meteorological Organization (WMO) (Barnett & Campbell 2010: 52).

Siden den gang har klimaendringer gjort seg stadig mer gjeldende på agendaen til forskere, politikere, medier og blant grasrota. Den første konferansen i 1979 ble opptakten til World Climate Programme (WCP), et organ organisert under WMO, the United Nations Environment Programme (UNEP) og the International Council for Science (ICSU). I 1980-årene ble flere “workshops” avholdt, og på den siste, i 1985, deklamerte en gruppe forskere at *“in the first half of the next century a rise of global mean temperature could occur which is greater than any in man’s history”* (WMO 1986: 1, sitert i Barnett & Campbell 2010: 52).

Samtidig anbefalte forskerne at det burde opprettes en formell institusjon for internasjonalt vitenskapelig samarbeid for å øke forståelsen av årsaker og virkninger, samt løsninger, på klimaendringene. FNs klimapanel ble dannet i 1988, av WMO og United Nations Environment Program (UNEP), med formål om å skaffe til veie vurderinger om klimaendringene og deres konsekvenser basert på vitenskapelig informasjon (IPCC 2013a). FNs klimapanel er i dag det fremste blant de internasjonale vitenskapelige institusjonene som driver forskning på klimaendringer (Barnett & Campbell, 2010: 53).

Hva er så klimaendringer? IPCC (2013b) forklarer klimaendringer på følgende måte:

Climate change as referred to in the observational record of climate occurs because of internal changes within the climate system or in the interaction between its components, or because of changes in external forcing either for natural reasons or because of human activities. It is generally not possible clearly to make attribution between these causes. Projections of future climate change reported by IPCC generally consider only the influence on climate of anthropogenic increases in greenhouse gases and other human-related factors.

I meteorologisk terminologi brukes gjerne begrepene klimaendringer og klimavariasjoner. Jordens klima har alltid vært i endring. For 18 000 år siden var store deler av Nord-Amerika dekket av is, og for 6000 år siden var kloden varmere enn den var i dag (Wilson 2000: 203). Årsaken til bekymringen for klimaendringene er imidlertid ikke de naturlige klimavariasjonene, men en mulig menneskeskapt endring som kan vise seg å være enestående med tanke på dens raske forløp, og som kan gjøre tilpasningen for mange plante- og dyrearter – også mennesker – vanskelig eller umulig (ibid.).

1.3 De mest sårbare blant oss

De små øystatene, blant annet i Stillehavet, er blant nasjonene i verden som er mest sårbare for konsekvensene av klimaendringene. For de små øystatene i Stillehavet anslår IPCC at temperaturstigningene i regionen vil følge tett opptil den globale gjennomsnittlige varmeraten, men flere modeller anslår at temperaturstigningen vil være noe større for det nordlige Stillehavet og noe mindre for sør (Christensen, Hewitson, Busuioc, Chen, Gao, Held, Jones, Kolli, Kwon, Laprise, Magaña Rueda, Mearns, Menéndez, Räisänen, Rinke, Sarr & Whetton 2007: 913). I kapitlet om regionale scenarioer i IPCCs fjerde hovedrapport (Christensen et al. 2007: 910), defineres “The Pacific” – Stillehavet – som den ekvatorielle,

tropiske og subtropiske regionen hvor det er stor tetthet av befolkede, små øyer. Området ligger mellom 20°nord, 30°sør, 120°øst og 120 °vest.

Begrepet “drowning islands”, eller “druknende øyer” er blitt viden kjent, ikke minst gjennom mediedekning. Begrepet viser til hele eller deler av lavtliggende øystater som står i fare for å forsvinne i havet på grunn av stigende havnivå. Ifølge IPCCs fjerde hovedrapport (Christensen et. Al 2007: 914) er projeksjonen for havnivåstigning i stillehavsregionen fra 1980-1999 til 2090–2099 0,35 meter, i henhold til det som kalles A1B-scenarioet².

Årlig nedbørsmengde kommer sannsynligvis til å øke i Stillehavet rundt ekvator, mens de fleste modeller spår minkende nedbørsmengde øst for Fransk Polynesia (Christensen et al. 2007). Simulert temperaturstigning ligger tett opptil det som er tilfellet for den globale, gjennomsnittlige temperaturøkningen. Projeksjonene fra flere modeller viser en tendens til at oppvarmingen vil være noe større i Stillehavet rundt Ekvator og noe mindre i Sør-Stillehavet (Christensen et al. 2007: 913).

Det er imidlertid ikke bare det stigende havnivået som gjør en rekke små øystater ekstra utsatt. Barnett og Campbell (2010: 11-12) trekker fram fem overgripende klimaendringsfaktorer som sannsynligvis vil påvirke øyene i stillehavsregionen: Temperaturstigning i luften, økt nedbørsmengde, stigende havnivå, endringer i klimasystemene i regionen og mer intense tropiske stormer. Dette har i sin tur blant annet innvirkning på vannressurser, jordbruk, fiskerinæringen, helse, økonomisk utvikling, bosetting og matvaresikkerhet.

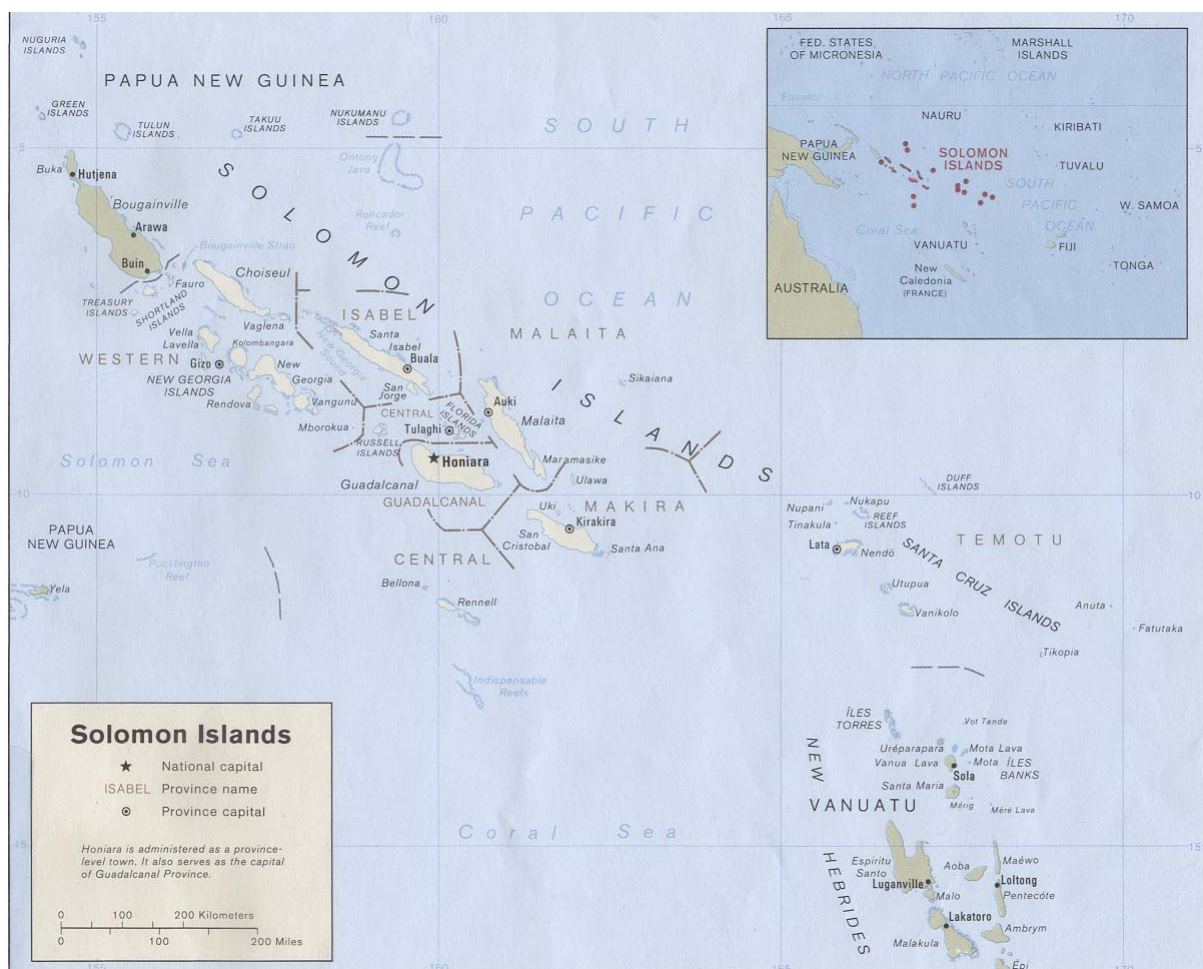
1.4 Mediebildet på Salomonøyene

Sør-Stillehavet strekker seg over 11 millioner kvadratkilometer og inneholder et stort antall spredte øygrupper med et stort mangfold av ulike kulturer, økonomier og politiske regimer. I regionen er det betydelige forskjeller mellom nasjonenes innbyggertall – fra et par tusen til flere millioner - og inntektsnivå (Papoutsaki & Harris 2008: 3). Tilgang til internett og

² Kort oppsummert innebærer A1-scenarioene en fremtidig verden med meget hurtig økonomisk vekst, en global befolkningsvekst som når toppen rundt 2050, for deretter å synke, og en snarlig introduksjon av nye og mer effektive teknologiløsninger. I denne gruppen av scenarioer er konvergens mellom regioner, kapasitetsbygging og større kulturell og sosial interaksjon med betydelig utjevning av regionale forskjeller i inntekt per innbygger. A1B-scenarioet innebærer også balanse i form av en verden som ikke lener seg for mye på en spesifikk energikilde (IPCC 2007b).

tradisjonelle former for telekommunikasjon varierer også betydelig mellom nasjonene (Duffield, Watson & Hayes 2008). I tillegg varierer tilgang til teknologi og ulike medier i svært stor grad også internt i nasjonene – noe som også er tilfellet for Salomonøyene.

Salomonøyene regnes til kategorien ikke-industrialiserte stater, og mesteparten av befolkningen her er avhengig av jordbruk, fiskerinæring og skogbruk for hele eller deler av inntekten sin. De fleste fabrikkproduserte varer og oljeprodukter må importeres, men øyene er rike på mineralressurser som sink, nikkel og gull (CIA World Factbook 2012). Det offisielle språket på Salomonøyene er engelsk. Landet har omkring 550 000 innbyggere.

Bilde 2: Kart over Salomonøyene, med sine 10 provinser (medregnet "The Capital district" - Honiara - som regnes som en egen provins, selv om den ligger i provinsen Guadalcanal).

Frem til 2003 opplevde landet perioder preget av omfattende etnisk motivert vold, konkurser og nedleggelse i næringslivet og en tom statskasse, noe som førte til økonomisk

kollaps (ibid.). Siden 2003 har etableringen av RAMSI³, et hjelpeprogram fra Australia, ført til at lov, orden og myndighetsinstitusjoner er blitt gjenopprettet, samt bidratt til moderat økonomisk vekst (ibid.).

RAMSI har siden 2008 også støttet SOLMAS⁴, et program opprettet for medietrening på Salomonøyene i 2006. Australian Broadcasting Corporation (ABC) har ansvar for driften av programmet. SOLMAS' undersøkelser av Salomonøyenes mediepublikum og kvalitet i landets utvalgte medier, har munnet ut i to rapporter av nyere dato: Audience Market Research in Solomon Islands (Tebbutt Research 2010) og Solomon Islands Media Research Study 2012 (ABC 2012).

I rapporten Pacific Media Freedom 2011, konkluderer Perrottet og Robie (2011) med at det er ytrings- og pressefrihet på Salomonøyene, men påpeker at bøter til medier i for eksempel injuriersaker har vært svært høye. Landets ledende dagsavis, Solomon Star, er basert i hovedstaden Honiara og har et opplag på 4000 eksemplarer, samt en nettutgave som oppdateres daglig og har omkring 45 000 besøk per uke⁵. Solomon Star er den eldste og mest leste avisen i landet, og kommer ut seks dager i uken (Tebbutt Research 2010: 45). Nærmeste konkurrent er The Island Sun, som kommer ut fem dager per uke, mens National Express gis ut tre ganger i uken. Søndagsavisen Sunday Isles utkommer en dag i uken (ibid.). The Island Sun har i løpet av det siste året fått en nettutgave med daglige oppdateringer. Solomon Times Online er en ren nettavis for Salomonøyene. Besøksstall er ikke kjent.

I stillehavsregionen spiller personlig inntekt en vesentlig rolle for hvilke medier en velger og har anledning til å bruke (Seward 1999: 20). Aviser det andre mest tilgjengelige mediet etter radio (ABC 2012), og tilgjengeligheten er størst i hovedstadsprovinsen Guadalcanal og i Western Province. Magasiner er omtrent ikke-eksisterende i landet (ABC 2012: 86). Avisenes dekningsfelt har en tendens til å være sentrert rundt hovedstaden Honiara, og andelen som har tilgang til papiraviser, varierer fra 96 prosent i hovedstadsområdet, til 3 prosent i provinsen Makira-Ulwarra. Der aviser er tilgjengelig, svarer fire av fem respondenter i en undersøkelse blant landets mediepublikum at de har lest en av avisene den siste uka (Tebbutt Research 2010.)

³ The Regional Assistance Mission to the Solomon Islands.

⁴ Solomon Islands Media Strengthening Scheme

⁵ Informasjon fra e-postintervju med Moffat Mamu, underredaktør og journalist i Solomon Star, 04.11.2013.

Solomon Islands Broadcasting Corporation (SIBC) er en nasjonal radiostasjon, og er markedsledende (Tebbutt Research 2010: 26). Andre radiokanaler er Radio Happy Lagoon, samt FM-kanalene Wantok FM, Christian FM, ZFM og Paoa FM, og sistnevnte deler eierskap med Solomon Star (ibid.). BBC er også tilgjengelig, det samme er en rekke andre radiokanaler – men disse har gjerne begrenset tilgjengelighet. Landet har én egen TV-kanal – One TV. Radio er det viktigste mediet i landet, da radiosendingen når ut til flest innbyggere (Tebbutt Research 2010).

De fleste medieansatte på Salomonøyene er unge – 62 prosent er yngre enn 29 år (ABC 2012). Ifølge SOLMAS-undersøkelsen om mediekvalitet i landet, indikerer dette mangel på erfaring og modenhet i den journalistiske praksisen i regionen (ABC 2012: 6). 50 prosent av landets mediastab har ikke høyere utdanning, og færre enn en av fem blant de mediensatte har en universitetsgrad (ibid.). Resultater fra undersøkelsen avdekket at størsteparten av nyhetssakene i alle medier (Trykte, radio og TV) var direkte redegjørelser for hendelser, uten tilleggsanalyser (ibid.). Imidlertid uttrykte data fra intervjuer med medieansatte et sterkt ønske om å oppgradere ferdigheter innen feature- og dybdejournalistikk (ibid.). I tillegg kom det fram at flertallet mente at Salomonøyenes medier sin rolle var først og fremst å bidra til opplæring av befolkningen, deretter å informere (ibid.).

Til innholdsanalysen i denne oppgaven, er det hentet nettartikler om klimaendringer fra to av landets aviser: Solomons Stars nettutgave, og Solomon Times Online, som er en ren nettavis. I sammenlikning med andre av landets aviser, er Solomon Star oppfattet som nøyaktig, oppriktig og mest til å stole på (Tebbutt Research 2010: 45). Journalistene her går for å være de beste innen trykte medier, selv om publikumsundersøkelsen tyder på at en del oppfatter at staben er for liten, noe som blir begrunnet med avisens fysiske størrelse, begrenset nyhetsdekning og en oppfatning om at Solomon Star i stor grad – som alle aviser, TV-stasjoner og mange radiokanaler - er sentrert rundt hovedstaden (ibid.). Resultatene fra publikumsundersøkelsen viser at noen mener trykkekvalitet og grammatikk bør bli bedre, men i hovedsak ønsker leserne mer av det samme – flere nyheter, sportsnyheter, fargebilder og større avis, noe som tyder på at leserne liker det de får (Tebbutt Research 2010: 46).

Solomon Times Online er også basert i hovedstaden, og er en nettavis med mer eller mindre daglige oppdateringer. Den finnes kun på nett, og ble grunnlagt i 2007. Nettavisen ble ifølge sin egen hjemmeside (Solomon Times Online 2013) etablert med det mål for øye å levere det få andre innholdsleverandører i landet kunne, nemlig en elektronisk døråpner til

den ferskeste informasjonen og de ferskeste nyhetene på nettet. Målet er at nettstedet skal bli et naturlig referansepunkt for alle som søker etter nyheter og informasjon om Salomonøyene (Solomon Times Online 2013). Nettstedet er ikke tatt med i noen av de to overnevnte SOLMAS-rapportene.

Andelen som har tilgang til internett på Salomonøyene, varierer betydelig fra provins til provins. I 2012 hadde om lag 7 prosent av befolkningen tilgang til internett, ifølge estimer fra en landrapport fra Verdensbanken (Verdensbanken 2013). Tilsvarende tall for foregående år, viser en jevn økning i antall innbyggere med internettilgang, nærmere bestemt en stigning med ett prosentpoeng for hvert år siden 2007 (Verdensbanken 2013). Ifølge tall fra CIA World Factbook (2012) fantes det i 2010 cirka 60 000 radioer i landet, 8400 fasttelefoner og 30 000 mobiltelefoner.

Skolen og arbeidsplassen er gjerne første introduksjon til internett for mange av innbyggerne i landet (Tebbutt Research 2010: 51). Mange oppdager det også gjennom bekjente, for eksempel når venner og familie som har flyttet utenlands kommer på besøk (ibid.). Samtidig har mange blant eldre, i gruppen som står utenfor arbeidslivet og blant gruppen bosatt på landet, aldri sett eller brukt internett, og de som bruker nettet er gjerne yngre studenter eller arbeidende voksne (ibid.). Internett er i relativt liten grad tilgjengelig i rurale områder – og der det finnes, er tilkoblingen gjerne treg og utilfredsstillende (ibid.). Ifølge SOLMAS-rapporten påpekte respondentene i undersøkelsen ofte at internett ville blitt benyttet i større grad – og blant alle typer mennesker på Salomonøyene – dersom tilgangen ble forbedret (ibid.).

Ifølge publikumsrapporten hadde 46 prosent av befolkningen i hovedstaden Honiara tilgang til en PC, men dette gjelder færre enn en fjerdedel av befolkningen i andre provinser – og bare 3 prosent av befolkningen i provinsen Makira-Ulwala og 9 prosent i provinsen Isabel (Tebbutt Research 2010: 63). I Malaita-provinsen har 31 prosent internettilgang, i Western Province er andelen 17 prosent og i hovedstaden 11 prosent (ibid.). Altså er tilgangsforskjellene svært varierende mellom urbane og rurale strøk, og mellom provinsene. Det samme gjelder tilgang til elektrisitet hjemme. Etter radio, er mobiltelefon mest utbredt når det gjelder eierskap av småteknologisk utstyr (Tebbutt Research 2010). 7 prosent svarte at de brukte mobiltelefonen til å være på internett (Tebbutt Research 2010: 67). Det må understrekes at denne undersøkelsen ble publisert for tre år siden, og med den raske

utbredelsen av smarttelefoner og internett vi har sett de siste åra, er det rimelig å anta at denne andelen med tilgang nå er større.

Flere av de intervjuede respondentene påpekte fordelene med at internett alltid er oppdatert – og at det er raskere å lese nettaviser på nett, enn å vente på at papiravisen skal ankomme fra hovedstaden (Tebbutt Research 2010). Når det gjelder nettets svakheter, trekker flere fram mangelen på sensur på nett, samt at internett kan være en stor kilde til distraksjon i studietiden (Tebbutt Research 2010: 54). Førstnevnte illustreres ved at rapporten avdekker stor frykt for vestliggjøring som foregår i landet, og spesielt hva slags påvirkning denne har på de unge – særlig gjennom nye medier, som mobil og internett, samt gjennom kommersialiserte radiostasjoner: *“There is an overriding fear of development, progress, the future and the implications for stability”* (Tebbutt Research 2010: 61). Særlig virker det som om denne frykten for manglende sensur er knyttet til tilgang til pornografi og seksualiserte TV-programmer, men også til for eksempel radioreklame for kondomer. Samtidig som flere uttrykker bekymring for dette, foreslår flere respondenter at mediene skal gjøre mer for å hjelpe de unge – for eksempel gjennom opplysende radioprogrammer. (Tebbutt Research 2010).

1.5 Videre struktur i oppgaven

Målet med dette introduksjonskapitlet har vært å gi en oversikt over bakgrunn for temavalg og oppgavens problemstilling og forskningsspørsmål. I og med at klimaendringer er et komplisert felt og spesielt med tanke på at Salomonøyene og mediene her sannsynligvis er ukjent terreng for mange, har jeg også forsøkt å gi en relevant bakgrunnsinformasjon om dette.

I kapittel 2 vil jeg gi en oversikt over, samt drøfte, relevante teoretiske bidrag på feltet; herunder hvilken rolle mediene spiller for folks forståelse og oppfattelse av klimaendringer, hvilke nyhetsverdier, -normer og -kriterier som er relevante for å forstå prioriteringer i klimadekningen, og tidligere funn om journalistisk dekning av klimaendringer internasjonalt. Kapittel 2 gir også en oversikt over relevante begreper for egen analyse; *domestisering*, *utviklingsjournalistikk*, *protokolljournalistikk* og den journalistiske streben etter *balanse*. I tillegg gis en kort oversikt over de to hovedstrategiene som benyttes overfor klimaendringene – utslippsreduksjon og tilpasning – og tidligere funn om representasjon av

disse i mediene. Deretter drøftes tidligere funn om klimajournalistikk i ikke-industrialiserte stater og på Salomonøyene, kunnskap om klimaendringer blant befolkningen i øystatene i Sør-Stillehavet.

Kapittel 3 redegjør for metodiske valg, forskningsspørsmål og innholdsanalyse. Her vil også utfordringer jeg har støtt på underveis redegjøres for, samt begrunnelse for og styrker og svakheter ved valgt metode.

I kapittel 4 presenteres og diskuteres resultatene fra innholdsanalysen i lys av teoretiske bidrag og tidligere funn. Her vil jeg også inkludere sitater fra intervjuene med to journalister fra Salomonøyene, for å gi tilleggsopplysninger til analysefunnene der det er relevant. I tillegg git kapitlet eksempler fra artikler i analysematerialet der det er nyttig.

Kapittel 5 gir en oppsummering av oppgaven. Her vil jeg knytte sammen forskningsspørsmålene mine med funn fra egen analyse og tidligere forskning drøftet i oppgaven. Helt til slutt følger forslag til hvor veien kan gå videre for forskningen på klimadekningen i Salomonøyenes medier – og kanskje også for nabostatene i Sør-Stillehavet.

2 TEORETISKE BIDRAG

Klimaendningsfeltet er et enormt og komplisert felt å orientere seg på – både for forskere, for de som utformer politikk og for journalister. Wilson (2000: 206) beskriver det store bildet av klimaendringene som *“a difficult story to recreate for a daily news budget, while a short-term drought episode (or any other weather event) is much easier to visualize and portray”*. Klimaendringenes popularitet som journalistisk stoff, har gått i bølger. Skal vi tro New York Times-reporter Peter Abblebom (2010), er klimaendringene det rene mareritt å gi seg i kast med for den som skal kommunisere dem: *“Climate change has never been a front-burner issue, and it’s the ultimate nightmare to communicate: you don’t see carbon in the air the way you see smokestack emissions. It’s global, not local. The effects evolve over the long, long run”*.

Fortellingen om klimaendringene involverer abstrakt forskning tuftet på sannsynlighet og tenkte scenarioer, kompliserte lover, høytstående politikere, spekulative økonomiske elementer og det komplekse forholdet mellom individer og samfunnet som helhet (Wilson 2000: 206). Det sier seg selv at de omkring 2500 tegnene som ofte er standard for en nyhetsartikkel, de 90 tv-sekundene og de kjappe nettnyhetene, er formater som begrenser medienes evne til å fortelle en såpass nyansert historie. For ikke å snakke om begrensningene ved tidspress, ressursmangel, krav om bestemte vinklinger og innramminger, og ikke minst nyhetskriterier.

2.1 Knuter på tråden på et underrapportert felt

Mennesker ser til mediene for å tolke de kompliserte klimaendringene, vitenskapen, beslutningstakingen og politikken rundt dem (O’Neill, Boykoff, Niemeyer & Day 2013; Moser & Dilling 2007). Siden 1970-årene har forskere slått alarm om global oppvarming og klimaendringer. Regjeringer verden over har respondert på advarslene, noen ved å utarbeide politikk som faktisk har som mål å redusere – og har redusert - CO₂-utslipp, en del ved å slutte seg til internasjonale forhandlinger om utslipp av klimagasser (Weingart, Engels & Pansegrau 2000: 261). Noen, som Salomonøyene, må i tillegg drive et kappløp med tiden for å begrense skader som har skjedd, eller som kan komme til å skje i nær fremtid, som følger av menneskeskapte klimaendringer. En nøkkelkomponent i et samfunn er en fri og uavhengig presse, og et demokratisk og åpent samfunn hviler på fri flyt av informasjon mellom

innbyggerne (Dipensa & Brulle 2003: 77). Samtidig er mediene stadig gjenstand for manipulasjon fra aktører som søker massenes og forbrukernes lojalitet. (Dipensa & Brulle 2003: 77-78). Ifølge Dipensa og Brulle (2003: 78 -79) er resultatet av denne prosessen at medienes publikum fratas muligheten til å fatte informerte beslutninger om egen fremtid, og at massemediene tjener som en betydningsfull institusjon av reproduksjon av hegemoni.

Klimaendningsfeltet er heller ikke fritt for påvirkning fra aktører med andre agendaer enn å bidra til offentlig debatt basert på korrekt og vitenskapelig fundert informasjon. Ifølge James Painter (2010: 12) står de samme hindrene som i årevis har skapt knute på tråden mellom forskningen, mediene og publikum, fortsatt i veien for en korrekt kommunikasjon om klimaendringer:

(...) the science is difficult, complex and at times uncertain; the public confuse the weather with the climate; the media are attracted to contrarian views, even though they may be unrepresentative; climate change fatigue easily sets in; in the public's eyes, established views can get mixed up with establishment views.

Massemedienes dekning har også hatt konsekvenser for utformingen av den politiske responsen på klimaendringene, og ifølge Dipensa og Brulle (2003: 79) er det usannsynlig at et viktig problem vil bli del av en politisk agenda uten mediene⁶. Mediene er både en nøkkelkomponent i å skape et rammeverk for global oppvarming – eller klimaendringer – og i å holde dette problemet utenfor den offentlige diskursen (Dipensa & Brulle 2003: 79). Samtidig peker flere forskere (Weingart, Engels og Pansegrau 2000; Moser 2007) på at mediene i sin iver etter å skape salgbar dramatikk, kan ende opp med å slå beina under selve budskapet:

At first sight, this [medienes påvirkningskraft] seems like an excellent example of successful communication of a serious environmental risk. (...) However, scientists, policy makers, and journalists have all experienced the problems and complexities resulting from this "success" story. Communication about climate change have abounded in mutual accusations of downplaying or exaggerating risk, of sensationalism, "bad" science, inciting public hysteria, and even conspiracy. In many cases, the media have been accused of exaggerating scientific claims for the sake of the story." Weingart, Engels & Pansegrau (2000: 261)

Den journalistiske dekningen av klimaendringer har aldri vært større enn de siste årene, kanskje spesielt i forbindelse med IPCCs fjerde hovedrapport i 2007 og før finanskrisen 2008 slo til (Shanahan 2007: 1). Men selv om dekningen er blitt mer omfattende,

⁶ Her må det imidlertid bemerkes at Dipensa og Brulles (2003) artikkel er ti år gammel, og at de knapt nok kunne tatt omfanget av og påvirkningskraften til nye, sosiale medier med i betraktningen på det tidspunktet den ble forfattet.

vies områder som kjendiser, sport, politikk, økonomi og kriminalitet relativt sett mye mer plass, og en rekke undersøkelser viser at befolkningens viten om klimaendringer fortsatt er lav (ibid.). Et tankekors er for eksempel James Painters (2007) funn om dekningen av henholdsvis IPCCs utslippsrapport og påvirkningsrapport⁷ i kveldsnyhetene på de største TV-kanalene, et medium som er mye mer utbredt enn aviser i de fleste utviklingsland, i Kina, India, Mexico, Russland og Sør-Afrika. Painter (2007) fant at ingen av de tre største TV-kanalene i India, Mexico og Russland nevnte noen av de to rapportene i sine kveldsnyheter dagene de ble sluppet.

Mange studier har tatt for seg kommunikasjon av klimanendringer gjennom tekst, men færre har foretatt kritiske undersøkelser av hvordan mennesker forholder seg til visuelle virkemidler i massemediene med hensyn til dette feltet (O'Neill, Boykoff, Niemeyer & Day 2012: 413). O'Neill et al. (2012) har gjennom sin forskning på nettopp dette funnet ut at bilder av klimaendringenes konsekvenser fører til at betrakteren får en følelse av at dette er viktig, men som samtidig undergraver troen på at vedkommende selv kan gjøre noe med klimaendringene. Bilder av framtidige energikilder fremmer troen på at en kan gjøre noe selv, mens bilder av politikere og kjendiser derimot undergraver den, og hos den australske delen av utvalget undergravde også slike bilder følelsen av viktighet med hensyn til temaet⁸ (ibid.).

Ifølge Susanne Moser (2007:65) hersker det blant forskere, aktivister og “grasrota” stor frustrasjon omkring politikeres og det sivile samfunnets manglende handlingsvilje for å få bukt med menneskeskapte klimaendringer, noe som ofte fører dette til at mange slår alarm med stadig større kraft og fristes til å gjøre temaet mer skremmende, eller til å oversvømme samfunnet med informasjon i den tro at mer kunnskap om det akutte behovet for å gjøre noe vil føre til handling eller krav om handling fra opinionen. Hva skjer når denne ønskede responsen uteblir? Budskapet blir gjerne formidlet med enda større kraft (ibid.). Men er det at folket ikke oppfatter budskapet virkelig problemet, og er enda mer skremmende informasjon virkelig svaret, spør Moser (ibid.) - og svarer nei. De fleste nyhetene vi hører om klimaendringer er av den negative sorten (Shanahan 2007). I tillegg er problemet overveldende, og det virker for komplisert til at et individ kan gjøre noen forskjell. Dermed ser mange på menneskeskapte klimaendringer som et håpløst problem – og gir kanskje opp troen på at deres enkeltinnsats kan hjelpe.

⁷ 6. april og 4. mai 2007.

⁸ Undersøkelsene ble gjort i både amerikanske, britiske og australske grupper.

Mediene har ikke et ansvar for å gjøre negative nyheter til positive, men spiller en stor rolle i prosessen med å utstyre befolkningen til å være i stand til å ta riktige valg (Shanahan 2007: 3). “Dårlige nyheter” forteller oss blant annet noe om årsaken til en negativ hendelse. Ser vi en katastrofe som en handling fra naturens side – eller fra Gud – kan vi føle at vi ikke har noen påvirkningskraft (Moser 2007: 65). Er det vi selv som er opphavet, kan vi føle oss skyldige, vi kan bli sinte fordi det ikke er blitt gjort mer for å forhindre eller begrense problemet, eller vi kan bekymre oss over kostnadene og hvem som skal betale (ibid.). I begge tilfeller blir konsekvensen en “nummen”, nærmest apatisk, reaksjon på all informasjonen om klimaendringer (Moser 2007).

Et bedre alternativ for kommunikasjon om klimaendringer kan være å fokusere mer på løsningene på problemene og måter å tilpasse seg effektene på og mindre på skremmende statistikk, og dermed flytte fokus fra fornektelse og fortvilelse til handling (Shanahan 2007: 3). Et annet kan være i større grad å koble sammen sammenhengen mellom utslipp på den ene siden og konsekvenser på den andre i befolkningens sinn, samt å la de mest fattige menneskene som er mest sårbare for klimaendringene - trass i at de har bidratt minst til dem - komme mer til orde (ibid.).

2.2 Hva blir en nyhet – og hvorfor?

I artikkelen *Structure of Foreign News* definerte Johan Galtung og Mari H. Ruge (1965: 70 - 71) i sin tid en rekke og stadig aktuelle kriterier som ligger til grunn for at en historie eller hendelse blir en nyhet: *Frekvens* (konkrete hendelser som passer medienes tempo blir lettere en nyhet enn trender og prosesser), *terskel* (jo mer intens og jo større omfang en hendelse har, jo større sjanse for at den blir en nyhet), *tydelighet* (hendelsen må være enkel å tolke), *meningsfullhet* (det som har kulturell nærhet, blir lettere en nyhet), *samsvar* (nyheter handler ofte om velkjente typer hendelser), *uforutsigbarhet* (blant meningsfylte og/eller velkjente hendelser, blir de overraskende lettere en nyhet), *kontinuitet* (når noe har blitt en nyhet, vil det ofte prege nyhetsbildet en stund), *komposisjon* (redaksjonene tar hensyn til stoffmiks, forstått som hva som er i nyhetsbildet for øvrig), *referanse til elitenasjoner* (handlinger fra elitenasjoner anses for å ha større påvirkningskraft enn fra øvrige), *referanse til elitepersoner* (som med elitenasjoner anses ofte elitepersoners handlinger for å ha større påvirkningskraft enn andres handlinger), *referanse til personer* (en sak blir lettere en nyhet om den kan presenteres med referanse til enkeltindivider) og *referanse til noe negativt* (dårlige nyheter er

generelt entydige og aktuelle) (Galtung & Ruge 1965: 70-71; O'Neill & Harcup 2009: 164-165).

Boykoff og Boykoff (2007) har definert journalistiske normer i klimadekningen i noe bredere kategorier: personifisering, dramatisering, nyhet, autoritet og balanse. Disse normene har betydelig påvirkning på utvelgelsen av "klimasaker" og på selve innholdet i nyhetssakene (Boykoff 2011: 101). De avgjør hvem som får snakke på klimaets vegne, og hvordan (ibid.). Gjennom *personifisering* blir samspillet mellom vitenskap og politikk en kamp mellom ulike personer i jakt på makt: Framfor å ha fokus på makt, kontekst og prosess, personifiserer mediene gjerne sosiale problemstillinger, med fokus på individer i en maktkamp (Boykoff & Boykoff 2007: 1192). *Dramatisering* kan oppsummeres som at mediene legger vekt på krise framfor kontinuitet, nåtid framfor fortid eller framtid og toner ned kompleks informasjon om politiske prosesser og makt. (Bennett 2002; sitert i Boykoff & Boykoff 2007: 1192). Dramatisering henger tett sammen med ønsket om saker som bærer preg av å være nettopp en *nyhet*, og på grunn av dette *nyhetskravet*, slipper enkelte saker ut i medienes publiseringskanaler, og andre ikke (ibid.). *Autoritet* og *balanse* definerer Boykoff og Boykoff (ibid.) som andre rekkes journalistiske normer (ibid.). Ifølge forfatterne har disse to sammen bidratt til å skape informasjonsskjevhet når det gjelder menneskeskapte klimaendringer: "*This information bias leads to 'episodic framing' of news – rather than 'thematic framing' whereby stories are situated in a larger, thematic context (...)*" (ibid.). Skjevheten med hensyn til autoriteter, kommer av at journalister har tendens til å i første rekke konsultere autoritetspersoner i klimaendringsdekningen (Boykoff & Boykoff 2007: 1193). Balanse, på sin side, blir ofte et slags synonym for objektivitet, og forsøket på å skape balanse kommer ofte til uttrykk ved at to forskere – for eksempel en som mener klimaendringene er menneskeskapte, og en som mener de er naturlige – står mot hverandre i en sak (ibid.). Men resultatet av streben etter å oppnå balanse, blir et inntrykk av vitenskapelig usikkerhet⁹.

Til grunn for nyheter ligger et stadig ønske om å finne nye innfallsvinkler til historier, men ifølge Wilson (2000: 207) er nettopp dette med på å gjøre at temaet miljøproblemer – og klimaendringer - ofte faller utenfor nyhetsbildet så lenge det ikke er noe nytt å rapportere: "*Often the only time climate change becomes news is when a fresh study on predicted effects is released, which either corroborates previous work or contradicts it*" (ibid.). Klimaendringsspørsmålet handler om lange prosesser. De er ikke utvetydige, og for mange av

⁹ For mer om balanse og skjevhet, se underkapittel 2.2.6.

oss virker det ikke som om de skjer akkurat her og nå – de kan ikke ses med det blotte øye. Slik er det imidlertid ikke for alle.

2.2.1 Nyheter rundt om i verden

I sin studie av journalistiske praksiser rundt om i verden, konkluderer Shoemaker og Cohen (2006) med at nyhetsverdier vi tradisjonelt kobler til vestlige mediesystemer, også er vanlige andre steder. *Aktualitet* er en nyhetsverdi som går igjen i store deler av verden, det samme er *dårlige nyheter* og *konflikt*, *elite-sentrerte nyheter* og *underholdning* (Waisbord 2013: 184-186). Andre har pekt på at nyhetsverdiene endres – i hvert fall til en viss grad - når vi beveger oss til ikke-industrialiserte stater med mindre medietilfang, -tilgang og -ressurser. David Robie (2006) – som for øvrig har oppfordret øystatsmediene i Stillehavet til å styrke klimadekningen og analysene av klimaendringer (Pacific Media Watch 2010) – introduserer begrepet “*Four Worlds news values*”. “Tredje verden” refererer til det som er blitt kalt utviklingsland og globale sør. Robie (2006) beskriver “fjerde verden” som samfunn hvor urbefolkning lever i det han betegner som tredje verden-omgivelser i relativt utviklede nasjoner. Salomonøyene, som denne oppgaven ser nærmere på, hører til kategorier som ikke-industrialiserte nasjoner, utviklingsland, og er en del av tredje verden. Det kan likevel være verdt å gi en kort oversikt over nyhetsverdiene som gjør seg gjeldende i den fjerde verden, ved siden av den første, andre og tredje, ikke minst fordi Salomonøyene har en stor andel innbyggere som er urbefolkning, og fordi landet har en årelang historie som britisk koloni.

I 1987 definerte Lule (1987, sitert i Robie 2006) nyhetsverdier som gjør seg gjeldende i henholdsvis den første, andre og tredje verden. Men som Robie (2006) påpeker: Etter hvert som om bildet av politisk makt i verden endret seg utover på 1990-tallet, ble det noe vanskeligere å plassere stater i den ene eller andre kategorien av rangerte verdener. Og hva med den fjerde verden, spør Robie (2006). Han har forsøkt å omforme den opprinnelige modellen til en som kan omfatte også denne. Så hvordan skiller disse medieverdenene seg fra hverandre? Objektivitet er eksempelvis et uttrykt og dominerende ideal for medier i den første verden, mens tanken om mediene som en “kollektiv agitator” og som nasjonsbyggende er viktigere for henholdsvis den andre og den tredje verden (Robie 2006: 73):

FIRST WORLD	SECOND WORLD	THIRD WORLD	FOURTH WORLD
Objectivity Examples: Australia, New Zealand, Canada, European nations, USA.	Collective agitator Examples: China, Cuba, Vietnam	Nation building Examples: Cook Islands, Fiji, India, Papua New Guinea, Philippines	Self-determination Examples: Koori, Maori iwi, First nations, Cordillera, Lumad peoples
1. Timeliness News is now	1. Ideological significance News is politically correct ideology	1. Development News is progress, news is growth, news is new dams, news is new buildings	1. Independent voice News spearheads a political view challenging the mainstream media perspective
2. Proximity News is near	2. Party concerns “The one party state [sic] (i.e. communist) is news what it does, what it thinks and what it does not think.”	2. National integration “News is positive achievement, pride and unity.”	2. Language News is in the first language of the cultural minority
3. Personality News is prominent or interesting people: politicians, royalty, sports heroes and heroines, hip hop artists and movie stars	3. Social responsibility News is responsible to society in the “Second World”	3. Social responsibility News is responsible	3. Culture News is reaffirming a distinct cultural identity
4. Unusual, odd events News is quirky, weird, bizarre oddities outside the norm	4. Education News is instruction, news teaches, news preaches	4. Education News teaches, news passes on knowledge	4. Education News is teaching in own language “nests”. Example: te reo Maori, Maohi, Bislama, Tok Pisin
5. Human interest	5. Human interest Similar to First World but with ideological touch	5. Other values News similar to First World, human interest, people, etc.	5. Solidarity News supports other indigenous minorities
6. Conflict	6. Disaster	6. Conflict	6. Conflict Crises interpreted through an Indigenous prism.
7. Disaster		7. Disaster	7. Disaster
			8. Environment News reaffirms cultural and traditional values

Tabell 1: "Four World's News Values. David Robies (2013) modifiserte tabell.

News values reflect timeliness, proximity and personality for the First World, in contrast to “ideological significance”, “party concerns” and “social responsibility” for the (totalitarian) Second World. Third World news values prioritize “development”, “national integration” and “social responsibility” (...). And for the Fourth World, an “independent political voice”, “language”, “culture”, “education” and “solidarity” become important. Education is important for Second and Third worlds, but not so crucial for First World media values (ibid.).

Salomonøyene plasserer seg her – sammen med de andre øystatene i området - i den tredje verden. Samtidig består deler av samfunnet av en stor andel urbefolkning, som lever i stammesamfunn i landet. Slik sett kan Salomonøyene også delvis passe beskrivelsen av fjerde verden. Disse nyhetsverdiene er identifisert fra blant annet undersøkelser av urbefolkningssamfunns egne nyhetsmedier. Det kan være nyttig å ta med både nyhetsverdiene Robie (2013) har identifisert både for den tredje og den fjerde verden som et bakteppe når vi skal se nærmere på mediedekning på Salomonøyene.

Med utgangspunkt i Robies tabell (ibid.) kan det være rimelig å anta at nyhetsverdiene på Salomonøyene har nasjonsbygging som et noe overordnet prinsipp, mens verdier som medienes rolle i samfunnsutviklingen, nasjonal integrering og mediene som en institusjon som tar sosialt ansvar og opplyser befolkningen har stor betydning. Som i de to første verdenene, er i tillegg “human interest”, samt konflikt og katastrofe nyhetsverdier også i den tredje verden.

Skjeler vi i tillegg til Robies (ibid.) nyhetsverdier for den fjerde verden, kan det hende utfordring av “mainstream” medier, lokalsamfunns egne språk, bekreftelse av kulturell identitet, mediene som en utdanner for befolkningen, solidaritet med andre etniske grupper og miljø, sistnevnte i en noe utvidet form som gjerne er tett knyttet til kultur, spiller en rolle i nyhetsprioriteringen og –dekningen på Salomonøyene. Men Robie (2013: 96-97) påpeker at det finnes få eksempler på rene medier som føyer seg inn i ”fjerde verden”-kategorien blant øystatene i Sør-Stillehavet. Mange store dagsaviser har utenlandske eiere, og tenderer til å passe bedre med nyhetsverdiene vi finner i den første verden og tredje verden (ibid.).

Påfallende ved Robies (ibid.) tabell, er fraværet av medienes rolle som vaktbikkje og samfunnskritiker. I den første verden, har Robies nyhetsverdier en del til felles med flere av de klassiske begrepene vi kjenner som nyhetskriterier (Galtung & Ruge 1965), og flere kan leses som nyhetskriterier som tjener kommersielle krav, kanskje i større grad enn de samlet ser ut til å tjene objektiviteten, som Robie (ibid.) peker ut som et overordnet ideal for den

første verden. I den grad sosialt ansvar nevnes som en nyhetsverdi i den andre og tredje verden, ser dette ut til å være knyttet opp til et krav om å tjene autoritetene heller enn de store massenes interesser. Det å innta en rolle som sosialt ansvarlige medier, er en vesentlig del i flere av utviklingsjournalistikkens avgreininger¹⁰, hvor pressen oppfordres til å spille på lag med myndighetene for å ta del i oppbyggingen av samfunnet. I samtlige av “verdenene” savnes nyhetsverdier som kan knyttes til begrepet maktkritikk. Det er også viktig å ha i bakhodet at Robies inndeling kan fremstå noe rigid. I dagens pressesystemer låner medier teknikker av hverandre på tvers av landegrenser. Flere forskere har også observert framveksten av en felles journalistisk kultur, og medieimperialismens kritikere har lenge ment at den internasjonale dominansen vestlige medier står for, resulterer i innføring av vestlige mediers verdier, og dermed medfører tap av journalistisk mangfold (Waisbord 2013: 181).

2.2.2 Domestisering – mellom det lokale og det globale

Når det gjelder utenriksnyheter og internasjonalt stoff, er begrepet domestisering relevant. Domestisering peker blant annet på at journalister angriper internasjonale saksfelt med utgangspunkt i sine egne nasjonale og lokale perspektiver på internasjonale spørsmål, for eksempel ved å bedømme hvor mye deres eget land vil tjene på en internasjonal utslippsavtale (Eide og Kunelius 2010: 18).

Ulrika Olausson (2013: 1) definerer domestisering som den diskursive tilpasningen av nyheter “utenfra” til nasjonalstaten, med mål om å gi nyhetene gjenklang hos det lokale publikummet. Men ifølge henne visker den deterritorialiserte faktoren ved vår tids globaliserte kriser, slik som klimaendringene, ut grensene mellom det nasjonale og det utenlandske og gjør skillet mellom innenriks- og utenriksnyheter mer eller mindre avleggs (Olausson 2013: 1-2). Å rapportere om klimaendringer er vanskelig innenfor den ene eller den andre av disse to nyhetskategoriene. Olausson (2013: 1) identifiserer gjennom kritisk diskursanalyse av dagligdags rapportering av klimaendringssaker tre diskursive moduser innenfor domestiseringsbegrepet: For det første innadvendt domestisering, som kobler det lokale fra det globale og for det andre utadvendt domestisering som kobler det lokale og

¹⁰ Se underkapittel 2.2.3 for en utdyping om utviklingsjournalistikk.

globale sammen. I tillegg definerer Olausson (ibid.) et tredje modus: mot-domestisering, beskrevet som et deterritorialisert rapporteringsmodus uten noe lokalt episenter¹¹.

2.2.3 Utviklingsjournalistikk

Utviklingsjournalistikk – “development journalism” - har spilt en stor rolle i journalistikken i post-kolonialiserte stater, og var på høyden på 1970-tallet, da land i den tredje verden, særlig asiatiske land, argumenterte for at vestlige nyhetsorganisasjoner burde framstille utviklingslandene mer positivt (Robie 2013: 90; Waisbord 2013: 191-192). Begrepet refererer til et slags journalistisk paradigme som finner sted i medienes utvikling - fra å fronte revolusjonær journalistikk blir de en del av en postkolonial nasjonsbygging, og marginaliserte urbefolkningsmedier som har sitt virke i et ellers “mainstream” samfunn kan vokse fram (Robie 2006: 76). Utviklingsjournalistikken innebærer å søke svar på følgende spørsmål: “Hva skal vi gjøre for å bli den nasjonen vi ønsker å være?” (ibid.). Kritikken mot utviklingsjournalistikken handler gjerne om de negative virkningene denne journalistikken får når den misbrukes av politikere for egen vinnings del (Hester & To 1987: 60). Waisbord (2013: 192) beskriver tette bånd mellom myndigheter og presse innen utviklingsjournalistikken, noe som strider imot kritiske profesjonsidealer:

With the backing of several governments in the [Asian] region, this model explicitly rejected the normative backbone of professionalism and biases of the “western press” (such as conflict and other “bad news”) by arguing that they were inappropriate to local realities.”In multiethnic societies with latent conflicts and unresolved challenges, it was argued that journalism had to serve development goals by contributing to unity and harmony, Western critics, unsurprisingly, were not persuaded, believing that it represented another example of government control of news, a veiled attempt to justify formal and self-censorship in newsrooms on the grounds of the need to serve higher social purposes.

Waisbords beskrivelse er langt ifra den eneste tolkningen av utviklingsjournalistikk som verserer. Ulike teoretikere (Xiaoge 2009; Romano 2010b) har beskrevet flere nøkkelkomponenter innen – og former for – utviklingsjournalistikk, og flere av disse følger prinsipper som strider imot andre former for journalistikk som plasseres under samme paraply. Med andre ord ser det ut til å eksistere flere, dels svært ulike, former for utviklingsjournalistikk. I sin beskrivelse av utviklingsjournalistikk, oppsummerer Xu Xiaoge (2009: 358) fem nøkkelkomponenter:

¹¹ Domestisering drøftes nærmere i kapittel 4.2.

1. to report the difference between what has been planned to do and what in reality has been achieved as well as the difference between its [sic] claimed and actual impact on people (Aggarwala, 1978);
2. to focus not “on day-to-day news but on long term development process” (Kunczik, 1988: 83);
3. to be independent from government and to provide constructive criticisms of government (Aggarwala 1978; Shah 1999; Ogan 1982);
4. to shift “journalistic focus to the news of economic and social development” while “working constructively with the government” (Ricstad 2000: 279) in nation building;
5. and to empower the ordinary people to improve their own lives and communities (Romano & Hippocrates 2001).

Ifølge Angela Romano (2010b: 24), eksisterer det minst fem ulike tolkninger av begrepet utviklingsjournalistikk, fordi journalistens rolle overfor det sosioøkonomiske og det politiske, oppfattes forskjellig i forskjellige utviklingsland. Robie (2013: 90) drar veksler på Romano (2010b) og Kunda Dixit (Dixit 1997, sitert i Robie 2009: 90) når han deler journalistenes rolle i utviklingsjournalistikk inn i fem kategorier: 1) journalister som nasjonsbyggere, 2) journalister som regjeringspartnere, 3) journalister som aktører som gir makt, 4) journalister som vaktbikkjer og 5) journalister som voktere av gjennomskiktighet og åpenhet. Både ut fra Xiaoges og Robies inndeling er det åpenbart at henholdsvis punkt 3 og 4 hos førstnevnte og punkt 2 og 4 hos Robie framstår som selvmotsigende. Fordelen med den regjeringssamarbeidende formen for utviklingsjournalistikk, er at viktig informasjon fra myndighetene blir tilgjengelig for landets befolkning (Dixit 1997: 23, sitert i Robie 2013: 91). Baksiden av medaljen er at autoritetene kan innskrenke ytringsfriheten og sosiale rettigheter i utviklingsnavn (Perrottet & Robie 2011). Et av utviklingsjournalistikkens idealer har paralleller til gravejournalistikken (Robie 2013: 90). I lys av dette idealet blir journalistene gjerne oppfordret til å reise til avsidesliggende områder, oppsøke de som bor der og rapportere tilbake – med et kritisk blikk (ibid.). Ifølge Robie (2013) finnes begge disse typene – som kanskje kan kalles ytterpunkter – i utviklingsjournalistikken på stillehavsnasjonenes mediearena.

Robie (2013: 90) illustrerer i en av sine ferskeste artikler oppdragene i den mer kritiske delen av utviklingsjournalistikken slik: *“Proposed government projects are put under the spotlight and they are analysed to see whether they really would help communities. People are usually at the centre of these stories. And often the journalist comes up with*

proposed solutions and actions.” Gjennom disse karakteristikkenene kan vi spore elementer av feature-journalistikken vi gjerne ser i helgemagasinene som følger med flere av avisene her hjemme. For å oppfylle dette idealet, er journalisten i de fleste tilfeller nødt til å oppsøke mennesker der de lever, bruke tid sammen med dem og gi et bilde av deres virkelighet til leseren.

De fleste journalistene i utviklingsland, inkludert i Sør-Stillehavet, jobber på en mediearena hvor de er avhengige av myndighetene for å eksistere (Robie 2013: 101). Ofte karakteriseres utviklingsjournalistikkens regime av et kommunikasjonssystem som er en del av landets regjering, og journalistikken kan ofte være drevet av et informasjonsdepartement (Robie 2006: 76). I tillegg blir journalister gjerne bedt om å ta del i nasjonsbyggingen, de kan til og med være ansatt av regjeringen (ibid.). Ofte finnes det også nasjonale retningslinjer for kommunikasjon som også gjelder mediene, og private medier stilles gjerne overfor forventninger om å ta hensyn til nasjonale interesser før sine egne (ibid.). Ifølge Robie (2006: 76–77) er ytringsfrihet og medienes rett til å bli informert forutsetninger for at medienes rolle i denne nasjonsbyggingen faktisk skal fungere. Majoriteten av medier i utviklingsland er helt avhengig av nasjonale myndigheter for å eksistere (Robie 2013: 101).

Mediene i Sør-Stillehavet står overfor den utfordringen det er å bygge nye former for journalistikk, som bidrar til å skape endring gjennom å gi også passive samfunn muligheten til å søke forandringer (Robie 2013: 87). Ifølge Angela Romano (2010a: 4) vil en slik retning fremme en “drøftende journalistikk” – på engelsk kalt *deliberative journalism* - som muliggjør deltakelse for alle samfunnets aktører, inkludert minoriteter og marginaliserte borgere. Robie (2013: 87) beskriver den kritiske, drøftende journalistikken som en saksbasert sådan, som innebærer ulike og upopulære syn på samfunnets beste, og som oppmuntre til meningsmangfold. I en tidligere artikkel skriver Robie (2008: 12) at utviklingsjournalistikk i et nøtteskall handler om å gå *“beyond the ‘who, what, when, where’ of basic inverted-pyramid journalism; it is usually more concerned with the ‘how, why’ and ‘what now’ questions addressed by journalists”*

Kunda Dixit (2010: 54, sitert i Robie 2013: 88) skriver i sin bok *Dateline Earth* at dersom journalister mener alvor meg å gi seg i kast med de store utfordringene Stillehavslandene står overfor – som klimaendringer, utnyttning av skogs-, gruve- og fiskeriressurser, må de se på egen teori og praksis mye mer kritisk enn det som gjøres i dag:

Traditional journalism schools teach you to look for the counterpoint to make stories interesting. They tell you that it is the controversy, the disagreement, which gives the story its tension. Most reportage then sounds like a quarrel, opposites pitted against each other, even when the point of argument may be minor and the two sides are in overall agreement. (...) Conflict is the adrenaline of a macho media. But this kind of ‘on the one hand this, on the other hand that’ reporting can be an obstacle in spreading clarity about global problems. Readers and audiences worldwide are fed a mainstream viewpoint on issues like global poverty, conflict-free trade and environmental degradation by reporters that stick to the status-quo perspective to give the semblance that they are ‘objective’. (Dixit 2010: 55, sitert i Robie 2013: 88)

2.2.4 Protokolljournalistikk

Ralph Akinfeleye undersøkte på 1980-tallet Nigeriansk journalistikk, som han delte inn i tre grupper – eller kombinasjoner av de tre (referert i Taylor 2009: 25)¹². For denne oppgaven er det interessant å se nærmere på et av disse begrepene: Protokolljournalistikk. Taylor (2009: 25) beskriver denne slik:

In this last type of journalism, the reporter attends “protocol” events such as speeches and news conferences and merely restates what the politician said with no additional analysis or scrutiny. The protocol journalist is a mouthpiece for a politician or company spokesperson. The term has traditionally been used to describe African media.(...) Reporters attend protocol events such as news conferences, interviews, round table discussions and turn the content of these events into news.

Denne formen for journalistikk var også vanlig i andre deler av verden, som i TV-sendinger under i autoritære regimer i Midtøsten (Waisbord 2013: 182). Protokollnyhetene består av lange transkriberinger og beskrivelser av myndighetenes taler og handlinger (Waisbord 2013: 186). I mediesystemer som i stor grad er kontrollert av myndighetene, består nyhetene i stor grad av taler, kunngjøringer og hendelser med og om viktige personer i regjeringen og andre prominente politiske aktører (ibid.). Waisbord (ibid.) har en interessant observasjon knyttet til dette: *“The shift to democracy in the last decades doesn’t seem to have fundamentally altered this pattern, as political and economic elites remain at the center of news coverage”*. Protokolljournalistikken kan devaluere medienes profesjonalitet (Taylor 2009: 25). Det er lett å forstå at slik “subsidiert informasjon” gjør kostnadene

¹² : (1) Cocktail-journalistikk; (2) gin- og lime-journalistikk; og (3) protokolljournalistikk.

ved nyhetsproduksjon mindre, og forfatteren påpeker at protokolljournalistikk gjør det mulig for ikke-skolerte journalister å produsere nyheter, og dermed kan en tenke seg at insentivene for å drive med dybde- og gravejournalistikk kan bli mindre (ibid.).

2.2.5 Stemmer i klimadekningen – tidligere funn

I antologien *Media Meets Climate – The Global Challenge for Journalism* (Eide & Kunelius 2012), har et nettverk av forskere fra hele verden studert avisers dekning av klimaendringer under klimatoppmøtene i Bali i 2007 (COP-13), København i 2009 (COP-15) og i Durban i 2011 (COP-17)¹³. Basert på et utvalg av 4103 avisartikler fra de to siste klimatoppmøtene, fant forskerne en overvekt av aktører fra nasjonale politiske systemer – disse utgjorde 38 prosent av stemmene i dekkeningen (Kumpu & Kunelius 2012: 318). Deretter fulgte stemmer fra det sivile samfunn, som stod for 28 prosent av stemmene. Forskere og eksperter utgjorde 14 prosent, transnasjonale politiske systemer 9 prosent, næringslivsaktører 6 prosent og andre 5 prosent (ibid.). Representasjonen av det sivile samfunn ser ut til å være nokså godt representert, men varierer imidlertid kraftig mellom nasjoner. I Danmark og Norge var andelen henholdsvis 40 og 28,5 prosent, mens tilsvarende i Australia og Israel var henholdsvis 7 og 10,5 prosent (Kumpu & Kunelius 2012: 319). Sarwono, Ali og Eide (2012) oppsummerer forekomsten av kvinnelige kilder i de tidligere nevnte avisartiklene fra COP-15 og COP-17. Under førstnevnte klimatoppmøte, var andelen kvinnelige stemmer i de analyserte artiklene i gjennomsnitt 12,2 prosent (Eide, Kunelius & Kumpu 2010). Under COP-17 var andelen steget til 21,8 prosent.

James Painter (2010: 4) har analysert over 400 artikler publisert i aviser i 12 land under klimakonferansen i København, for å undersøke hvordan og i hvilken grad forskning på klimaendringer ble rapportert i mediene under COP-15. Han fant at artiklene som i hovedsak handler om forskning på klimaendringer, representerte under 10 prosent av det totale antall artikler. Nesten 80 prosent av artiklene nevnte forskning i mindre enn 10 prosent av spalteplassen sin (ibid.). Painter karakteriserer vitenskapen om klimaendringer som underrapportert, og fant at det i stor grad var kilder som representerte internasjonale og nasjonale institusjoner, inkludert regjeringer, som var mest sitert (ibid.). Forskere og NGO-

¹³ Ingen aviser fra øystatene i Sør-Stillehavet var med i utvalget, men aviser fra blant annet Australia, Bangladesh og Indonesia var inkludert (ibid.). Merk at ikke alle land/aviser var inkludert for alle tre år. De australske var f.eks. bare inkludert for COP-15 og COP-17.

representanter utgjorde henholdsvis 12 og 11 prosent av siterte kilder i dekningen som handlet om forskning (ibid.). Det er tydelig at rapportering av vitenskapen på klimaendringfeltet står overfor store utfordringer, når den i så liten grad er en del av mediedekningen ved en anledning som gir så åpenbare muligheter for journalistisk fokus på klimaendringsforskning som et klimatoppmøte (ibid.).

2.2.6 “Kravet” om balanse

En hyppig debattert problemstilling om klimaendringsdekningen i mediene, dreier seg om i hvor stor grad mediene slipper til motstridende synspunkter i dekningen sin. I tillegg til den tidligere nevnte katastroferapporteringen, blir den balanserte rapporteringen av klimaendringene ofte løftet fram som potensielt problematisk. I journalistikken blir balanse gjerne jevnført med det viktige kravet om journalistisk objektivitet. Man henter én stemme fra én leir, én fra den motstående, og dermed er kravet om objektivitet oppfylt. Men er det så enkelt? En rekke forskere har pekt på det problematiske hvordan nyheter om klimaendringer ofte er blitt formidlet ved å gi en forsker, politiker eller miljøaktivist som inntar et såkalt alarmistperspektiv omtrent like stor plass som en som inntar et skeptikerperspektiv (f.eks Boykoff & Boykoff 2004; Painter 2011; Moser 2010). Balansen er ivaretatt på én måte, men blir uforholdsmessig når man tar med i betraktningen at over 90 prosent av klimaforskerne er enige om at (en del av) klimaendringene er menneskeskapte. En årsak kan ligge i at i pressen selger konflikt bedre enn konsensus (Shanahan 2007: 2). Boykoff og Boykoff (2004) fant i sin gjennomgang av artikler i fire amerikanske eliteaviser¹⁴ at over 52 prosent av de analyserte artiklene fra 1988 til 2002, ga plass til en såkalt balansert dekning av hvorvidt klimaendringene var menneskeskapte eller ei. I 32 prosent av artiklene var det dominante synet som kom til uttrykk at klimaendringene var menneskeskapte.

Mediene har ved gjentatte anledninger blitt kritisert for å vektlegge såkalte alarmisters og skeptikers syn like tungt – sannsynligvis som en konsekvens av den universelt gjeldende journalistiske normen om krav til balanse i journalistikken. Samtidig hevder flere (Shanahan 2007; Moser 2010: 32) at denne måten å rapportere på har blitt mindre hyppig, og at nyhetsrapportering, spesielt i Storbritannia, ikke skiller seg spesielt fra den vitenskapelige konsensusen om klimaendringene. Hvis dette stemmer utover Storbritannia, kan det tyde på at den kritiserte, tradisjonelle tolkningen av balansekravet er i ferd med å forsvinne. Her

¹⁴ New York Times, Washington Post, Los Angeles Times og Wall Street Journal.

hjemme har Katherine Duarte (2010) gjennom sin masteroppgave funnet at denne balansen i norsk presse¹⁵ er langt mindre fremtredende – her gir 73 prosent av artiklene støtte til FNs klimapanel, mens 8 prosent er skeptiske og 20 prosent nøytrale (Duarte 2010: 87).

2.3 To strategier: Utslippsreduksjon og tilpasning

I bekjempelsen og i møtet med klimaendringenes konsekvenser, benyttes to strategier: Utslippsreduksjon (“mitigation”) og tilpasning (“adaptation”). Utslippsreduksjon handler i første rekke om å redusere utslipp og konsentrasjon av klimagasser – CO₂-utslipp har havnet i en særstilling på grunn av medienes søkelys – i atmosfæren. Utslippsreduksjon kan også handle om å ta i bruk mer indirekte metoder, som for eksempel å plante trær, som fanger CO₂. Tilpasning, på sin side, handler om å finne frem til gode metoder et samfunn kan ta i bruk for å tilpasse seg klimaendringenes konsekvenser. Et eksempel kan være bygging av demninger, et annet bygging av husvære og bygninger som er robuste overfor mer intenst klima, med eksempelvis hyppigere og mer ødeleggende ekstremvær.

Ifølge Shanahan (2007) har mediene, især vestlige, for det meste beskjeftiget seg med strategien utslippsreduksjon, “mitigation”. Han (Shanahan 2007: 3) presenterer en hypotetisk utfordring rettet til mediene: *“If all greenhouse gas emissions stopped this second, there would still be plenty of climate change in store, because of lags in the Earth-atmosphere system.”* Shanahans (2007) implisitte spørsmål til journalistene er hvordan de ville håndtert en slik situasjon. De mest sårbare samfunnene må tilpasse seg mest og først, og trenger ressurser til å gjøre dette – ikke minst økonomiske. Men dette aspektet ved klimaendringene er ifølge Shanahan (2007: 3) underrapportert, og stemmene til de mest sårbare blir sjelden hørt av de som sitter med makten til å handle.

2.4 Klimajournalistikk i utviklingsland

Mediene i mange utviklingsland stater har tradisjonelt ikke satt klimaendringer høyt på agendaen (Painter 2010: 3). I tillegg er langt mindre forskning blitt gjort på klimaendringer og medier i ikke-industrialiserte stater enn det som er tilfellet for mediene i industrialiserte

¹⁵ 441 artikler hentet fra VG, Aftenposten, Bergens Tidende, Dagens Næringsliv og Nordlys.

land, trass i at det har skjedd en forbedring med hensyn til slik forskning de siste åra (Painter 2010: 10-11; Shanahan 2009: 145).

Manglende utdanning, lite støttende redaktører og begrenset tilgang til informasjon og intervjuer er blant de generelle problemene som møter journalister som jobber med klimaendringer i land utenom den industrialiserte verden, i tillegg til at begrensede økonomiske ressurser vanskeliggjør rapportering fra internasjonale forhandlinger om klimaendringer (Shanahan 2009: 145 - 146).

Under klimakonferansen i Bali i 2007, søkte omkring 1500 journalister akkreditering. Bare 9 prosent av disse var fra ikke-industrialiserte stater utenfor vertslandet Indonesia, et mindre antall dro faktisk, og fra de 50 landene øverst på FNs liste over verdens minst utviklede nasjoner var deltakerantallet nær null (Shanahan 2009: 146). Så lav deltakelse innebærer at viktig informasjon gjerne ikke når fram til innbyggerne i disse landene, og at de nasjonale forhandlerne i liten grad blir overvåket. I tillegg innebærer det at journalister mister verdifulle muligheter til å møte eksperter på klimaendringsfeltet og til å lære mer om temaet (ibid.). Ifølge James Painter (2010: 3) var omkring 4000 journalister fra hele verden til stede under det neste store klimatoppmøtet, COP-15 i København i 2009, og nesten 600 blant disse - altså omkring 15 prosent - kom fra forhandlingsblokken som representerte verdens 130 fattigste land.

Flere forskere peker også på at mens artikler om klimaendringer både har vokst i antall og blitt av bedre kvalitet i deler av Afrika, Asia og Latin-Amerika hva gjelder aviser som leses av mer velstående, urbane innbyggere, er det lite forskning som tar for seg hvor mye informasjon som faktisk når de mer fattige samfunnene (Shanahan 2007; Painter 2010). En konsekvens er at vi ikke vet nok om hvordan stemmene til de som burde bli mest hørt i klimaforhandlinger er representert i sine lokale medier, skriver Painter (2010: 14-15), og stiller et betimelig spørsmål: *“If no information – or the wrong sort – is reaching those most at risk from climate change, how can they be expected to adapt to climate change or hold to account their own or Western governments and negotiators?”*

Shanahan (2009) har spurt journalister i Afrika, Asia, Latin-Amerika, Karibia og Midt-Østen hvilke barrierer de møter når de skal dekke klimaendringer. 111 journalister fra 35 nasjoner svarte. 35 prosent av de spurte mener et hovedproblem er mangel på lokal forskning og lokale eksperter som kan eller ønsker å snakke med journalister. 35 prosent synes det er vanskelig å finne informasjon om og forstå temaet. 29 prosent synes det er

vanskelig å få redaktører til å innse at stoff om klimaendringer er viktig, mens 21 prosent oppgir utilstrekkelige ressurser til å reise til viktige områder og konferanser som et hovedproblem (Shanahan 2009: 146-147). Det må understrekes at Shanahans utvalg er nokså lite – spesielt fordelt på 35 nasjoner. Salomonøyene og noen av de andre øystatene i Sør-Stillehavet, var heller ikke med i undersøkelsen.

David Robie (2006) har gått gjennom to undersøkelser¹⁶ av journalister i Sør-Stillehavsregionen, på Fiji og Papua Ny Guinea (PNG), som blant annet tar for seg journalistenes utdannelsesnivå og holdninger til det journalistiske oppdraget og journalistens rolle. Funnene forteller at journalistene i de to landene identifiserte seg ganske sterkt og aktivt med begreper som nasjonsbygging og selvbestemmelse (Robie 2006), noe som passer med Robies (2013) nyhetsverdier for den tredje og fjerde verden, mens redaktører og ledere i større grad så sine respektive medier som representanter for verdiene identifisert for den første verden.

Nesten 75 prosent av journalistene fra de to landene så det som sin hovedoppgave å være vaktbikkje for demokratiet. Over halvparten av journalistene fra PNG, og 42 prosent av de fra Fiji, syntes funksjonen om å skulle lære opp befolkningen var viktig. 35 prosent fra PNG og 40 prosent fra Fiji anså rollen som sannhetens beskytter som viktig, mens henholdsvis 33 og 35 prosent så pressens rolle som nasjonsbygger som viktig (Robie 2006: 79). Nesten halvparten av journalistene fra PNG syntes begrepet “utviklingsjournalistikk” – “development journalism” – passet på deres medier, mens 37 prosent fra Fiji syntes det samme (ibid.). Mange anså mangel på tid og menneskelige og økonomiske ressurser som et hinder for undersøkende journalistikk (Robie 2006: 80).

Shanahan (2009) oppfordrer oss til å ha i bakhodet at forskning på media og klimaendringer fort blir “gammelt nytt”, da journalistenes kunnskaper, mediens ressurser og ikke minst prioriteringer av klimastoff er i stadig endring. Likevel taler empirien for at mediene i mange land ikke er i stand til å fortelle historien om klimaendringene på tilfredsstillende vis (Shanahan 2009: 153). Selv om det kanskje er blitt tettere mellom publiseringen av klimaendringsstoff, er verken kvaliteten eller kvantiteten god og omfattende nok sett i forhold til problemets omfang. Journalistikken ser dessuten ut til gjerne å være drevet av hendelser, heller enn å være undersøkende, og mediene tenderer til å ramme inn klimaendringer som miljøstoff heller enn som politisk stoff (Shanahan 2009: 153 - 154).

¹⁶ Fra 1999 (124 respondenter) og 2001 (106 respondenter).

Ifølge Shanahans (2009) gjennomgang av studier om mediedekningen av klimaendringene i Brasil, Kina, India, Jamaica, Honduras, Mexico, Mosambik, Sør-Afrika, Sri Lanka, Swaziland, Vietnam og Zambia er medier i de fleste av disse landene er svært avhengige av vestlige nyhetsbyråer. Dette - sammen med sparsom dekning av tilpasningstilnærmingen til klimaendringer - har konsekvenser for verdens fattige, som har et stort behov for slik informasjon når de skal forberede seg på klimaendringenes konsekvenser (Shanahan 2009: 153). Dessuten medfører avhengigheten av nyhetsbyråer at klimaendringene distanseres fra medienes egne hjemland (Shanahan 2009: 154). Shanahan mener det er på høy tid at mediene i ikke-industrialiserte tar grep om klimadekningen:

It is a great irony that the countries, communities, and citizens that have contributed the least to climate change will suffer most from the impacts. It is in these settings that the media is least prepared for the challenge. For people there, for the media they rely on for information and for the sources of funding and news on which they in turn depend, it is time to adapt (Shanahan 2009: 157)

Bemerkningen om at land og borgere som har bidratt minst til klimaendringer, er de samme som vil påvirkes mest, er gyldig for noen tilfeller, men ikke for alle. Trass i at utviklede land har stått for minst 60 prosent av klimagassutslippene, antyder flere studier at utviklingslandene totale utslipp vil gå forbi de utviklede landenes i løpet av 30 år (Page 2008: 558). Like fullt griper Shanahans (ibid) konklusjon ovenfor inn i et begrep som er gjenstand for stadig diskusjon: *Climate Justice*.

Climate Justice dreier seg om hvem som skal ta kostnadene for byrdene klimagassutslipp har påført verden. Ifølge Edward Page (2008) eksisterer det flere retninger som foreslår hvordan en best kan fordele ansvar, byrder og kostnader: Den første, kalt "*Contribution to the problem*", dreier seg enkelt oppsummert om at de statene som har bidratt mest til utslippene, skal ha ansvar for å betale mest. Den andre, kalt "*Ability to pay*", går ut fra at den utviklede delen av verden bør bære byrden fordi landene som hører herunder har mest betalings- og handlingsevne (ibid.). Den tredje, kalt "*Beneficiary pays*", går ut fra en tanke om at de utviklede landene bør bære byrden fordi det er disse som har hatt størst goder av framskrittene klimagassutslipp har vært en forutsetning for (ibid.). Page (2008) argumenterer for styrker og svakheter ved alle tre retninger, men konkluderer med at en sammenstilling av alle tre må til for å skape en rettfærdig formel for fordeling av kostnadsbyrder i forbindelse med klimaendringene.

2.4.1 Dekning av klimaendringer i Salomonøyenes medier – tidligere funn

Søk etter tidligere forskning som sier noe om mediene på Salomonøyenes dekning av klimaendringer, har vært preget av begrenset utvalg. Noen få bidrag er imidlertid å oppdrive. En student ved Reuters Institute ved Universitetet i Oxford, har undersøkt dekningen av klimaendringer i aviser i fire øystater i Stillehavet: Samoa, Marshalløyene, Fiji, Cook-øyene og Salomonøyene, herunder journalistikken i Solomon Star (Jackson 2010).

Jacksons (2010) analyse av artikler om klimaendringer hentet fra nettsidene til Solomon Star, viste at ingen av de siste 50 publiserte artiklene fra en bestemt dato og tilbake i tid handlet om klimaendringer, men at 25 saker om klimaendring ble publisert mellom 25. desember 2009 og 17. februar 2010. Dette var forøvrig det høyeste antallet blant de fire avisene; i The Marshall Islands Journal fantes åtte slike artikler, i Cook Island News fire og i Fiji Times én (ibid.).

De to rapportene om henholdsvis publikums oppfatning av Salomonøyenes medier (Tebbutt Research 2010) og kvalitet i landets medier (ABC 2012) er også kilder til nyttig informasjon¹⁷. I publikumsundersøkelsen viste hovedfunnene store forskjeller mellom provinsene i hva respondentene mener er de største utfordringene landet står overfor (Tebbutt Research 2010: 86). De to største utfordringene som peker seg ut på topp for respondentene selv, er finansielle vansker/levekostnader og arbeidsløshet. Andre utfordringer på topp er rusmisbruk, utdanningsproblemer, utfordringer knyttet til ungdom og lov og orden (ibid.). På spørsmål om hva respondentene mente var de største utfordringene for Salomonøyene akkurat nå – både utfordringer for nasjonen og utfordringer som påvirker individet – svarte 10 prosent at miljø og bærekraftighet var en av nasjonens største utfordringer, mens 3 prosent svarte at dette var en av de største utfordringene med påvirkning på individet (Tebbutt Research 2010: 88).

Undersøkelsen kartla også respondentenes personlige interesse i temaer mediene dekket. Generelt var denne interessen størst for utdanning, lov og orden, helseutfordringer, jordbruk og matproduksjon, klimaendringer og miljø, vær, nasjonale og lokale nyheter og utfordringer knyttet til ungdom. 46 prosent svarte at de var veldig interesserte i klimaendringer og miljø, 48 prosent sa de var interesserte, mens 6 prosent ikke var

¹⁷ Førstnevnte rapport er todelt: Én del er kvalitativ, og baserer seg på til sammen 14 fokusgruppetidiskusjoner i alle landets provinser. Den andre er kvantitativ, og baserer seg på ansikt-til-ansikt-intervjuer med 1229 representative innbyggere over 14 år i alle landets provinser – med hovedstadsområdet skilt ut.

interesserte i dette. Over halvparten av respondentene mente utdanning, helseutfordringer, vær og nasjonale nyheter ble dekket godt i landets medier (Tebbutt Research 2010: 86). 44 prosent mente klimaendringer og miljø ble dekket godt i mediene, 48 prosent mente de ikke ble det – verdt å merke seg er det også at færre i aldersgruppen over 45 år mener mediene dekker klimaendringer og miljø på en god måte, og oppfatningene varierte sterkt mellom ulike provinser (Tebbutt Research 2010: 96-99). Selv om bare et fåtall av aktørene på mediefeltet, i NGO-er og i regjeringen som ble kartlagt i SOLMAS-studien (ABC 2012: 43) mente at landets presse dekket utviklingsspørsmål godt, mente flere at dette tross alt var i ferd med å bedre seg.

I Malaita-provinsen, hvor størstedelen av befolkningen ikke har tilgang til elektrisitet, mente for eksempel bare 10 prosent av de spurte at klimaendringer og miljø ble dekket godt (Tebbutt Research 2010: 99). I denne provinsen ligger Ontong Java-atollen, som har blitt spesielt hardt rammet av klimaendringene (Habru 2010). En kan tenke seg flere ulike årsaker til at andelen som mener klimaendringene dekkes dårlig, er betydelig større her enn i andre deler av landet. En kan være at befolkningen er mer opptatt av klimaendringer fordi de som bor i provinsen opplever konsekvensene på kroppen i større grad – og dermed ikke synes dekningsgraden speiler alvorlighetsgraden de opplever. En annen kan være at språklige barrierer gjør at nyhetene ikke oppfattes i like stor grad som i mer urbane områder. Støtte for førstnevnte forklaring kan finnes i utsagn fra både publikumsundersøkelsen (Tebbutt Research 2010) og undersøkelsen av medieansatte (ABC 2012), noe følgende utsagn fra en anonymisert ansatt i en av Salomonøyenes mediebedrifter kan illustrere (ABC 2012: 42):

I think, I said the rural people... We badly lack coverage of what's happening outside provinces, what the rural people are doing and I mean it's an area where we - I mean where media - lacks, but then [it] comes back to resources, having the money to go outside, airfare and transport.

Når det gjelder infrastruktur, er flybilletter kostbare, og ferger mellom øyene går sjelden og er tidkrevende. Både fly- og fergetrafikk er ofte utsatt for forsinkelser og kanselleringer på grunn av værforhold.

Som publikumsundersøkelsen (Tebbutt Research 2010), var den nyere SOLMAS-studien (ABC 2012) delt i en kvalitativ og en kvantitativ del – sistnevnte besto av en innholdsanalyse av 320 avisartikler, 118 radioinnslag og 98 TV-innslag – alle nyheter. Verken Solomon Star eller Solomon Times Online var omfattet av denne undersøkelsen, men funnene kan bidra til kunnskap om landets mediebilde generelt.

I den undersøkelsen om kvalitet i mediene på Salomonøyene, som ble utført blant medieansatte, regjeringsmedlemmer og NGO-ansatte i landet i 2012, karakteriseres Salomonøyenes medier av følgende (ABC 2012: 20):

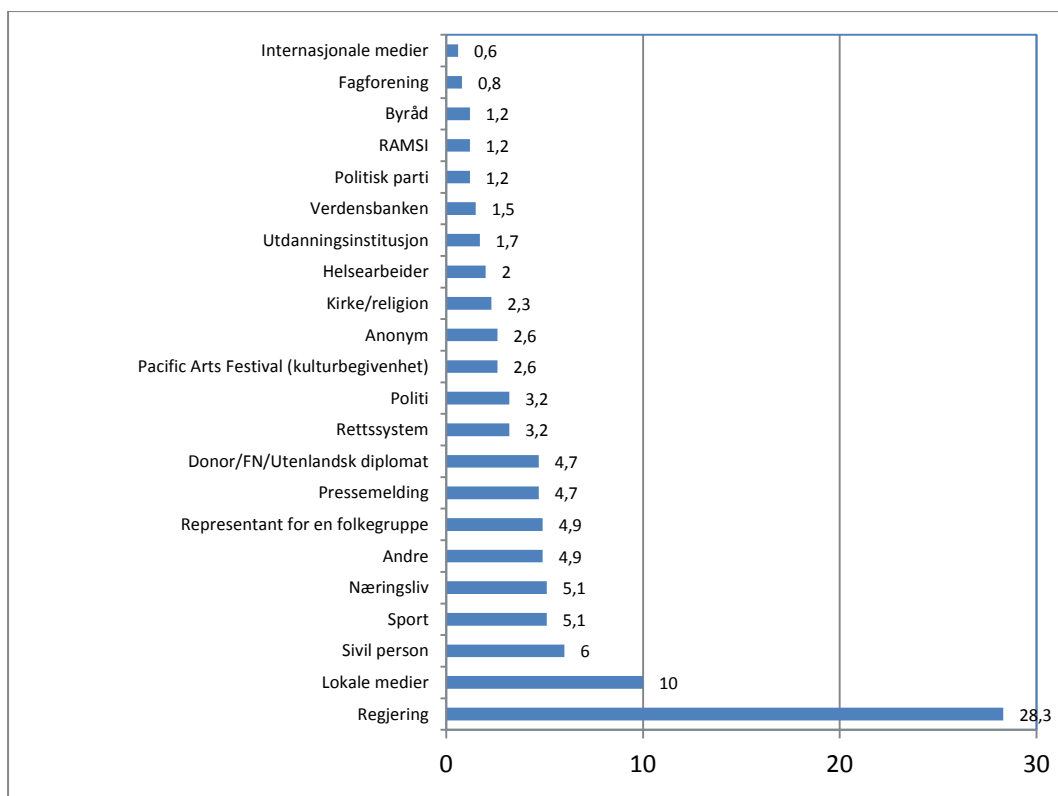
- Dominance of government-related stories, predominantly using only one government source.
- Lack of technical proficiency evidenced in grammatical errors (print) or varying visual production quality (TV).
- Lack of in-depth and critical reporting around development issues, most of which are event-triggered.
- Underrepresentation of rural populations.

Resultatene fra innholdsanalysen utført for SOLMAS-prosjektet (ABC 2012: 29), viser at 44 prosent av avisartiklene var såkalte “straight stories” – artikler hvor journalistene rapporterte direkte om en hendelse eller et tema, uten elementer av analyse eller kontekst. 11 prosent ble kodet som “government initiated enterprise is good for the country” og 6 prosent som “reaction stories” og “reality check stories”¹⁸.

Når det gjelder kildekategoriene som er representert i utvalget fra undersøkelsen (ABC 2012), var hovedkilden blant 653 kilder (hentet fra aviser, radio og TV) i 28,3 prosent av tilfellene en kilde fra regjeringen. 10 prosent av hovedkildene var lokale medier, mens 6 prosent var privatpersoner/sivile¹⁹. Aviser og TV brukte i snitt 1,3 kilder per artikkel/innslag i analysen (ABC 2012: 25), og radioinnslag i snitt 1,1, men spørreundersøkelsen avdekket at medieansatte trodde at i snitt tre kilder ble brukt per artikkel/innslag

¹⁸ “Straight stories” kan best oversettes med rene nyheter som følger en oppbygging etter prinsippet om en omvendt pyramide (ABC 2012: 29). Eksempel på en “Government initiated enterprise is good for the country”-tittel er: *“Provincial Government calling for speedy response to food shortage on their island/Temotu Province’s Home Affairs Minister”* (ibid.). “Reaction stories” er saker hvor kilder inviteres til å komme med sin reaksjon på avgjørelser og hendelser i nyhetsbildet, mens “reality check stories” er saker som bidrar til å realitetsorientere mediens publikum, som i følgende tittel: *“Gender imbalance & gender - based violence against minority gender women”* (ibid.).

¹⁹ Se forøvrig figur 1 for detaljert informasjon om kildefunn.

Figur 1: Kilderepresentasjon i Salomonøyenes medier i prosent. Oversatt og tilpasset fra Solomon Islands Media Research Study (ABC 2012: 24), fra avis (n=328), radio (n=118) og TV (n=98). N= 653 (totale antall kilder kodet).

For å indikere fordeling av vinklinger i nyhetsartikler og –innslag, ble artiklene kodet med utgangspunkt i hver enkelt artikkels/innslags vinkel A og vinkel B²⁰ (ABC 2012: 26). I 29,5 prosent av artiklene/innslagene var regjeringen vinkel A, og i knappe 5 prosent var regjeringen vinkel B i 4,9 (ibid.). Deretter fulgte *sport* og *kvinnerelatert stoff* (ibid.). *Utvikling* var hovedvinkel i 5,5 prosent av tilfellene, mens *utvikling* var vinkel B i 8,2 prosent av de analyserte sakene (ibid.). *Klimaendringer* havnet langt nede på oversikten. Dette temaet var vinkel A i 1,1 prosent av artiklene/innslagene, og vinkel B i bare 0,4 prosent (ibid.)²¹.

²⁰ Vinkel A er hovedvinkelen, ofte i tittel, mens vinkel B representerer “undervinkelen”, ofte å finne i ingressen.

²¹ Se tabell 2.

	Vinkel A	Vinkel B
Regjeringen	29,5	4,9
Sport	10,8	1,5
Kvinnerelatert stoff	7,6	2,6
(...)		
Utvikling	3,5	8,2
(...)		
Klimaendringer	1,1	0,4
(...)		

Tabell 2: Utdrag fra oversikt over vinkel A og vinkel B i artikler og TV- og radioinnslag i Salomonøyenes medier (ABC 2012).

2.4.2 Kunnskap om klimaendringer i befolkningen

“Despite this big impact, no one in rural Solomon Islands is talking about climate change. Our challenge therefore is to mainstream climate change”.

Sitatet overfor er hentet fra en to år gammel Solomon Star-artikkel²² (UNDP 2011), tilhører Rence Sore, daværende minister for miljø, klimaendring, kriseberedskap og meteorologi på Salomonøyene, og har tittelen “First adaptation fund financed project in the Pacific launched”. Et av de viktigste leddene i å vinne støtte til klimarelaterte tiltak, er å skape oppmerksomhet rundt og forståelse for klimaendringer i befolkningen – og for å gjøre det trenge tilgjengelig informasjon (UNFCCC 2012).

Også ifølge klimaforsker og antropolog Peter Rudiak-Gould, som bor på Marshalløyene, er “klimaendring” i stor grad et fremmed begrep for befolkningen i statene i Sør-Stillehavet (uttalt i intervju med Jackson 2010), og et begrep som er blitt introdusert fra utlandet og som ofte tolkes annerledes av befolkningen i de aktuelle øystatene, enn av klimaforskere. Ifølge journalist Gary Hatigeva (2013 [e-postintervju]) i Island Sun, er bevisstheten rundt klimaendringer blant befolkningen på Salomonøyene, nokså lav:

Mange tar veldig lett på klimaendringer trass i at de lever gjennom store endringer og er vitne til klimaendringene gjennom livet sitt. De begynner å tro at dette er en naturlig prosess (...). Og ja, det er også et problem å få klimaendringer prioritert. I de fleste tilfeller, blir klimaendringer stilt langt bak i køen og innen leserne, TV-seerne eller radiolytterne har kommet til det punktet [hvor klimaendringer tas opp], har de allerede blitt revet med av andre saker som også påvirker livene og landet deres.

²² Artikkelen er opprinnelig en pressemelding.

Ifølge journalist og underredaktør Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]) i Solomon Star, er flere i ferd med å få kunnskap om dette – om enn for en høy pris:

Salomonøyene er et land som består av mange øyer og atoller. Mesteparten av befolkningen bor ved kysten. Og de har hørt om klimaendringer fordi det stadig dekkes i mediene. Med problemene som viser seg med stigning i havnivå og erosjon ved kysten, ser de realitetene. Mange mennesker på øyene ber nå om og forflyttes fra landsbyene sine på grunn av truslene som følger med stigende havnivå. Så når folk ser disse tingene skje foran øynene deres, assosierer de det med klimaendringer. Hele befolkningen er i ferd med å bli oppmerksom på det. Og ikke bare på grunn av det [stigende havnivå], men med hyppige tropiske sykloner begynner folk også å assosiere klimaendringene med det dårlige været. Fra november 2013 til april 2014 er det syklonsesong, og predisjonene sier at Salomonøyene står foran en syklon, mens resten av sørstillhavetsregionen får åtte til. Slike ting har aldri skjedd før, hvor vi har dårlig vær nesten hver måned. Men nå er det blitt en trend.

I Shanahans (2009: 153) tidligere nevnte gjennomgang av mediedekningen av klimaendringer i ikke-industrialiserte land, peker han på hvordan forskning utført av Panos Institute South Africa på noen av verdens minst utviklede land²³ viser at sårbare samfunn får svært lite informasjon om klimaendringer – og om tilpasning spesielt. Ifølge Shanahan (ibid.) er denne tendensen ikke begrenset til de aller mest fattige nasjonene. Stillehavsnasjonene er imidlertid ikke representert i Shanahans gjennomgang.

Utsiktene til økt bevisstgjøring og spredning av kunnskap om klimaendringer er heldigvis ikke utelukkende dystre. Flere små og store tiltak har blitt eller er planlagt satt ut i livet over hele verden. Flere NGO-er har for eksempel utarbeidet håndbøker for journalister som arbeider eller ønsker å arbeide med klimaendring i sine respektive regioner (Shanahan 2009: 155). Senest sommeren 2013 ble en klimaendringsworkshop for journalister fra nasjonene i Sør-Stillehavet avholdt på Salomonøyene.

Et intensjonsdokument signert kultur, turisme- og luftfartsministeren på Salomonøyene, utarbeidet for UNFCCC, slår fast at offentlig kjennskap til klimaendringer i landet er begrenset til de urbane sentrene, og begrenses av mangel på økonomiske ressurser og fagfolk (UNFCCC 2001: 50). Rundt 85 prosent av innbyggerne i landet bor imidlertid utenfor disse urbane områdene. Rapporten foreslår en rekke tiltak i lokalsamfunn og på skoler for å bedre den mangelfulle kjennskapen (ibid.). Her må det imidlertid tas med i betraktningen at denne nevnte rapporten er 12 år gammel, og at utvikling i retning mer

²³ Mosambik, Swaziland og Zambia.

utbredt kjennskap kan ha skjedd i løpet av disse årene. Utsagnene i rapporten støtter likevel opp om Rudiak-Goulds (Jackson 2010) uttalelser om mangelfull kjennskap til klimaendringer i øystatene stillehavsregionen.

2.4.3 Internasjonal dekning av klimaendringer i Stillehavet

Barnett og Campbell (2010) inntar en noe kritisk holdning til hvordan øystatene i Stillehavet i så utpreget grad blir fremstilt som sårbare internasjonalt – når de i virkeligheten har tilpasset seg endringer i klimaet i mange hundre år allerede. Også de peker på farediskursene som mediene gjerne produserer og reproducerer – “discourses of danger” (ibid.), men erkjenner også at den internasjonale profileringen tidligere nærmest ukjente land som Tuvalu har fått ved å bli fremstilt som sårbare øystater, har vært fordelaktig. Samtidig mener Barnett og Campbell (2010: 155) at støtten statene har fått i liten grad har resultert i konkret handling overfor klimaendringene, verken i form av utslippsreduksjon eller tiltak for tilpasning lokalt. For sistnevnte er forfatterne redde for at den ekstremt sårbare fremstillingen har ført til en illusjon om at tilpasning også er fåfengt (ibid.).

Her hjemme forteller et søk blant alle de representerte mediene i fulltekstdatabasen Retriever oss at søkestrengen “klimaendring* and stillehav*” får 49 treff i løpet av en ettårsperiode²⁴. Bytter man ut “stillehav*” med “Salomonøyene” blir resultatet for tilsvarende søk 0 artikler, men Salomonøyene er nevnt 27 ganger i forbindelse med andre tema. Heller ikke i australske medier, de vestlige mediene som ligger nærmest øystatene i Sør-Stillehavet geografisk, har vist seg å dekke disse nasjonenes med hensyn til klimaendringer i særlig grad (Chubb & Bacon 2010). Philip Chubb og Wendy Bacon (ibid.) har undersøkt mediedekningen i Australia gjennom COP-15 i København – en periode hvor det er rimelig å anta at pressedekningen av klimaendringene er ekstra stor. Men øystatene i Sør-Stillehavet står i stor grad på utsiden av dekningen, med noen små unntak fra én avis i forskernes utvalg: *“Throughout the period, the most likely immediate victims of climate change, the small island states, many of which are at Australia’s doorstep, were barely heard from”* (Chubb & Bacon 2010: 59).

²⁴ 16.04.2011 – 16.04.2012.

3. METODISK TILNÆRMING

For å belyse problemstillingen i denne oppgaven, har jeg valgt å bruke to forskjellige metoder: Kvantitativ innholdsanalyse, samt kvalitative intervjuer med personer som jobber i medieindustrien på Salomonøyene. Grepet med å benytte flere forskningsmetoder kalles metodetriangulering (Gentikow 2005: 157), og går ut på å benytte ulike undersøkelsesopplegg for å styrke funnene. Gentikow (ibid.) advarer imidlertid mot å bruke dette i for stor grad dersom en skal benytte både kvalitativ og kvantitativ metode på et stort antall informanter.

I dette tilfellet er det flere ting som taler for en triangulering ved bruk av kvalitative intervjuer i tillegg til kvantitativ innholdsanalyse: For det første har jeg ikke hatt mulighet til å reise til Salomonøyene selv. Dette er naturligvis en svakhet, siden feltarbeid ville gitt et verdifullt innblikk i hvordan hverdagen i redaksjonene arter seg, hvilke nyheter som kommer med både i papirutgavene og nettutgavene og hva som tas opp på radio, for å nevne noe. Jeg har imidlertid valgt å analysere de to mediene i landet som var tilgjengelige fra den andre siden av verden: Solomon Stars nettutgave, som publiserer stoff fra papiravisen med samme navn, og Solomon Times Online, som er en ren nettavis. I etterkant av analyseperioden har også avisen Island Sun fått en god nettutgave, men på tidspunktet jeg samlet inn mitt datamateriale, eksisterte ikke denne.

I tillegg angriper jeg problemstillingen i denne oppgaven som journaliststudent og som arbeidende journalist gjennom noen år – i et av verdens mest utviklede land, også på mediefronten. Åpenbart kan dette påvirke min analyse, for eksempel når det gjelder å velge ut variabler til innholdsanalysen. Kvalitative intervjuer kan være med på å utvide min forståelse av medienes situasjon på Salomonøyene, og demme opp for unødvendige svakheter ved oppgaven. Dessuten vil resultatene fra intervjuene kanskje kaste nytt lys over noen av funnene fra innholdsanalysen, og ikke minst være med å forklare hva som egentlig ligger bak noen av dem.

3.1 Innholdsanalyse

Begrepet innholdsanalyse viser i denne oppgaven til kvantitativ innholdsanalyse. Kvantitativ innholdsanalyse er dataregistrering og analyseteknikker som søker mot en systematisk, objektiv og kvantitativ beskrivelse av innholdet i et budskap (Østbye et. al 2002).

At analysen skal være objektiv, innebærer å redusere betydningen av forskerens skjønn så langt på vei som mulig (ibid.). I dette tilfellet er det gjort ved å benytte en kodeinstruks i bunn for analysen som gir mest mulig klart definerte retningslinjer for hvordan analyseobjektene – her nettavisartikler – skal kodes i forskjellige variabler og kategorier.

Målet med å bruke innholdsanalyser i medieforskning er å oppfylle minst fem følgende formål (Østbye et. al. 2002: 216).

1. Beskrive mønstre og utviklingstendenser i medieinnhold
2. Teste hypoteser og mål, utvalgskriterier og arbeidsmetoder i mediene
3. Sammenlikne medieinnholdet med den virkelige verden
4. Finne ut hvordan mediene framstiller ulike grupper i samfunnet
5. Trekke slutninger om medienes effekter

Kvantitativ innholdsanalyse egner seg ifølge Østbye et. al. (ibid.) best til å belyse formål 1 og 4. Sammen med redaksjonsundersøkelser, for eksempel, kan vi også nærme oss punkt 2 og 3 på listen, mens analyser av mottakere må til for å si noe om medienes effekter.

Mye av kodeinstruksen er basert på et annet forskningsprosjekt, Media Climate (Eide, Kunelius og Kumpu 2010), noe som føles betryggende med tanke på å ivareta kravet om objektivitet. Denne er imidlertid tilpasset denne oppgaven. En innholdsanalyse helt fri for forskerens skjønn, er imidlertid et vanskelig ideal å nå opp til. I denne oppgavens tilfelle, som tilfellet er for de fleste kvantitative innholdsanalyser som beskjeftiger seg med tekst, er noen variabler mer “utsatte” for forskerens egen tolkning, enn andre.

I mitt eget kodeskjema er det eksempelvis med variabler som skal kategorisere nettavisartikler ut fra hvorvidt de handler om utslippsreduksjon eller tilpasning. En artikkel kan handle om begge deler. Da blir det opp til forskeren å avgjøre og tolke hvorvidt hovedvekten er på utslippsreduksjon eller tilpasning. Jeg mener artiklene som ligger til grunn for denne oppgaven er tilfredsstillende analysert, og at en annen forsker ville kommet frem til samme resultat. Nettopp dette definerer Østbye et. al. (2002: 216) som objektivitet: at det skal være samsvar i kodingen av et materiale på tvers av enkeltpersoner (kodere). Å benytte en kodeinstruks utarbeidet av flere andre forskere med tyngde på feltet media og klima, er de i

denne sammenhengen en styrke fordi andre også har identifisert viktige og relevante variabler.

3.2 Analyseobjekt og utvalg

Det første jeg måtte gjøre etter å ha definert problemstilling og forskningsspørsmål for denne oppgaven, var å finne frem til relevante analyseobjekter. For en som forsker på medier i Norge, vil dette være en relativt smal sak. Tilgangen på arkivert og søkbart materiale i fulltekst er god, gjennom for eksempel mediearkivet Retriever. Å finne frem til analyseobjekter i Stillehavsregionen var ikke like enkelt.

Problemstillingen som først ble formulert for denne oppgaven, dreide seg ikke bare om Salomonøyene, men om *“mediedekningen av klimaendringer i utsatte øystater i Stillehavsregionen”*. Utfordringen var dermed å finne frem til relevante nyhetsmedier fra land i regionen. Den opprinnelige tanken var å velge én avis fra fire ulike land. Hensikten med dette var å få med de små, virkelig klimautsatte øystatene som Vanuatu og Tuvalu. Dette viste seg dessverre å ikke være mulig på grunn av begrenset medietilfang – særlig fra Norge.

Første innvending mot medietilfanget i denne oppgaven må være at radiosendinger ikke er valgt som analyseobjekter, da radio definitivt er det mest utbredte mediet på Salomonøyene. Muligheten for å analysere nyhetssendinger på radio har ikke vært til stede, fordi det ikke finnes noe søkbart arkiv for disse på Salomonøyene. Jeg mener likevel at det er fruktbart å analysere måten de to største nettavisene dekker klimaendringene på, fordi dette kan si noe om prioriteringer i mediedekningen generelt. Årsaken til at nettaviser er valgt er rent praktisk: Papiraviser ligger ikke i noen database på nett. Eneste mulighet for søk er å befinne seg i Honiara, hovedstaden på Salomonøyene, og bla igjennom papirutgaver manuelt i redaksjonslokalene – en jobb for omfattende for denne oppgavens tids- og budsjettramme.

Trass i at nettaviser (og papiraviser) leses av en nokså liten andel av befolkningen på Salomonøyene, er det grunn til å anta at disse et godt stykke på vei gir en indikasjon på den journalistiske dekningen som gjelder mediebildet i landet for øvrig, da mange av funnene i innholdsanalysen støttes opp av tidligere funn angående utviklings-, miljø- og klimajournalistikk på øyene, samt av intervjuvar.

Angående klimadekningen som kommer til uttrykk på Solomon Stars nettutgave, er det imidlertid viktig å merke seg at en del av artiklene som skrives for papiravisen, ikke havner på nett, selv om papiravisen setter standarden for det som legges ut på nett. Det er en IT-ansatt som legger ut artikler på nett daglig, etter at papiravisen er på gata, og redaksjonelle medarbeider har ingen myndighet over denne daglige utvelgelsen²⁵. Hvilke artikler som fra dag til dag publiseres på nettutgaven, virker å være nokså tilfeldig. Det er altså viktig å understreke at antallet artikler om klimaendringer på Solomon Stars nettutgave ikke kan sies å være representativt for antallet i papirutgaven. Om det er slik at bare visse typer artikler om klimaendringer publiseres på nett, er vanskelig å si. Imidlertid har jeg ikke grunn til å tro det basert på forskningsintervju med Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]), det ser heller ut til at utvelgelsen skjer på nokså tilfeldig basis. Dermed er innholdsanalysens funn om kildebruk, sjanger, seksjon, nord-/sørdominans og fokus på utslipp og tilpasning sannsynligvis representative. Journalist Gary Hatigeva, som har tatt flere spesialiseringskurs i klimaendringer, svarer også bekreftende på spørsmål om hvorvidt netttinnholdet er representativt for klimadekningen generelt:

For nesten alle mediebedriftene på Salomonøyene, spesielt hos de som har egne websider, er innholdet nesten det samme. Når det gjelder klimaendringer, er de eneste forskjellene jeg kjenner til i stilen til den individuelle journalisten som skriver klimastoff, men alt i alt blir det som publiseres i papiravisene også publisert på nett. (Hatigeva 2013 [e-postintervju]).

Selve søkemetoden for å finne fram til artiklene som skulle analyseres, er enkel. Søkestrengene “*climate change*” og *climate* and change* er brukt. Først var tanken å analysere mediedekningen av klimaendringer innen en begrenset og svært relevant tidsperiode med tanke på tema – et av klimatoppmøtene. Dette viste seg imidlertid raskt å være uhensiktsmessig på grunn av et svært lavt antall treff. Samtidig har dette gitt meg anledning til å analysere deknningen over en mer representativ tidsperiode – et helt år for hvert av de undersøkte mediene:

²⁵ Uttalt av tidligere redaktør og journalist, nå “sub editor”, Moffat Mamu i e-postintervju (04.11.2013): “Faktum er at websiden vår administreres av en IT-fyr, og det kommer an på hvilke artikler han vil laste opp. Nyhetsteamet vårt har ingen kontroll over websiden. Vi produserer bare artiklene, og han kommer bare inn hver morgen og laster opp de artiklene han synes skal legges ut, så mange artikler uansett sjanger havner ofte ikke på nett. Det er ikke noe separat team som jobber med Solomon Stars nettside for å lage spesielle nyheter for den eller administrere den.”

	Analyseperiode
Solomon Times Online	03.03.2011 - 03.03.2012
Solomon Star (nettutgave)	23.06.2011-23.06.2012

Tabell 3: Analyseperioder for de to mediene.

Årsaken til at de to analyserte periodene er forskjellige, er rent praktiske: I og med at Solomon Star ved arkivsøk kun viser de 50 siste publiserte artikler for en søkestreng, var det ikke mulig å gå så langt tilbake som 03.03.2011 da jeg skulle søke opp artikler herfra. Dermed ble første mulige analysedato for materiale fra Solomon Star 23.06.2011. I periodene fra henholdsvis 3. mars 2011 til 23. juni 2011 og 3. mars 2012 til 23. juni 2012, er det altså bare hentet analyseobjekter fra et av de to mediene. Skal man se på tendenser i de to mediene komparativt, er det altså perioden mellom 23. juni 2011 og 3. mars 2012 som er relevant.

3.3 Kodeskjema

Kodeskjemaet i denne oppgaven er som tidligere nevnt i stor grad basert på kodeskjemaet benyttet i forskningen til det tverrfaglige forskningsprosjektet *Media Climate*– men i en modifisert versjon tilpasset det som skal undersøkes i denne oppgaven. Siden jeg har valgt å hente analyseobjektene mine fra nettaviser, har noen variabler utgått og noen kommet til. Noen variabler har også fått nye kategorier. Jeg går nærmere inn på dette i det følgende.

3.4 Kodeenhet og variabler

En kodeenhet i denne oppgaven er normalt en artikkel med tittel, ingress, brødtekst og i visse, men nokså få, tilfeller også bilder og hyperlenker. Artiklene er lest i sin helhet, og tolket med utgangspunkt i en rekke variabler. En kodeinstruks er lagt ved denne oppgaven. Jeg har likevel valgt å trekke frem noen av variablene jeg mener har særlig relevans for analysen av innhold og tendenser her, for å forklare dem litt nærmere.

Variablene *medium*, *dato* og *tittel* taler for seg. Variabelen *seksjon* forteller om artikkelen er lagt inn under innenriksnyheter, utenriksnyheter, debatt, kultur, økonomi og næringsliv, vitenskap eller egne miljø-/klimasider. Underveis i kodearbeidet ble jeg imidlertid oppmerksom på at en stor del av artiklene var plassert under fanen “Regional news”, og

bestemte meg for å legge til denne kategorien og kode artiklene på nytt for denne variabelen. Det ser forøvrig ut til at artiklene som legges i seksjonen “regional news”, gjør det uansett om de omhandler øystater i Sør-Stillehavet eller Australia. Noen få av artiklene har ikke blitt lagt i noen seksjon – sannsynligvis på grunn av slurv fra nettdesken – disse har jeg kodet ut fra eget skjønn.

I det opprinnelige kodeskjemaet var også variabelen *Plassering på forside* med. Denne har imidlertid blitt utelatt i den endelige analysen. Årsaken er at forsideplassering for hver enkelt artikkel krever for store ressurser å overvåke, og for eldre artikler som er hentet fra avisenes nettarkiver er dette umulig å spore for meg. I tillegg er det slik at Solomon Star og Solomon Times Online ikke publiserer veldig mange artikler daglig. Derfor vil de fleste artiklene havne på forsidene uansett, uten at det gir en god indikasjon på prioritering. En kunne tenke seg at en kunne si noe om klimastoffets prioritering dersom det stadig vekk havnet langt nede på nettavisenes forsider, men dette lar seg vanskelig observere uten kontinuerlig overvåking.

Variabelen *relevant for klimaendringer* skal si noe om hvor relevant artikkelen er med henblikk på klimaendringer, og er delt inn i tre kategorier. Her er det tatt utgangspunkt i hvorvidt hele artikkelen i hovedsak omhandler klimaendringer, om den handler noe om klimaendringer, eller om klimaendringer bare er nevnt så vidt og i sammenheng med noe annet.

Når det gjelder variabelen *sjanger*, har jeg gått flere runder med hensyn til koding av artiklene. Årsaken til dette er at jeg underveis i kodingsarbeidet oppdaget at mange publiserte artikler ikke var merket med byline. Jeg tok stikkprøver av noen av disse, ved å bruke Google-søk til å søke på de aktuelle artiklenes titler. Dermed avdekket jeg at mange av artiklene jeg først hadde kodet som “nyheter”, faktisk var umerkede pressemeldinger fra ulike organisasjoner og institusjoner, og kodet disse på nytt.

Variabelen *stemme* består av svært mange kategorier. I tillegg til å kode disse i tråd med det opprinnelige kodeskjemaet mitt, har jeg også valgt å slå sammen grupper av eliteaktører i det følgende analysekapittelet, som representanter for myndigheter, transnasjonale og internasjonale institusjoner, for å undersøke i hvor stor grad medieinnholdet domineres av slike.

3.5 Generalisering, reliabilitet og validitet

Begrepene generalisering, reliabilitet og validitet er essensielle begreper i forskningsmetode (Østbye et al. 2002: 119):

Generalisering går på hvorvidt analysens funn kan gjøres allmenngyldige.
Validitet har å gjøre med hvorvidt en forholder seg til det en tror eller ønsker å forholde seg til, det vil si i hvilken grad design og operasjonaliseringer gir relevante innsikter i forhold til den overordnede problemstillingen.
Reliabilitet går på hvorvidt behandlingen av data er nøyaktig og pålitelig.
Stor grad av validitet og reliabilitet betraktes som forutsetninger for at en skal kunne generalisere analysens funn.

Denne analysens funn kan selvsagt ikke gjøres allmenngyldig ut over Salomonøyenes grenser. Hvorvidt den kan gjøres allmenngyldig for det totalte mediebildet på Salomonøyene, må det ytterligere forskning til for å bekrefte eller avkrefte, men jeg har forsøkt ved hjelp av tidligere funn om mediene på Salomonøyene generelt, samt om klimajournalistikk i Stillehavsregionen, så langt på vei som mulig å få et klart bilde av hvordan mediebildet i landet fortoner seg med hensyn til klimaendringsstoff. At funnene fortsatt er aktuelle for de to undersøkte mediene, er jeg i liten tvil om. Selv om nye medier – også digitalt – har vokst fram siden analyseperioden i 2011-2012, mener Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]) at lite har endret seg de siste åra, med tanke på klimadekningen i landet.

Når det gjelder validitet, ville den optimale forskningsdesign for å undersøke klimadekningen på Salomonøyene omfattet feltarbeid, systematisk, daglig gjennomgang av papiraviser, samt overvåking eller gjennomgang av radiosendinger og TV-sendinger i tillegg til artikler fra nettaviser. Jeg tror likevel denne oppgavebesvarelsen bidrar med nyttig informasjon til feltet, særlig fordi mediedekning av klimaendringer i denne sårbare regionen er såpass lite undersøkt og fordi det er grunn til å anta at de analyserte medienes klimadekning kan gi en pekepinn på klimadekningen i landet generelt. Forskningsdesignen som er valgt, med en grundig gjennomgang av tidligere relevante funn, egen kvantitativ innholdsanalyse gjennom et års klimadekning og subsidiære kvalitative intervjuer, er valid med tanke på problemstillingen som skal besvares. Ifølge Østbye et al. (2002: 121) kan metodetriangulering styrke et prosjets validitet. Jeg har forsøkt å kompensere for svakhetene som følger med at kun artikler fra nettaviser her er analysert, med intervjuer og gjennom å i den grad det er mulig undersøke i hvilken grad egne funn²⁶ stemmer overens med andres.

²⁶ For eksempel når det gjelder funn av antall benyttede kilder, i hvor stor grad ulike kildekategorier er representert og i hvilken grad tema behandles og kontekstualiseres.

Når det gjelder reliabilitet, er det en klar fordel at jeg har fått lov til å ta utgangspunkt i kodeskjemaet benyttet av forskernettverket bak tidligere nevnte Media Climate-prosjekt. Dette gjør at tilliten til innholdsanalysens reliabilitet styrkes. Jeg har selv tatt stikkprøver på kodede artikler ved senere anledninger, for å være sikker på at jeg koder dem riktig. Slik koding vil selvsagt ikke være helt fri for forskerens eget skjønn, men jeg føler meg sikker på at kravet til reliabilitet i denne analysen er godt ivaretatt.

3.6 Utfordringer knyttet til arkivsøk

For Solomon Times Online er samme søkemetode som for Solomon Star benyttet: enkelt ordsøk i nettutgavens egen søkefunksjon. I tillegg til denne søkemetoden, har jeg bladd manuelt i artikler publisert gjennom de to utvalgsperiodene. I Solomon Stars tilfelle har jeg bladd gjennom samtlige publiserte artikler, da man kan klikke på “next” og “previous” når en leser en artikkel innenfor en spesiell seksjon. I Solomon Times Onlines tilfelle oppdaget jeg en artikkel som omhandlet klimaendringer som ikke hadde dukket opp i det første arkivsøket mitt – sannsynligvis på grunn av utilstrekkelige arkiver ved første søk. Løsningen her ble å søke på strengen “clim*” og manuelt sortere ut “nye” artikler som omhandlet klimaendringer fra datointervallet jeg ville undersøke til utvalget.

En kan tenke seg at det finnes ulikheter i digital arkivering hos de to respektive avisene – som at det ene mediet som er analysert ikke utstyrer artikler som eksempelvis bare nevner “Ministeriet for klimaendringer” med en såkalt klimaendring-“tagg” – gir noe ulikheter i hvor mye av stoffet som omhandler klimaendringer som faktisk dukker opp i søkene. Dette blir spekulasjoner, og egne stikkprøver ved å bla manuelt i artiklene hos de to nettavisene i tidsperioden analysematerialet ble hentet, tyder ikke på at noen artikler som inneholder ordene “climate change” eller “climate” har unnskluppet arkivsøk.

3.7 Intervjuer med journalister

Intervjuene med de to journalistene her, er gjort per e-post i oktober og november 2013. Fordelen med å gjøre dem såpass tett på innleveringsfristen er at informasjon om arbeidsmetoder, ressurser og andre faktaopplysninger blir så korrekte som mulig i en medie verden som er i stadig endring.

Jeg ønsket opprinnelig å intervju en journalist eller redaktør fra Solomon Star, og en fra Solomon Times Online. Dessverre har ikke noen hos Solomon Times Online svart på en rekke gjentatte henvendelser om intervju og informasjon om sidevisninger, stoffutvalg og annen bakgrunnsinformasjon som ville styrket denne oppgaven. Imidlertid har jeg fått intervju Moffat Mamu, tidligere redaktør, journalist og nå “sub-editor” hos Solomon Star. Mamu har også fått en prisutmerkelse for en artikkel om klimaendringer i landet sitt. I tillegg har jeg valgt å intervju Gary Hatigeva i avisen Island Sun. Hatigeva har i løpet av den siste tiden deltatt på flere kurs om nettopp journalistikk om klimaendringer for journalister i sørstillehavsregionen. De kvalitative intervjuene jeg benytter her ville ikke vært tilstrekkelige til å “stå på egne bein”. De er få, korte og foretatt per e-post. De gir likevel verdifull innsikt i måten journalistene i Salomonøyene jobber med miljø- og klimastoff på, og er et svært nyttig supplement til funnene fra innholdsanalysen.

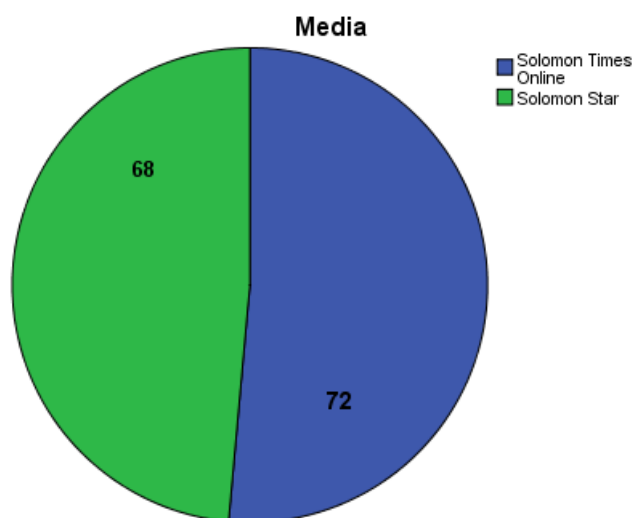
Å intervju på e-post har både fordeler og ulemper. Åpenbare ulemper er at muligheten til å stille direkte oppfølgingsspørsmål ikke er til stede, at en som intervjuer ikke kan registrere kroppsspråk og andre ikke-verbale reaksjoner på spørsmål og at intervjuobjektet får god tid til å tenke gjennom svarene sine, slik at de ikke blir av en spontan art. Ifølge Gentikow (2005: 45) er det en kjensgjerning at fortellinger er lettest å få fram ved møter som foregår ansikt til ansikt med informantene. Jeg føler likevel at jeg har fått et ærlig bilde av journalistenes situasjon i klimadekningen på Salomonøyene i mine intervjuer. Å unngå misfortsæelser som kan følge med språkbarrierer når man intervjuer per telefon – som har vært alternativet – er en fordel ved e-postintervju. Begge intervjuobjektene ønsket også å svare per e-post og ikke per telefon/Skype. Ifølge Gentikow (2005: 104) er andre fordeler med e-postintervju at svarene er skriftlige (og dermed gjennomtenkte og særlig valide), samtidig som de er preget av det muntlige språkets spontanitet. I tillegg sparer metoden tid og krefter, og e-post tillater at det sendes med vedlegg, for eksempel bilder²⁷.

²⁷ I mitt tilfelle sendte f.eks. en av informantene med bilde av sidevisningsstatistikk for sin mediebedrift.

4. ANALYSERESULTATER

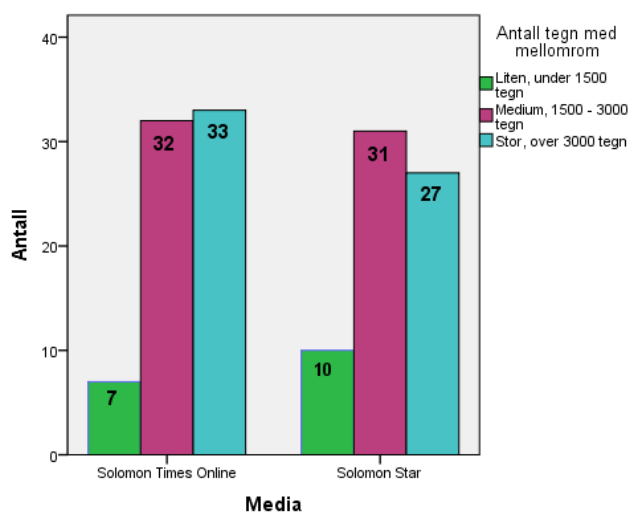
I dette kapitlet vil jeg presentere, analysere og drøfte resultatene fra den kvantitative innholdsanalysen i lys av tidligere funn, relevant teori og egne intervjuer med journalister og redaktører på Salomonøyene.

Av de to nettavisene som er analysert her, kommer et knapt antall flere artikler fra Solomon Star enn fra Solomon Times Online. Fordelingen av analyseobjekter på de to mediene fordeler seg på følgende måte:

Figur 2: Fordeling av avisartikler fra Solomon Star og Solomon Times Online (n=140).

12 prosent av artiklene plasserer seg i kategorien “liten”, mens de øvrige fordeler seg nokså likt på kategoriene “medium” (45 prosent) og “stor” (43 prosent):

Figur 3: Artikkelstørrelse etter medier (n=140).

Hva publiseringstidspunkt angår, er det få datoer som skiller seg særlig ut. Maksimum publiserte artikler om klimaendringer på en dato, er fire – to fra hver nettavis. Dette er tilfellet på to ulike datoer: 5. september 2011 og 2. november 2011. Her må det imidlertid bemerkes at dette kunne vært gjeldende for flere datoer dersom de to periodene analyseobjektene er hentet fra, var identisk for begge mediene. Ekstra “klimatunge” datoer kan ha en annen forklaring enn ekstra fokus på klimaendringer disse spesielle datoene. Det kan se ut til at redaksjonene ikke oppdaterte nettsidene sine daglig, og en kan tenke seg at eksempelvis lav helgebemanning fører til at artikler publiseres i større bolker enkelte dager. Derfor kan det være vel så interessant å studere artikkelpubliseringen på månedsbasis:

	Solomon Times Online	Solomon Star	Total
Datointervall			
03.03.2011-02.04.2011	11	n/a	11
03.04.2011-02.05.2011	2	n/a	2
03.05.2011-02.06.2011	7	n/a	7
03.06.2011-02.07.2011	5	1 ²⁸	6
03.07.2011-02.08.2011	5	9	14
03.08.2011-02.09.2011	8	5	13
03.09.2011-02.10.2011	9	15	24
03.10.2011-02.11.2011	8	7	15
03.11.2011-02.12.2011	8	5	13
03.12.2011-02.01.2012	5	4	9
03.01.2012-02.02.2012	2	3	5
03.02.2012-02.03.2012	2	1	3
03.03.2012-02.04.2012	n/a	11	11
03.04.2012-02.05.2012	n/a	0	0
03.05.2012-02.06.2012	n/a	5	5
03.06.2012-23.06.2012	n/a	2	2
Total	72	68	140

Tabell 4: Antall artikler om klimaendringer publisert på månedsbasis (n=140).

Rundt årsskiftet 2011/2012, skjer imidlertid en kraftig nedgang i antall publiserte artikler om klimaendringer totalt. I perioden 23. desember 2011 til 22. januar 2012, publiseres tre artikler totalt. Det samme gjelder neste månedsperiode, men fra 23. februar til 22. mars, publiserer Solomon Star alene sju artikler om klimaendringer. Det er vanskelig å spekulere på årsaker til den tilsynelatende fallende dekningen av klimaendringer, men

²⁸ Analyseperioden for artikler hentet fra Solomon Star begynner 23.06.2011.

kanskje kan det tenkes at ferieavvikling rundt juletider, nyttår og påske er noe av grunnen. En annen forklaring kan ligge i servere som kræsjer, arkiver som går i stykker, problemer med strøm og internettilkobling og andre tekniske problemer som Salomonøyenes medier stilles overfor fra tid til annen.

Samtidig kan en – naturlig nok - spore flere publiserte artikler i tidsrommet COP-17, som fant sted i Sør-Afrika 28. november 2011 til 9. desember samme år, foregikk. Ifølge Eide og Kunelius (2012) bringer klimatoppmøtene med seg spesielt tung klimadekning i medier over hele verden. Til sammen publiserte de to nettavisene 15 artikler i perioden 28. november 2011 til og med 13. desember 2011²⁹ – åtte i Solomon Times Online, og sju i Solomon Star. Bare én av artiklene fra Solomon Star er relatert til COP-17, mens fire av artiklene har høy eller middels relevans for klimaendringer. I Solomon Times Online er samtlige åtte artikler svært relevante med tanke på klimaendringer. Seks av disse omhandler COP-17 direkte, og avisa har også en vignett som samler aktuelle artikler under “Updates from COP-17”. Artiklene hos Solomon Times Online er også lengre. Det kan se ut til at Solomon Times Online har høyest kvalitet på klimastoffet sitt og publiserer mest aktuelt stoff i forhold til COP-17 i denne perioden.

4.1 Seksjon

I dekningen av klimaendringer dominerer nyheter kategorisert som regionale nyheter. Deretter følger nasjonale nyheter og politikk. Så følger kommentar/leserinnelegg/debatt, og til sist næringslivs- og økonominyheter. Artikler seksjonert som vitenskap, kultur, utenlands-/internasjonale nyheter eller spesielle klimasider, ble ikke funnet³⁰.

		Publisert i seksjon				Total
		Nasjonale nyheter/politikk	Næringsliv/økonomi	Kommentar, debatt, leder, leserinnelegg	Regionale nyheter	
Media	Solomon Times Online	7	10	6	49	72
	Solomon Star	39	4	6	19	68
Total		46	14	12	68	140

Tabell 5: Seksjonsfordeling av artikler etter medier. (n=140)

²⁹ Perioden er utvidet med fire dager for å ha med eventuelle forsinkelser i beregningen, og den siste av artiklene med Solomon Times Online spesielle “COP-17”-vignett ble publisert 13. desember.

³⁰ Solomon Times Online hadde imidlertid under klimamøtet i Durban i 2011 fire artikler hvor alle titlene begynte med “Updates from COP17:”, men samtlige var seksjonert som regionale nyheter.

Totalt 12 leser- og debattinnlegg, lederartikler og kommentarer som omhandler klimaendringer ble funnet gjennom ett års dekning. Det kan tenkes at flere i realiteten skriver inn til Solomon Star, og at bare noen av leserinnleggene også publiseres på nett. For Solomon Times Onlines tilfelle, som ikke har en papirutgave, kan vi være nokså sikre på at disse seks leserinnleggene er de som er publisert om klimaendringer i perioden.

At ingen artikler er seksjonert som utenlandske/internasjonale nyheter, er svært interessant. Om dette fraværet gjelder klimaendringsstoffet spesielt, kan vi ikke vite ut fra materialet som analyseres i denne oppgaven. En interessant observasjon for alle de regionale nyhetene, er at både artikler som omhandler flere av øystatene i Sør-Stillehavet og politiske artikler fra Australia, seksjoneres som regionale. I Solomon Times Onlines tilfelle, finner vi bare sju artikler som er plassert under seksjonen “nasjonale nyheter”, mot 39 hos Solomon Star. Det ser ut til at artikler som i hovedsak omhandler nasjonale forhold hos førstnevnte, i mange tilfeller blir publisert under seksjonen “economy” – trass i at økonomivinkelen ikke er åpenbar i alle disse. Mens artiklene i utvalget som er hentet fra Solomon Times Online er sterkt dominert av seksjonen regionale nyheter, har Solomon Star flest nasjonale nyheter, men også her finnes mange publisert som regionale – 19 artikler, for å være eksakt.

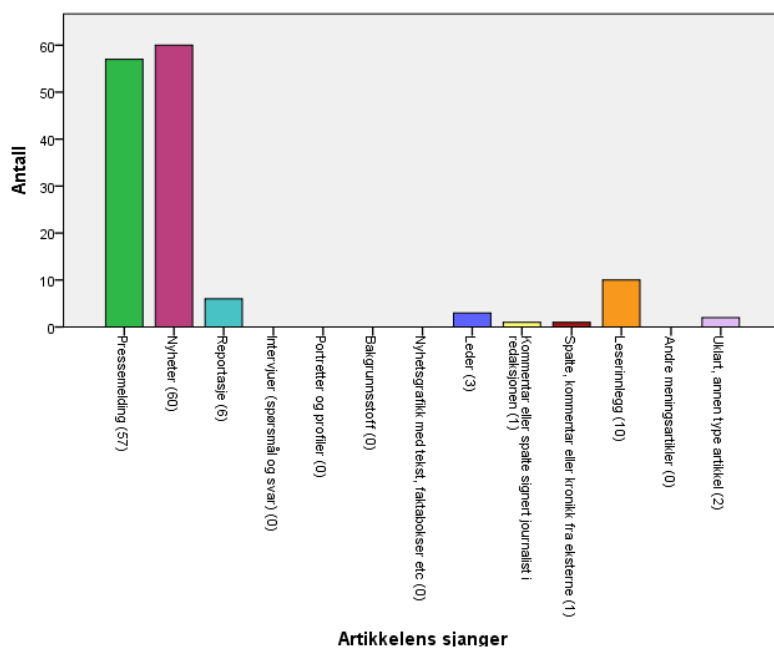
Mens mediene her hjemme tradisjonelt skiller mellom utenriks- og innenriksnyheter, er regionale nyheter en viktig seksjon i Salomonøyenes nettaviser. Dette kan vitne om at en del av de små øystatene i Sør-Stillehavet ikke bare nødvendigvis anser nyheter fra sitt respektive land som svært relevante, men kanskje anser nyheter som omhandler regionale forhold, for eksempel på Fiji eller Papua Ny Guinea, som tilnærmet eller like relevante for innbyggernes liv, da landene i regionen deler svært mange utfordringer – også knyttet til klimaendringene. Kanskje blir dette et slags skjebnefellesskap. De mange øystatene står sterkere sammen enn alene.

Mens Solomon Times Online har en overvekt av saker seksjonert som regionale, er bildet altså motsatt for Solomon Star. Om dette kun gjelder for klimaendringsstoff, eller om det også gjelder andre tema, er det ikke grunnlag for å konkludere om her. Men i og med at Solomon Times Online er en ren nyhetsportal for nett, mens Solomon Star også har ressurser fra papirutgavene å dra veksler på – er det nærliggende å trekke slutningen at førstnevnte i større grad lener seg på nyheter fanget opp fra andre (nyhets-)nettsteder. De fleste av disse er internasjonale/utenlandske, eller representerer regionale/internasjonale organisasjoner. Antakelsen om at Solomon Times Online i større grad baserer seg på en siteringsjournalistikk

– også kalt “klipp-og-lim”-journalistikk her hjemme – understøttes for øvrig av at de aller fleste artiklene som er analysert herfra mangler byline, samt at et stort antall av analyseobjektene hentet herfra er rene pressemeldinger, sammenliknet med frekvensen av slike hos Solomon Star (se figur 5).

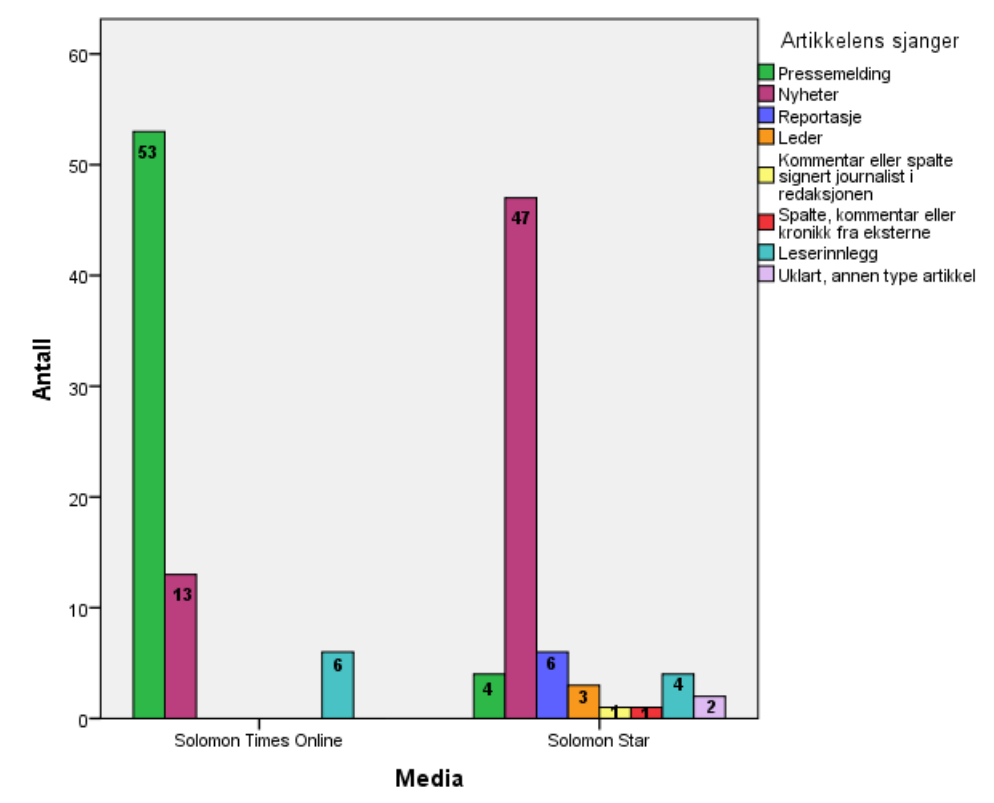
4.2 Sjanger

Undersøker en forekomst av gitte tema med utgangspunkt i sjangre i norske medier, vil en kanskje gå inn i kodings- og analysearbeidet med en hypotese om at man skal komme til å finne flest nyhetsartikler – enten fra et nyhetsbyrå eller nyheter fra ulike felt produsert av egen redaksjon, noen reportasjer eller feature-artikler hvor journalisten har vært ute av redaksjonslokalet, noen rene saksintervjuer, noen kronikker, kommentarer, lederartikler og leserinnlegg, og noen portrettintervjuer. Kulturen for å trykke rene pressemeldinger fra diverse organisasjoner og myndigheter er ikke utbredt her til lands. I mediene som er undersøkt i denne oppgaven, stiller saken seg imidlertid annerledes. Selv om rene nyhetsartikler er den hyppigst forekommende sjangeren, tar pressemeldingen en solid andreplass. Nyhetsartikler representerer 43 prosent av analysematerialet, pressemeldinger 41 prosent.

Figur 4: Artiklenes fordeling på sjangre. (n=140)

Når det gjelder denne sjangerfordelingen, er det imidlertid store forskjeller som viser seg når en bryter opp sjangertallene for de to ulike nettavisene (se fig. 5). Mens 47 av artiklene som omhandlet klimaendringer i Solomon Star i perioden, var “vanlige” nyhetsartikler, var bare 13 av artiklene fra Solomon Times Online det samme. Motsatt var 4 prosent av artiklene hentet fra Solomon Star rene pressemeldinger, mens 53 prosent av artiklene hentet fra Solomon Times Online ble kategorisert som dette. Dette er sterkt koblet til funn om artikkelens opphav, og redegjøres for og drøftes nærmere i underkapittel 4.3, men forklaringen på den store andelen pressemeldingsstoff i Solomon Times Online kan ligge i at denne nettavisen ser ut til å ha en svært begrenset journalistisk stab, og i stor grad baserer seg på “klipp-og-lim”-journalistikk fra nyhetsbyråer, andre medier, nyhetsbyråer og til en viss grad innkjøpt materiale.

Figur 5: Sjangre fordelt på medier. (n=140)

4.2.1 En regional form for domestisering?

Begynnelsen på en typisk umerket pressemeldingsartikkel hos Solomon Times Online kan se slik ut (Solomon Times Online 2011)³¹:

ADB, Partners to Help 5 Pacific Nations Reduce Fossil Fuel Use [Tittel]

MANILA, PHILIPPINES - Five Pacific nations, which rely heavily on imported diesel for power generation, are expected to reduce their fossil fuel consumption with the help of a technical assistance from the Asian Development Bank (ADB) and its partners. [Ingress]

The ADB Board of Directors recently approved a technical assistance of around \$12.4 million under the Promoting Energy Efficiency in the Pacific (Phase 2) to help consumers use power more efficiently in the Cook Islands, Papua New Guinea (PNG), Samoa, Tonga, and Vanuatu.

"Paying for imported fossil fuels places a major strain on local economies and trade balances," said Robert Kesterton, Energy Specialist of ADB's Pacific Department. "The volatility and high level of oil-based fossil fuel prices is a threat to the ongoing social, economic, and environmental development and sustainability of these countries."
(...)

Av artikkelen fremgår det ikke at denne er identisk med pressemeldingen publisert på Asian Development Banks nettsider tre dager tidligere (Asian Development Bank 2011). Den inneholder ett direkte sitat, som er fra en fagperson i ADB. Ingressen oppleves nokså lett forståelig, tittelen oppleves derimot vanskelig tilgjengelig. Det er rimelig å anta at ikke alle som leser nettavisen vet hva som skjuler seg bak forkortelsen ADB, og en redigert artikkel kunne for eksempel hatt tittelen: "Pacific Nations to reduce Fossil Fuel", "Helping our neighbours reducing fossil fuel", eller kanskje den mer tabloide "Receives 12 million power-dollars". Jeg tør påstå at også anslaget i brødteksten, med et langt institusjonsnavn, et pengebeløp som inneholder desimaler og et navn på en tiltakspakke – "the Promoting Energy Efficiency in the Pacific (Phase 2)" – bidrar til å gjøre teksten utilgjengelig og gjør at hovedbudskapet – nemlig at beboerne i fem av regionens nasjoner skal og må begynne å bruke energi mer effektivt på grunn av klimaendringer – kommer i bakleksa.

I tillegg bør en også kunne forvente at en journalistisk ryggmarksrefleks raskt leder til spørsmålet: "Hvorfor får ikke mitt land – Salomonøyene – noen av disse pengene?", noe som dertil gjør at en undersøkelse av hva som kan være svaret på dette settes i gang. Gjennomgående i artiklene som ble lest og analysert i denne oppgaven, var det svært få – om

³¹ Se appendiks 1 for fulltekst.

noen – av artiklene sakset fra utenlandske nyhetesbyråer og medier, samt pressemeldingsartikler, som bar preg av redaksjonell tilpasning til det lokale mediepublikummet.

Som beskrevet i kapittel 2.2.2, har Ulrika Olausson (2003: 1) definert tre modus av domestisering i klimaendringsdekningen: Innadvendt domestisering, som kobler det lokale fra det globale; utadvendt domestisering, som kombler det lokale og det globale sammen og mot-domestisering, beskrevet som et deterritorialisert domestiseringsmodus som mangler et lokalt episenter.

I domestiseringens første modus, ligger at klimaspørsmålets globale karakter fjernes og at den aktuelle saken i sin helhet blir konstruert som et nasjonalt anliggende (Olausson 2013: 5). For det første kan dette vise seg ved at nasjonale konsekvenser blir gitt oppmerksomhet, men samtidig koblet fra de globale årsakene til konsekvensene (Olausson 2013: 6). For det andre kan dette vise seg gjennom et fokus på lokale løsninger og tiltak – for eksempel tilpasningstiltak – uten at dette blir koblet til de globale problemene som forårsaker nettopp behovet for løsninger (ibid.). For det tredje kan den innadvendte domestiseringen komme til uttrykk ved at lokale arrangementer, slik som Earth Hour, frikobles fra sin globale kontekst (ibid.).

Den utadvendte domestiseringen har grunnlag i domestiseringsdiskurser, men kobler sammen det lokale og nasjonale med det globale og internasjonale (ibid.). Ifølge Olausson (2013: 10), forekommer dette i klimaendringskonteksten på to ulike måter. Den ene består i at klimaendringene kobles til sine globale forgreninger. I henhold til Earth Hour-eksemplet vil dette bety at man både setter søkelys på lokale og globale aspekter ved Earth Hour. Den andre måten handler om å koble lokale forhold, slik som mangel på ferskvann som følger av klimaendringer, til potensielle globale trusler slik som internasjonal terrorisme (ibid.).

Mens begge de foregående domestiseringstypene anerkjenner det lokale og nasjonale i konstruksjonen av klimaendringer, gjør diskursen Olausson kaller “Counter-domestication” – eller “mot-domestisering” - ikke det (ibid.). Her konstrueres i stedet en grenseløs verden hvor lokal forankring er fraværende (ibid.).

Kan vi så spore former for domestisering i klimaendringsstoffet? Som i eksempelet ovenfor (Solomon Times Online 2011), er de fleste artiklene som er pressemeldinger eller nyheter fra andre medier, i svært liten grad tilpasset sitt lokale publikum. Samtidig omhandler

et flertall av artiklene forhold som gjelder en eller flere av nasjonene i Sør-Stillehavet, og er plassert i seksjonen regionale nyheter³².

Det ser ut til at klimadekningen som er analysert her, i liten grad preges av noen av domestiseringsmodusene Olausson (2013) har tegnet opp. Samtidig er det i lys av analyse materialet grunn til å foreslå en annen form for domestisering – en regional form. Det er nærliggende å tenke seg at sårbare øynasjoner i Sør-Stillehavet deler et skjebnefelleskap i møtet med klimaendringene, og at det enorme mangfoldet av små og store samfunn, kulturarv og språk internt i nasjonene også er med på å legge grunnlag for et felleskap som strekker seg utover hvert enkelt lands grenser. Miljø- og klimautfordringer – og andre utfordringer – er ikke unike for Salomonøyene. Tuvalu, Vanuatu og de andre nasjonene her deler de samme problemene som Salomonøyene står overfor. Sagt enkelt: Kanskje bærer ikke nyhetskriteriet om nærhet de samme konnotasjonene for den enkelte øynasjon i Oceania som for oss. Kanskje er det ikke så viktig om en nyhetsartikkel om klimaendringer handler om klimatiltak eller utfordringer på drukningstruede Tuvalu eller på Salomonøyene.

Selvsagt kan det hende at årsaken til dominansen av regionale nyheter her, er rent praktisk. Det kan hende tilgangen til nyheter – spesielt pressemeldinger – som omhandler andre land i regionen rett og slett er større enn tilgang til nasjonale nyheter. Samtidig hadde 102 av de 140 artiklene analysert i denne oppgaven, hovedstemme fra globale sør³³. Det kan tyde på at klimastoff med avsendere og budskap fra det globale nord, bevisst prioriteres bort i større grad, og at en nyhet som omhandler forhold på Papua Ny Guinea prioriteres framfor utslippsdiskusjoner mellom industrialiserte land i globale nord.

4.2.2 Sjangrene som mangler

I Solomon Times Online representerer bare seks av artiklene i utvalget en annen sjanger enn nyhetsartikkel eller pressemelding – disse er leserinnlegg. I Solomon Star er også andre sjangre representert, om enn noe beskjedent. Seks av nettavisas artikler om klimaendringer i perioden er reportasjer, tre er lederartikler, én er kommentarer eller spalter signert journalist i redaksjonen, én er kronikk fra eksterne og fire er leserinnlegg. Det kan altså synes som at sistnevnte nettavis har noe mer utbredt tradisjon for leder- og kommentarsjangeren og

³² Se kapittel 4.1.: Seksjon.

³³ Se tabell 8, side 81.

leserbidrag enn det som er tilfellet for Solomon Times Online, sannsynligvis fordi Solomon Star kan trekke veksler på slike fra papiravisen. To av artiklene i utvalget totalt er kodet som “uklart, annen type artikkel”. Disse er begge fra Solomon Star, og kan karakteriseres som kommunikeer fra myndighetene – en er skrevet av en ansatt ved kommunikasjonsavdelingen hos landets regjering, den andre er skrevet av en ansatt ved den amerikanske ambassaden.

Én ting er sjangrene som er representert. En annen er dem som glimrer med sitt fravær. Det rene intervjuet er helt fraværende i analysematerialet, det samme er portretter/profiler, bakgrunnsstoff og nyhetsgrafikk. Blant alle artiklene jeg leste gjennom, fant jeg ikke en eneste som kan karakteriseres som feature-journalistikk liknende den vi ser maken til i våre avismagasiner, heller ikke blant de seks reportasjene i utvalget – også disse var klassiske nyhetsreportasjer.

I den tidligere beskrevne SOLMAS-undersøkelsen om kvalitet i mediene på Salomonøyene, som ble utført blant medieansatte, regjeringsmedlemmer og NGO-ansatte i landet i 2012, blir Salomonøyenes medier karakterisert av blant annet mangel på dybdejournalistikk og kritisk journalistikk om utviklingsutfordringer, og ifølge resultatene er det meste av den journalistikken som finnes drevet av konkrete hendelser (ABC 2012: 20). Funnene fra innholdsanalysen i denne oppgaven, kan være med på å underbygge denne karakteristikken. Blant sakene som dreier seg om klimaendringer i både Solomon Stars nettutgave og Solomon Times Online, er det som beskrevet få artikler som føyer seg inn i de sjangrene som tradisjonelt er tettest forbundet med dybdejournalistikk.

4.2.3 Flom uten klimaendringer?

En artikkel av nyere dato, hentet fra Solomon Stars nettutgave (Solomon Star 2013), kan tjene som eksempel på manglende kontekstualisering³⁴. Artikkelen er en typisk hendelsesnyhet, om en stor flom i den ene av landets provinser, som ble estimert å ramme over 12 000 av landets innbyggere. Saken er en relativt lang artikkel som benytter én direkte kilde – en rapport om hendelsen utstedt fra krisekomiteen i regionen – og ser ut til å være ren avskrift fra denne.

At ekstremværet kan være en konsekvens av menneskeskapte klimaendringer, er ikke nevnt i artikkelen. Dette er heller ikke nevnt i en oppfølgingsartikkel på Solomon Stars

³⁴ For fulltekst, se appendiks 2.

nettutgave to dager seinere. En ukes tid tidligere viser imidlertid arkivsøk at en kronikk fra EU-kommissæren for klimahandling tar opp nettopp koblingen mellom klimaendringene og ekstremvær i Stillehavsregionen, spesielt storm og flom, i avisen. Samtidig som artikkelen ble publisert, pågikk også en mye omtalt “44th Pacific Islands Forum”-konferanse med spesielt fokus på klimaendringer, hvor også representanter fra Salomonøyene deltok, på Marshalløyene. Maxwell Boykoff (2011: 96) har funnet eksempler på samme mangel på kontekstualisering i britiske tabloidaviser, og karakteriserer dette som en “tapt mulighet”, som kan overføres til nevnte tilfelle fra Solomon Star: *“While attention was paid in the UK tabloid press to weather events – as expressions of climate changes – doing so without providing context missed critical opportunities to ‘advance the climate story’”*.

Manglende klimakontekstualisering gjør seg for øvrig også gjeldende i pressemeldingsartikkelen *“ADB, Partners to Help 5 Pacific Nations Reduce Fossil Fuel Use”* beskrevet i forrige underkapittel. Klimaendringer nevnes ikke før i siste avsnitt. I tittel, ingress og første del av teksten er nyheten presentert i en institusjonell og økonomisk kontekst, og i andre rekke i en miljøkontekst.

Boykoff (2011: 98) minner oss om viktigheten av å kontekstualisere klimaendringene:

A given media message, text, image or clip has the potential to galvanize and inspire an individual, group or community, while that same message might irk or paralyze others. Although tricky, putting the complexities of climate science and governance into context is critically important for successfully communicating climate change and for achieving greater connectivity between communities of science, policy, media and the public citizenry.

De foregående eksemplene er bare to av flere som illustrerer at nyhetshendelser som kunne blitt satt i en klimaendringskontekst, ikke blir det. Hvorvidt dette stiller seg annerledes i Salomonøyenes papiraviser, på radio og TV enn på nett, kan ikke mine funn si noe om. Resultatene fra SOLMAS-undersøkelsen (ABC 2012) om kvaliteten på landets medier, som tidligere er nevnt flere ganger, kan imidlertid tyde på at bildet er nokså likt³⁵.

³⁵ Som beskrevet i kapittel 2.4.3: Klimaendringer var vinkel A i 1,1 prosent av artiklene/innslagene som ble analysert i nevnte undersøkelse, og vinkel B i 0,4 prosent (ABC 2012: 26). Vinkel A refererer til førstevinkel, som regel tittel, og vinkel B til andrevinkel, ofte ingress (ABC 2012).

4.2.4 Profesjonalisme i journalistikken

I lys av egne og tidligere funn drøftet her, blir begrepet “*professionalism*” relevant (Waisbord 2013). Innen journalistikken er begrepet til dels uavklart (ibid). I faglitteraturen er det blitt knyttet til både normative idealer for hvordan god journalistikk skal utføres, og på den andre siden blitt brukt som en analytisk kategori, for å avdekke hvordan journalistikken forholder seg til de økonomiske, politiske, sosiale og kulturelle kreftene som former mediesystemer (Waisbord 2013: 4). Mens noen tolker profesjonalisme i et positivt lys, er andre kritiske og ser det som problematisk for demokratisk ytringsfrihet (ibid.). Den første gruppen ser profesjonalisme som ideelle prinsipper og dyder knyttet til yrkesutøvelsen, mens andre anser den som problematisk og et uttrykk for det som er galt med måten journalistikk i dag utøves innen kommersielle mediesystemer (ibid.). For sistnevnte hersker en oppfatning om at journalistikken knebles av profesjonelle prinsipper som nøytralitet og objektivitet, og at evnen til fullt og helt å arbeide for samfunnsborgerne og demokratiet dermed undergraves (ibid.).

Waisbord (2013) velger som utgangspunkt for sine analyser å forstå profesjonalisme som en analytisk kategori i tråd med det som er beskrevet overfor, og ikke først og fremst med den normative forståelsen av begrepet. Han studerer profesjonalisme med utgangspunkt i at begrepet refererer til et felts evne til å sette grenser og unngå innblanding fra eksterne aktører, og understreker viktigheten av å studere den dette i et globalt perspektiv (2013: 11). Han peker blant annet på det motsetningsfylte forholdet mellom pressen og den politiske arena, hvor pressen er mistenksom overfor staten og den organiserte politikken, men samtidig i svært stor grad er avhengig av informasjon som produseres av nettopp regjering og andre politiske aktører i sitt daglige virke (Waisbord 2013: 9). Waisbord (ibid) argumenterer også for at universelle antakelser om én enkelt form for og én enkelt forståelse av “good journalism” er problematisk i en verden med så mange ulike journalistiske kulturer og former for yrkesetikk, som igjen slites mellom politiske, økonomiske og sosiale krefter.

Journalistiske kulturer i nasjonale pressesystemer har alltid lånt ideer og teknikker fra andre (Waisbord 2013: 14). Forholdet mellom slike nasjonale pressesystemer er selvsagt ikke likestilt – den engelske og amerikanske journalistikken har en særstilling i verden (ibid). Like fullt akselererer denne utvekslingen av ideer, nyhetsverdier og teknikker i vår tid (ibid.). Men, påpeker Waisbord (ibid.), trass i anglo-amerikanske mediers særstilling som premissleverandør for store deler av journalistikken globalt, har ikke dette ført til at

påvirkningen fra den profesjonelle journalistikken som ideal har rammet likt rundt om i verden – heller tvert imot. Det ser ut til at den journalistiske etikken i verdens redaksjoner, fortsatt er svært varierende, mens andre deler av “håndverket”, som oppfattelsen av nyhetsverdier og rapporteringsteknikker – for eksempel bruk av intervjuet, “øyenvitne-rapportering”³⁶ og den omvendte nyhetspyramiden – er mer universelle (Waisbord 2013).

Disse sistnevnte aspektene ved det journalistiske håndverket, er til en viss grad også til stede i mediene undersøkt i denne oppgaven – også for nye medier. Nylig har eksempelvis Solomon Times Online begynt å eksperimentere med nett-TV. Direkte intervju og øyenvitneskildring er, som vi har vært inne på tidligere, nærmest fraværende i artiklene i analyse materialet. Den omvendte nyhetspyramiden gjør seg imidlertid gjeldende i mange av artiklene. En interessant observasjon i den sammenheng, er knyttet til artikler fra nyhetsbyråer og medier med opphav i det globale nord – oftest Australia og New Zealand, samt enkelte artikler basert på pressemeldinger. I de tilfellene – som ser ut til å være de fleste av de analyserte artiklene innen nevnte kategorier – hvor byrånyheter, nyheter fra andre medier og pressemeldingsartikler er gjenpublisert på nettavisene uten redigering, er ikke det som var viktigst med hensyn til geografisk og kulturell kontekst i opphavslandet, nødvendigvis viktigst for Salomonøyenes befolkning³⁷. Artiklene bærer ikke preg av å ha blitt tilpasset sitt publikum. Dermed kan man si at sortering av journalistisk innhold etter nyhetspyramidens kriterier i eksempelvis Australia, ikke i alle tilfeller vil være like relevant i Salomonøyenes medier.

I forbindelse med “lån” av ideer fra andre nasjoners medieaktører, peker Kalafi Moala (2005: 27) ut tre store utfordringer for medieutviklingen i Sør-Stillehavet. Disse blir ikke mindre interessante sett i lys av profesjonalisme-begrepet og funnene i denne oppgaven:

1. An inevitable bias in news coverage because most major media operations in the region have been government-owned or controlled: ‘Island journalists sometimes play servant to corrupt policies developed without public participation.’
2. Media business and commercial interests have usurped the traditional role of information: ‘They may be entertained, horrified, titillated and stressed – but not informed.’
3. Globalisation has impacted on media to such an extent that less is being done to make media appropriate for Indigenous and local sociocultural contexts: ‘Instead, the social-cultural contexts are being progressively adapted to fit the “one shoe” of a globalised media.’

³⁶ At journalisten er ute på oppdrag og rapporterer direkte det hun observerer og erfarer (Waisbord 2013: 187).

³⁷ Se eksempel på dette i kapittel 4.3.

Moalas (ibid.) første observasjon er i tråd med tidligere funn som er redegjort for (ABC 2012) og dels egne funn. Moalas syn om at kommersielle interesser i mediene har undergravd deres tradisjonelle informasjonsoppdrag, må kunne sies å kunne være i tråd med deler av sen utviklingsjournalistiske retningen beskrevet i kapittel 2.2.4. Når det gjelder klimadekningen analysert i denne oppgaven, ser denne beskrivelsen ut til å passe. SOLMAS-studien (ABC 2012) om kvalitet i landets medier, avdekker blant annet at klimaendringsartikler sto for en svært liten del av mediedekningen. Også journalist Gary Hatigeva (2013 [e-postintervju]) påpeker dette:

For å være ærlig, er klimaendringer blant de minst leste og mest kjedelige temaene for befolkningen. Bare noen få bekymrede mennesker får dele og uttrykke sine synspunkt – gode som dårlige – også gjennom mediene. (...) Det trengs fortsatt mer for å utstyre journalister i dette landet, og det trengs reportere som er fokusert på dette temaet [klimaendringer] fordi slik det er nå, kan hvem som helst i redaksjonen skrive en klimaendringssak, men uten intensjoner eller mål. De fleste skriver bare for å få ferdig en sak, men mangler forståelse for klimaendringer.

Journalist og underredaktør Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]), har imidlertid et noe annet syn på klimadekningen på Salomonøyene:

Redaktørene våre finner plass for disse artiklene nå og da, så det er ikke noe problem. De siste ti årene, har jeg vært konstituert redaktør og jeg passet alltid på å finne plass for slike artikler når jeg kom over en reportasje eller en sak fra utlandet, eller når reporterne våre dekket det [klimaendringer]. Nå er jeg underredaktør, og ansvarlig redaktør for helgeavisen, så jeg prøver alltid å få noen reportasjer om denne saken inn i avisen.

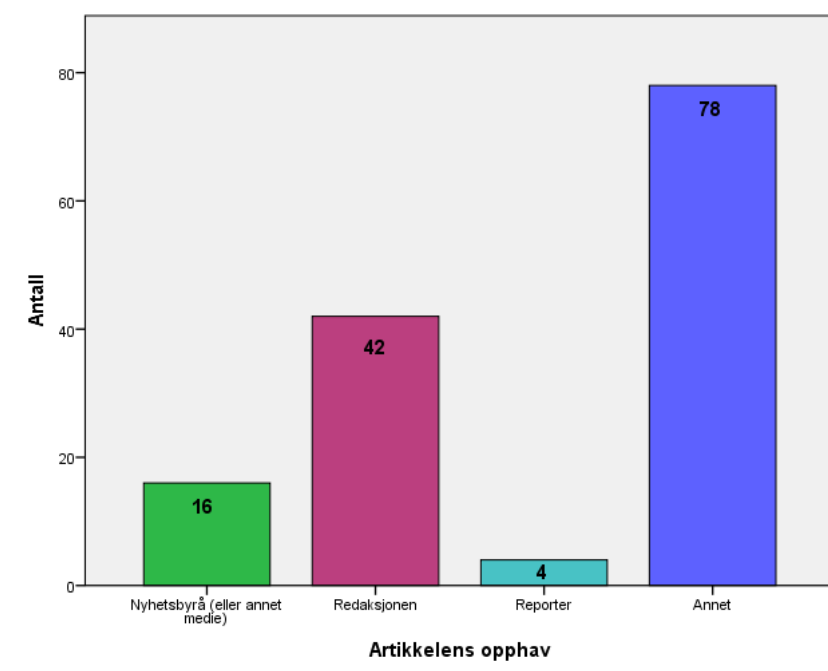
En del ferdigheter og verktøy knyttet til journalistyrket, kan altså gjenfinnes i pressesystemer verden over, men for de etiske aspektene i journalistikken, er det imidlertid vanskeligere å finne homogene prinsipper (Waisbord 2013: 188). Samtidig eksisterer det motstridende forskningsfunn også på dette feltet – mens noen studier støtter opp under ulik etikkforståelse, finnes også de som har funnet likheter i presseetiske normer på tvers av landegrenser (Waisbord 2013: 189). Som en forklaring foreslår forfatteren at det kan foreligge ulikheter mellom de idealene som uttrykkes av journalister og i faglitteraturen, og de som faktisk kommer til uttrykk gjennom journalistikken – og han peker på at flere studier har funnet et gap mellom oppfattet og faktisk utførelse av arbeidet:

Although they express a commitment to norms of professionalism, codes say little about what values are consistently observed. Worldwide, publishers and journalists frequently extol the virtues of the social trustee model.

Praises to objectivity, fairness and public interest are not uncommon. Yet, one shouldn't take such pronouncements and ethics codes as a true indication of concrete practises (ibid.).

Det samme kvalitetsgapet kan gjenfinnes i Salomonøyenes medier - jevnfør blant annet forskjellene mellom antatt og faktisk kildebruk (ABC 2012). En påfallende tendens ved Waisbords (2013) gjennomgang av profesjonalisme, er fraværet av empiri som omhandler nettopp det som undersøkes i denne oppgaven – de små øynasjonene i Sør-Stillehavet. For de anglo-amerikanske landene, Latin-Amerika, Midtøsten og i ganske stor grad også afrikanske og asiatiske land, refereres flere tidligere studier (ibid.). Mangelen på referanser til tidligere studier av øystatene i Oseanias pressesystemer, er et tankekors. En av grunnene til dette, kan være at øystatene har små pressesystemer og - som i Salomonøyenes tilfelle – utilfredsstillende metoder for arkivering av medieinnhold. Kun de siste årene har nettaviser oppstått, noe som gjør iallfall denne delen av medieverdenen mer tilgjengelig.

4.3 Artiklenes opphav

Figur 6: Artikkelens opphav. (n=140)

Formålet med denne variabelen er å få innsikt i hvem som produserer og er opphav til medieinnholdet i de to ulike nettavisene. Oppsiktsvekkende i denne sammenheng er det store antallet artikler, relativt sett, som havner i kategorien “annet”. Dette henger i stor grad sammen med antallet pressemeldinger i de to nettavisene som er undersøkt – dette forklarer 57 av “annet”-artiklene. 11 av disse forklares av leserinnlegg eller kronikker fra eksterne og de to tidligere nevnte kommunikeene er også kodet som “annet opphav”. Den ene av disse er forfattet av en ansatt i den nasjonale regjeringens kommunikasjonsavdeling, uten at det er mulig å forstå dette av byline eller artikkel forøvrig med mindre en har kjennskap til kommunikasjonsavdelingens forkortelse på tre bokstaver. Åtte er nyhetsartikler. Disse er plassert i denne kategorien fordi de ikke er merket med verken byline, nyhetsbyrå, annet medium eller andre indikasjoner på artikkelens opphav, og fordi Google-søk heller ikke har kunnet avdekke om sakene stammer fra pressemeldinger eller nyhetsbyråer. En tendens som peker seg ut for begge nettaviser – men spesielt for Solomon Times Online – er manglende merking av artikler, og dermed er det vanskelig å si hvorvidt artiklene er skrevet av redaksjonen selv, stammer fra pressemeldinger eller har nyhetsbyråer som opphav. Her kan det altså være rom for feilkodinger. Jeg har imidlertid googlet titler og setninger fra samtlige umerkede artikler, for å få et best mulig grunnlag for å kode opphavet deres, men noen mulige feilkodinger må altså regnes med.

4.3.1 Den utilgjengelige pressemeldingen

Av merkingen på artiklene som er helt eller tilnærmet rene pressemeldinger, framgår at disse i stor grad kommer fra myndighetshold eller fra internasjonale eller regionale institusjoner. Dette funnet understøttes også av SOLMAS-undersøkelsens funn, som vitnet om en dominans av regjeringssaker, i hovedsak med bare én kilde fra regjeringen, i Salomonøyenes medier (ABC 2012:20). Det er altså betimelig å stille spørsmål om hvorvidt mediene i landet klarer å fylle rollen som vaktbikkje, både for regjeringen og for andre organisasjoner, når disse i flere tilfeller får forfatte medieinnholdet selv. Dette kan gå utover publikums tillit til mediene. Men et kanskje enda viktigere er den manglende merkingen av de fleste pressemeldinger – spesielt på Solomon Times Online. At slike lett kan forveksles med redaksjonelt produsert innhold, kan være problematisk, da leserne heller ikke får mulighet til å reflektere rundt avsenders rolle og eventuelt rette kritikk mot avsenderens budskap.

Mange av sakene som kommer fra offentlige instanser, er fra fra Secretariat of the Pacific Community (SPC), som er en organisasjon som arbeider for blant annet helse, jordbruk, vannressurser og utdanning, med tilslutning fra 22 stillehavsnasjoner. Ikke uventet bruker disse artiklene ofte et noe “byråkratisk” språk, og det er lett å tenke seg at dette kan gjøre sakene vanskeligere tilgjengelige for en del av landets innbyggere. En setning fra artikkelen “Australia and SPC: committed to improving education and climate change adaptation across the Pacific” - en artikkel som ikke er merket med byline, men som ser ut til å komme fra SPC - kan tjene som eksempel³⁸: “The Multi-Country Climate Change Adaptation Program will receive AUD 1.644 million over a two-year period under Australia’s International Climate Change Adaptation Initiative (ICCAI)” (Solomon Star 2012).

Nærleser en denne artikkelen, kommer det forøvrig også fram at første halvdel av teksten ikke omhandler Salomonøyene, men tiltak mot klimaendringene i noen av de andre øystatene i regionen. Først mot slutten kommer poenget som er mest relevant for Salomonøyenes befolkning fram, nemlig midler øremerket for å hjelpe seksåringer i landet til bedre lese- og regneferdigheter. Dette tyder også på at artikkelen er ren pressemeldingsavskrift, noe som ikke bare utelukker kritiske spørsmål til budskapets avsender, men også kan bidra til å fremmedgjøre teksten for leseren, både ved unødig tung språkbruk og manglende tilpasning til publikum, nemlig innbyggerne på Salomonøyene.

Også poengene overfor er essensielle med hensyn til profesjonalitet. Manglende merking og manglende evne eller vilje til å fokusere på nyhetspoenger relevant for sitt publikum, samt å gjøre medieinnholdet så tilgjengelig som mulig for disse, går på tvers av journalistiske idealer som omhandler etterrettelighet og pålitelighet. Det er vanskelig å selv undersøke informasjon en ikke vet opphavet til, og for mange vil det være vanskelig å tilegne seg viktig informasjon om samfunnsforhold dersom de ikke settes i relevant kontekst og kommuniseres effektivt.

I overkant av 11 prosent av de undersøkte artiklene kommer fra nyhetsbyråer eller andre medier. Andelen kan imidlertid være noe høyere, da enkelte kan ha unndratt seg merking, og dermed havner i “annet”-kategorien. Felles for nyhetsbyråene som brukes, er at de kommer fra land som havner i kategorien vestlige. Dette gjelder også flere av de “andre mediene”, men Solomon Islands Broadcasting Corporation (SIBC) – landets allmennkringkaster på radio – er også representert som opphav for noen av artiklene. Mangel

³⁸ Se appendiks 2 for fulltekst.

på ressurser og vilje til å dekke klimaendringer gjør at journalister har vanskeligheter med å delta på konferanser og reise til de mest utsatte områdene som allerede er rammet av klimaendringene, spesielt i utviklingsland (Shanahan 2009: 154). Et potensielt problem knyttet til bruk av medier og nyhetsbyråer fra utlandet, er at klimaendringsutfordringene og analysene av dem distanseres fra mange innbyggers egen hverdag (Shanahan 2009: 154).

4.3.2 Et spørsmål om ressurser

En del av artiklene jeg har lest, kodet og analysert bærer preg av en presentasjonsform som må kunne sies å ligge tett opp mot protokolljournalistikken redegjort for i kapittel 2.2.5, som kjennetegnes av en reporter som refererer hva som er blitt sagt på et møte, på en konferanse eller i en tale, uten å gi sitt publikum tilleggsanalyser, eller for den saks skyld faktasjekker (Taylor 2009). Et eksempel på hvordan denne formen for journalistikk kommer til uttrykk i Salomonøyenes medier, kan ses i Solomon Star-artikkelen “Meteorological, climate service should be prioritized” (Kakai 2011)³⁹.

The development of meteorological and climate services is an essential economic asset to any government and therefore it needs to be considered as a development priority to safeguard lives and properties.
Supervising minister of Environment, Climate change, Disaster management and Meteorology Gordon Darcy Lilo made this statement during the official opening of World Meteorology Organisation Regional Association seminar on climate services yesterday at Heritage Park, Honiara.
(...)
Mr Lilo highlighted that Solomon Islands is very vulnerable not only to the impacts of natural disasters such as tropical cyclones, flooding, high seas, landslides, tsunamis, earthquakes but also the impact of climate change.
(...)

Protokolljournalistikken – eller å benytte elementer fra den - er ressursbesparende for redaksjonene (Tylor 2009). Dermed er det nærliggende å tenke seg at journalistikk som baserer seg på elementer fra denne, oftere kan ses hos medier hvor det stilles store produktivitetskrav om kvantitet til den redaksjonelle staben. Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]) gir uttrykk for at det ikke er særlig stort produksjonspress i Solomon Star, der han jobber. Sett med norske journalistøyne, er imidlertid hans utsagn om produktivitetskrav et tegn på stort press:

³⁹ For fulltekst, se appendiks 2.

Det virker ikke som det er mye press, bortsett fra når det er store ting som skjer. Reportere forventes å produsere rundt fire saker dagen. Noen ganger når de dette målet, men som regel når de det ikke. Noen reportere møter press når de må skrive så mange saker og det er deadlines som nærmer seg.

Et produksjonskrav på fire saker per arbeidsøkt, tilsvarer å oppsøke, få kontakt med og intervju 12 kilder daglig, dersom hver sak skal møte idealet om tre kilder som flere av reporterne på Salomonøyene skisserer er idealet i SOLMAS-studien om kvalitet i landets medier (ABC 2012)⁴⁰. Det er lett å tenke seg at et kvantitetspress kan gå på bekostning av journalistisk kvalitet og profesjonalitet.

4.3.3 Finnes vaktbikkjene?

I sin undersøkelse av hvordan kvinnelige og mannlige journalister ser på seg selv og sin egen rolle, identifiserer Margareta Melin-Higgins (1996) fire journalistidealer fordelt på to dimensjoner som uttrykker journalistikkens profesjonelle ideal⁴¹. Melin-Higgins (1996) bruker disse for å undersøke kjønnsroller i journalistyrket i ulike land, men de kan også være nyttige for å belyse journalistrollen(e) som er relevante for denne oppgaven.

Et ideal er *“the bloodhound”* – som kan oversettes til vårt eget “vaktbikkje”. *“The bloodhound”* velger å bli journalist for å belyse kritikkverdige forhold i samfunnet, og mener jobben består i å undersøke urett og maktelite kritisk (Melin-Higgins 1996: 102). Et annet ideal er *“the Educator”*, som kanskje kan oversettes til “opplyseren”. Vedkommende velger journalistyrket for å uttrykke seg selv og/eller for å kunne påvirke andre og mener journalister bør gi sitt publikum nye tanker og erfaringer gjennom å forklare hendelser enkelt (ibid.). *“Although showing concern, the Educator is quite distant from her audience. She is altruistic and patronising at the same time. Teachers and advocates have been used to illustrate this ideal (...)”* (ibid.). *“The Craftsman”* – eller “håndverkeren” – velger journalistyrket ut fra et ønske om å arbeide med nyheter og mener journalister bør være nøytrale og speile hendelser og meninger i samfunnet (ibid.). The fjerde idealet, *the Spokesperson* – eller “talsmannen” – ønsker å påvirke sitt publikum, men utnyttes ofte av politiske aktører (Melin-Higgins 1996: 103).

⁴⁰ Se kapittel 4.5.

⁴¹ Den ene er en aktiv-passiv-dimensjon og dreier seg om forholdet til nyhetsarbeidprosessen, den andre en deltakende-nøytral-dimensjon og dreier seg om forholdet til budskapet (Melin-Higgins 1996: 102).

I klimadekningen analysert her, tyder funnene på at *vaktbikkjene* enten ikke finnes, eller ikke utfører jobben sin i tråd med de profesjonelle idealene Melin-Higgins (1996) skisserer. Om *opplysere* finnes, er det vanskelig å se at de utmerker seg særlig ved å forklare relevante problemstillinger på enkelt vis gjennom klimaendningsstoffet. Skal vi ta utgangspunkt i Melin-Higgins' (ibid.) fire idealer, er det nok karakteristikken som definerer *håndverkeren* og *talsmannen* som i størst grad gjør seg gjeldende i denne sammenheng. Artiklene analysert i denne oppgaven, fremstår i det store og hele enten som nøytrale speilinger av eksempelvis hendelser, taler og vedtak, uten forsøk på å kontekstualisere eller analysere hendelser, eller som mikrofonstativer for myndigheter, organisasjoner og institusjoner.

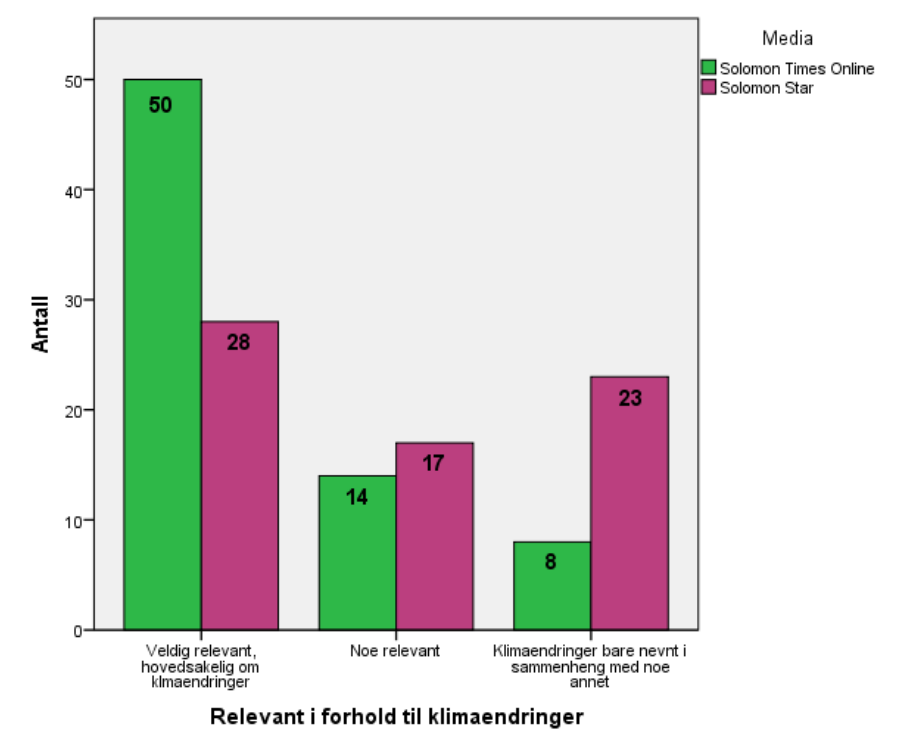
4.4 Relevans for klimaendringer og artikkelstørrelse

Når det gjelder artiklenes relevans for klimaendringer, er det interessant å se at det i analyse materialet hentet fra Solomon Star, er flere artikler som bare i noen eller liten grad (klimaendringer bare nevnt i sammenheng med noe annet) er relevant for klimaendringer, enn som er veldig relevant for klimaendringer⁴². Motsatt er det flest artikler som er veldig relevante i materialet hentet fra Solomon Times Online – og 70 prosent av materialet hentet herfra, er kodet i denne kategorien.

Dette funnet kan ha flere forklaringer. Den mest åpenbare er at Solomon Times Online publiserer flere artikler som kategoriseres som veldig relevante for klimaendringer enn Solomon Star gjør, relativt sett. En annen kan skyldes arkiveringsmangler, men som nevnt i metodekapittelet er jeg langt på vei sikker på at dette ikke er tilfellet.

56 prosent av artiklene i utvalget totalt er veldig relevante for, og handler i hovedsak om, klimaendringer. 13 av de totalt 78 artiklene kodet som veldig relevante for klimaendringer er skrevet i redaksjonen, 11 av nyhetsbyråer eller andre medier, og 54 har havnet i kategorien “annet” opphav. Det er svært interessant, i og med at de fleste artiklene i denne kategorien, er pressemeldinger fra organisasjoner, institusjoner og myndigheter. Funnet tyder altså på at medienes publikum i stor grad får informasjonen som er mest relevant for klimaendringer direkte fra pressemeldinger.

⁴² Se figur 7, neste side.

Figur 7: Er artikkelen relevant for klimaendringer? (n=140)

Tre av artiklene hvor klimaendringer bare er nevnt i sammenheng med et annet tema, ser ut til å være skrevet av en reporter ute “i felt”, det samme er én av artiklene som er noe relevant for klimaendringer. Ingen av artiklene som er kategorisert som “veldig relevant for klimaendringer” bærer preg av å være skrevet av en (utegående) reporter. Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]) i Solomon Star forklarer at knapphet på ressurser i redaksjonen gjør at journalistene sjelden får mulighet til å reise ut for å rapportere: *“Reportere reiser normalt til de rurale områdene hvis de får invitasjoner av personer eller organisasjoner om å dekke spesielle hendelser. Det er det samme med utenlandsreiser. Så reporterne våre reiser ikke veldig mye”*.

Oppsummert er altså ingen av artiklene som i stor grad tar for seg klimaendringer i denne analysen, skrevet av utegående reportere. Dét kan fortelle oss noe om hvilke artikler som mangler i klimaendringsdekningen i de to mediene. Reportasjene som er tuftet på oppsøkende journalistikk i områder som er spesielt utsatt eller hardt rammet av klimaendringene, mangler. En av de tidligere definerte formene for utviklingsjournalistikk – eller “development journalism” – som er skissert i underkapittel 2.2.1, ser også ut til å være fraværende. Ifølge Aggarwala (1978, sitert i Xiaoge 2009: 358), er en nøkkelkomponent i

utviklingsjournalistikken rapportering av forskjeller mellom det som er planlagt utførte tiltak og prosjekter og det som i realiteten er oppnådd, i tillegg til forskjellen mellom det som er lovet og faktiske utfall. Innenfor klimaendringssfæren, kan en tenke seg at en reportasje som innfrir disse målene, kan handle om lovnader fra myndighetene om tilpasningstiltak - for eksempel utbygging av et system for varsling av kommende sykloner til urbefolkningsgrupper som lever uten tilgang til elektrisitet. Så blir journalistens oppgave å undersøke 1) hvorvidt myndighetene har holdt lovnadene sine om utbygging og 2) om funksjonen holder mål og 3) om og hvorvidt dette faktisk fungerer for menneskene som har nytte av tiltaket. For å gjøre dette på en tilfredsstillende måte – særlig i et land som Salomonøyene, hvor deler av befolkningen lever i tilnærmet isolasjon uten mulighet for telekommunikasjon – er det i de fleste tilfeller helt nødvendig for en journalist å komme seg ut i felt for å få overblikk over punkt 3), og i mange tilfeller også punkt 2).

At det i utvalget som her er analysert, ikke ser ut til å finnes artikler som er veldig relevante med hensyn til klimaendringer og samtidig skrevet av en reporter som har vært ute i felt, harmonerer dårlig med idealet om en kritisk utviklingsjournalistikk som vi blant har sett beskrevet hos Robie (2013) og Xiaoge (2009). Antakelsen om et fravær av denne typen oppsøkende journalistikk i klimaendringsdekningen i Salomonøyenes medier, støttes også til en viss grad av funnene fra SOLMAS-undersøkelsen (ABC 2012: 20) om at mennesker som bor i landets rurale strøk i liten grad er representert i mediene.

De fleste av artiklene som er veldig relevante for klimaendringer, er enten store eller middels store. Bare 9 av totalt 78 er små. Dette tyder på at klimaendringsstoff får relativt mye plass når det først skrives om. Mange tegn og høy relevans er imidlertid ikke ensbetydende med høy journalistisk kvalitet. Et eksempel på en artikkel av denne typen, er hentet fra Solomon Stars nettutgave, skrevet av Australian Broadcasting Company (ABC) og har tittelen “Report Details Climate change in Pacific” (Kirk 2011; se appendiks 2). Nyheten er funn fra en tre år lang meteorologistudie fra to australske forskningsinstitusjoner, som forutsier mer sur nedbør, mer ekstremregnværsdager, stigende havnivåer og økt hav- og lufttemperatur for 15 stillehavsnasjoner. Pressemeldingen fra den ene av institusjonene (CSIRO 2011) – lister opp de 15 landene, og Salomonøyene er et av dem. Likevel framgår ikke dette av artikkelen på Solomon Star.

Kanskje ligger det implisitt at Salomonøyene er en av de 15 utsatte øystatene, men det er like fullt en tankevekker at landets navn ikke nevnes én gang i løpet av teksten. Dette innebærer at estimatene for landet heller ikke presiseres, og det ser ut til at artikkelen på Solomon Star er identisk med den som ble skrevet for ABC. Altså er det ikke spor av forsøk

på å “bygge ut” eller “hente hjem” saken - og dermed sannsynligvis gjøre den mer relevant og lesverdig for landets innbyggere, i samsvar med veletablerte nyhetskriterier og -konvensjoner og (Galtung & Ruge 1965; O'Neill & Harcup 2009; Boykoff 2011) som beskrevet i kapittel 2.2. Nærhet som nyhetsverdi (Robie 2013) er for øvrig interessant å se litt nærmere på. Mens “nærhet”, eller “news is near”, er blant de viktigste nyhetsverdiene i den “første verden” – i industrialiserte, vestlige land – ifølge David Robies tabell (2013), er ikke dette nevnt som en av verdiene i den “tredje verden”, hvor Salomonøyene plasserer seg. Dette tyder på at den geografiske nærheten spiller en mindre rolle i mediene i øystatene i Stillehavet som faller inn i kategorien “tredje verden”, eller at geografisk nærhet er utvidet til å gjelde flere land enn egen nasjon og tilgrensende naboland.

4.5 Kilder

Artikkelen “Report Details Climate change in Pacific” (Kirk 2011; se appendiks 2) fra Solomon Star, som ble nevnt i foregående underkapittel, benytter også én kilde – en kvinnelig forsker fra institusjonen som har publisert forskningsresultatene som blir omtalt. Resultatene fra innholdsanalysen i denne oppgaven viser at enkildejournalistikken er dominerende i de undersøkte mediene. Mens 10 prosent av artiklene ikke har noen synlige kilder – kodet som “stemme” – har 90 prosent minst én. Andelen som enten mangler kilder, eller kun har én, er imidlertid 66 prosent av det totale antall kodede artikler. Andelen artikler som har tre eller flere kilder, er 14 prosent.

Dette er interessante funn, spesielt med SOLMAS-undersøkelsen om kvalitet i landets medier som bakteppe (ABC 2012). Resultatene fra en innholdsanalyse av 320 kodede avisartikler, 118 radioinnslag og 98 TV-innslag⁴³ viste at radio i snitt brukte 1,1 kilder per innslag og TV og avis i gjennomsnitt 1,3 kilder per innslag/artikkel (ABC 2012: 25). Samtidig avdekket funn fra den kvalitative delen av undersøkelsen, hvor 76 medieansatte ble intervjuet, at de ansatte mente de undersøkte mediene brukte tre kilder per sak i gjennomsnitt (ibid.), og at “51% feel that their organisation always uses a variety of sources for news stories, with an additional 30% stating that to be the case ‘most of the time’. On average, media practitioners (n=58) say that they use three sources per story” (ibid.). Årsaken til denne diskrepansen mellom oppfattet og faktisk kildebruk reflekteres det ikke over (ibid.).

⁴³ Merk at Solomon Star og Solomon Times Online ikke var inkludert i undersøkelsen.

Funnene fra innholdsanalysen i denne oppgaven, viser samme tendenser i antallet kilder som funnene i SOLMAS-undersøkelsen (ibid.). Totalt i utvalget som er analysert i denne oppgaven, er det kodet 200 ulike “stemmer” – eller kilder. Dermed er gjennomsnittlig antall kilder per artikkel 1,4. En forklaring på gapet mellom oppfattet og faktisk kildebruk kan være at journalistene har en annen definisjon av kilder enn kodere har – for eksempel kan journalistene definere en kilde også som en person som ikke er synlig i saken, men som likevel har blitt intervjuet eller konsultert i en research-fase. Slike kilder vil normalt ikke fanges opp av koderen. En annen årsak kan være at journalistene selv faktisk tilstreber å ha tre eller flere kilder i sakene de selv skriver, men i og med at byråstoff og pressemeldingsstoff har vist seg å representere en stor del av mediedekningen iallfall for klimaendningsfeltet gjennom denne analysen, er det nærliggende å tenke at det kan være dette stoffet som trekker gjennomsnittsantallet for kilder per artikkel ned.

I dette tilfellet ser det imidlertid ikke ut til at denne forklaringen får støtte. 19 prosent av artiklene i utvalget som hadde nyhetsbyrå som sitt opphav, hadde tre eller flere kilder. Tilsvarende andel for artikler som ble kodet med opphav i redaksjonen, var 2 prosent. Blant artiklene som ble kodet som “annet” – som tidligere vist dominerer pressemeldinger som sjanger i denne kategorien – har 18 prosent tre eller flere kilder, og tilsvarende for artiklene skrevet av reporter var 25 prosent. Her må det imidlertid bemerkes at tallgrunnlaget – særlig for artikler med opphav i et nyhetsbyrå (16 artikler totalt) og reporter “ute i felt” (4 artikler totalt) – er svært magert, og at et større antall artikler må til før en kan trekke bestemte konklusjoner omkring kildebruk i artikler med de ulike typene opphav. Men også med bakgrunn i tidligere forskning på kvaliteten i Salomonøyenes medier i betraktningen (ABC 2012), ser det ut til at det redaksjonelle ønsket om å bruke minimum tre kilder per artikkel/innslag verken oppfylles for TV, radio, papiraviser – eller som i dette tilfellet i nettavisenes dekning av klimaendringer.

Det største problemet knyttet til journalistikk som i så stor grad baserer seg på én kilde, er at kravet om en balansert dekning blir vanskelig å oppfylle. Som tidligere beskrevet⁴⁴, er balanse – kanskje spesielt i klimadekningen – ikke et uproblematisk begrep, da det faktisk kan medføre skjevfordeling i dekningen, som ikke gjenspeiler realiteten. Likevel er det et ubestridelig journalistisk ideal å benytte seg av flere en én kilde i nyhetssaker og reportasjer, fordi det øker artikkelens troverdighet at fleres kunnskaper og

⁴⁴ Se for eksempel underkapittel 2.2.6.

synspunkter får komme til uttrykk. Balansebegrepet henger tett sammen med *objektivitet* og *rettferdighet*⁴⁵ (Boykoff & Boykoff 2004):

Balance' is a complex term beyond its conceptual departing point of 'fairness'. For example, challenges arise when grappling with the introduction of new and complex ideas into the discourse. These ideas take more time to explain than old ideas that support the status quo, so in this sense, equal time falls in favor of people proffering easily digestible, not ideologically contrary, viewpoints (Boykoff & Boykoff 2004: 226).

Kanskje er det mer fruktbart å bruke nettopp "fairness" – eller rettferdighet – som et journalistisk ideal heller enn balanse. Mens assosiasjonen raskt går til vektskåler med spalteplass og synspunkter for sistnevnte, kan rettferdighet i den journalistiske yrkesutøvelsen gi rom for bredere fortolkninger. Er det eksempelvis rettferdig at en elitemajoritet dominerer mediedekningen, mens den "vanlige mann" – majoriteten – er i mindretall? Er det eksempelvis rettferdig å la to forskere med motstridende syn få like stor plass i en avisartikkel, når omkring 90 prosent av verdens fagfolk på feltet er enige med den ene?

Sistnevnte eksempel er flittig brukt på klimadekningsfeltet, og stammer fra Boykoff & Boykoffs (2004) undersøkelser. Interessant i forbindelse med analyse materialet som ligger til grunn for denne oppgaven, er imidlertid at det omtrent ikke dukker opp klimaskeptikere her. Det kan tyde på at befolkningen på Salomonøyene ser endringene påvirke hverdagslivet sitt – og at det dermed ikke er rom for tvil. I tillegg har befolkningen på disse utsatte øyene svært lite å tjene på å trekke de menneskeskapte klimaendringene i tvil – noe som ikke kan sies å være tilfelle for aktører med kortsiktige profittønsker i det globale nord.

4.5.1 Politiske aktører

Tidligere funn fra medieundersøkelser på Salomonøyene (Tebbutt Research 2010; ABC 2012), viser at regjeringssaker, ofte bare med en kilde fra landets regjering, dominerer det redaksjonelle medieinnholdet på Salomonøyene⁴⁶. I tillegg samsvarer iallfall en del av dette funnet med funnene fra min egen innholdsanalyse. I 15 av de undersøkte artiklene her, fantes ingen synlig stemme. Derfor er bare 125 av de totalt 140 analyserte artiklene representert med minst én stemme.

⁴⁵ Min oversettelse av *objectivity* og *fairness*.

⁴⁶ Igjen er det viktig å understreke at Solomon Star og Solomon Times Online ikke var med i undersøkelsen fra 2012 (ABC 2012), men resultatene kan si noe om mediebildet i landet generelt.

På grunn av stemmevariablenes mange kategorier, har jeg valgt å inkludere den fullstendige tabellen over antall kilder representert i artiklene i appendiks⁴⁷. Flere av kildekategoriene er slått sammen til større, særlig med tanke på at det for den videre drøftingen er hensiktsmessig å vise fordelingen mellom maktelite, grasrot, NGO-er og forskere/ekspertkilder.

26 av disse, er en nasjonal politisk, mannlig aktør⁴⁸. I fire tilfeller totalt er kvinnelige nasjonale politiske aktører representert som kilder. Den nest største kategorien består av representanter for “annet transnasjonalt politisk system”, og teller 35 mannlige representanter, i de aller fleste tilfellene for regionale institusjoner⁴⁹. En stor del av disse kommer fra regionale institusjoner som samler flere av øynasjonene i Stillehavet. Den aller største kategorien i stemmevariablene totalt, er imidlertid utenlandske politiske aktører. Også de fleste i den tredje største kategorien av kilder i de analyserte artiklene, utenlandske politiske aktører, er menn - 39 menn mot 11 kvinner⁵⁰.

	Antall	Prosent
Politisk, organisatorisk og institusjonell elite	140	70
Forskere og eksperter	29	14,4
NGO-er	14	6,9
Industri og næringsliv	2	0,9
Grasrot og øvrig sivilt samfunn	14	6,9
Alle andre ikke kodet	1	0,5
Total	200	99,6

Tabell 6: Totalfordeling av kilder representert i analysematerialet, etter sammenslåing av kategorier. (n=200)

Sju stemmer er representanter for FN og FNs underorganisasjoner. 13 er mannlige NGO-representanter – tre fra utlandet og 10 fra Salomonøyene. Når det gjelder kvinnelige representanter for NGO-er, er bare én funnet – hun er fra Salomonøyene. Grasrota – eller “vanlige” mennesker – fra Salomonøyene teller fem personer. Samtlige er menn. Utenlandske grasrotaktører teller åtte personer. Samtlige også her er menn.

⁴⁷ Se appendiks 3.

⁴⁸ 22 av disse 25 totalt er kodet som Stemme1, det vil si kilden som først kommer til orde og som er den dominerende stemmen i artikkelen.

⁴⁹ F.eks. SPREP og SPC.

⁵⁰ Selv om antallet kvinnelige utenlandske politikere som er representert som kilder, er lavt, er det noe høyere enn kvinneandelen for mange av de andre stemmekategoriene. Dette kan skyldes at mediene publiserte flere artikler om karbonskattdebatten i Australia på denne tiden, da Julia Gillard var statsminister og ofte ble referert i artiklene.

Mens noen grupper utmerker seg gjennom sin dominans over kildeutvalget, utmerker andre seg gjennom sitt fravær, og er dermed minst like interessante å se nærmere på:

4.5.2 Kvinnelige kilder

Fraværet av, eller det ekstremt lave antallet, kvinnelige kilder i nesten samtlige kategorier - forskere, nasjonale politikere, representanter for ulike transnasjonale og regionale institusjoner og ikke minst fra grasrota - er kanskje det mest åpenbare. Av totalt 200 stemmer kodet i analysedataet, er 34 kvinner. Det gir en kvinneandel på 17 prosent blant alle kildene i utvalget.

Resultatene fra den tidligere nevnte undersøkelsen av kvalitet i mediene på Salomonøyene, viste at bare 6 prosent av reporterne i landets avismedier, var kvinner (ABC 2012: 44). Det er imidlertid knyttet noe usikkerhet til dette, da også 56 prosent med sikkerhet kunne fastslås å være menn, mens kjønnet på 38 prosent av reporterne var ukjent. I radio ser det ut til at kvinner er sterkere representert blant de ansatte – undersøkelsen avdekket at 32 prosent i allmennkringkasteren SIBC var kvinner (ibid.). Undersøkelsen slår også fast, basert på spørreundersøkelsessvar fra 106 respondenter (i mediebransjen, politikken og NGO-er på Salomonøyene), at kvinner er underrepresentert blant kildene i mediene på Salomonøyene (ABC 2012: 27). Av 232 personer i forgrunnen på bilder i avisene, var 30 prosent kvinner og 70 prosent menn (ABC 2012: 45).

Fattige kvinner løper en spesielt høy risiko overfor, og har i mindre grad kapasitet til å overvinne stadig mer presserende miljøkatastrofer og klimaendringer, fordi de er mindre mobile, har mindre tilgang til teknologi, ressurser og kontakter utenfor familien, og får mindre informasjon og besitter mindre makt som beslutningstakere (Sarwono et. al. 2012: 281). Kvinner i lavinntektsland er ofte også den gruppen i samfunnet som lever tettest på naturen gjennom sine daglige arbeidsoppgaver (ibid.). Derfor bør de i aller høyeste grad være delaktige i å redusere de negative virkningene av klimaendringer, eksempelvis når nye tilpasningstiltak skal organiseres og settes ut i live (Sarwono et. al. 2012: 282). Ironisk nok, skriver Sarwono et. al. (2012: 283), har kvinners rolle i kampen for å redusere klimaendringenes negative effekter, ofte blitt ignorert i mediene på grunn av predisposisjoner med hensyn til kjønn i medienes redaksjoner, som tradisjonelt har vært mannsdominert.

Deler av forklaringen på den lave kvinneandelen, kan skyldes dominansen av kilder fra nasjonal, transnasjonal og internasjonal politikk og offentlige institusjoner, som det kan tenkes i større grad består av menn enn av kvinner i utgangspunktet. Men på grasrotnivå

finner vi ikke én kvinnelig kilde. Det betyr eksempelvis at arkivsøkene til innholdsanalysen ikke har fanget opp noen kvinner som har skrevet leserinnlegg om klimaendringer, eller “vanlige” kvinner som er intervjuet om disse. Om dette betyr at kvinner er mindre opptatt av klimaspørsmål enn menn, eller om det er andre årsaker til at kvinner er underrepresentert i klimaendringssakene som er analysert, er vanskelig å si, men overnevnte funn fra undersøkelsen om kvalitet i Salomonøyenes medier (ABC 2012) kan bekrefte at underrepresentasjon av kvinner er en gjennomgående tendens.

4.5.3 Grasrota

Nasjonale medlemmer av grasrota i utvalget når alle stemmevariablene er slått sammen, teller fem menn, mens de utenlandske teller åtte menn. Åtte av de 13 er forfattere av leserinnlegg. De fem øvrige mannlige grasrotmedlemmene, dukker opp i artikler kodet som pressemeldinger. En av de fire hovedkarakteristikkene som skisseres i SOLMAS-studien (ABC 2012), er underrepresentasjon av urbefolkning og befolkning bosatt i rurale områder i landets medier generelt. Det ser ut til at ikke bare disse, men også “vanlige folk” bosatt i urbane områder er underrepresentert i klimaendningsdekningen som finnes blant nettavisene på Salomonøyene. Mangelen på “vanlige folk” i klimaendringssakene får langt på vei en forklaring i redaktør og journalist i Solomon Star Moffat Mamus (2013 [e-postintervju]) svar på hva han mener de største utfordringene for journalistene på Salomonøyene når det gjelder klimaendningsdekningen er:

(...) For det andre, er mangelen på ressurser for å reise til de sårbare samfunnene for å høre deres historier og se virkelige beviser på hvordan disse endringene påvirker dem [en stor utfordring]. Det er best å besøke samfunnene, intervju menneskene og få et godt bilde av hvordan [klimaendringene] har rammet dem. Så dette er store utfordringer vi har.

Når klimaendningsstoffet slik det her blir beskrevet i liten grad kobles til vanlige folk sine liv, er det også lett å tenke seg at budskap om utslippsreduksjon og tilpasning blir mindre relevante for menneskene som i mange tilfeller rammes hardest av klimaendringene – nemlig dem som bor i de rurale strøkene. Mamu (2013 [e-postintervju]) trekker også fram de manglende reiseressursene som en av de største utfordringene journalistikk om klimaendringer i Salomonøyenes medier har i dag:

Potensialet til å forbedre vår dekning av klimaendringer finnes. Men bare hvis det finnes finansiell støtte til mediene og [andre] ressurser. Er det for eksempel finansiell støtte, kan mer trening av våre lokale reportere gjøre, så

de kan lære mer om klimaendringer. Bare hvis det er økonomisk støtte, kan reporterne våre besøke landsbygda hvor 80 prosent av landets befolkning bor, nær kysten. På den måten kan vi skrive flere historier, og høre fra dem. Hvis slik støtte ble gitt, kan aviser, radio og TV dekke klimaendringsutfordringene mer i lokale medier. Så det er fortsatt mer potensial for dette landet.

4.5.4 NGO-er

NGO-er er representert med til sammen 14 kilder totalt – hvorav én er en lokal kvinne. 10 er lokale menn, og tre er utenlandske menn. NGO-representanter kan bidra til det offentlige ordsiftet med noe annet enn de politiske elitene gjerne gjør. NGO-ene sitter gjerne på spesifikk informasjon om feltet de har viet seg til, og kan dermed både fungere som gode informasjonskilder i seg selv, og være døråpnere for journalister i jakten på et “case” – mennesker som har spesielle historier å fortelle som kan kaste lys over og personifisere ulike saker. Det at analyseutvalget i så liten grad benytter grasrotkilder, kan imidlertid tyde på at NGO-ene ikke benyttes til sistnevnte i særlig grad når det gjelder dekning av klimaendringer. NGO-kildene utgjør 6,9 prosent av kildene i utvalget totalt. En journalist skal selvsagt være kritisk til NGO-ene på samme måte som de skal være kritiske overfor politiske organisasjoner og aktører. De har også en agenda – om det dreier seg om pengestøtte eller blest for å få flere medlemmer. Men i et land som Salomonøyene, hvor det journalistene stadig støter på vansker med å få tilstrekkelig vitenskapelig informasjon⁵¹, kan NGO-ene spille en svært nyttig rolle, i tillegg til å balansere kildedominansen av politiske aktører til en viss grad.

Nå kan det selvsagt tenkes at det er få – om noen - NGO-er som beskjeftiger seg med nettopp klimaendringer på Salomonøyene, og at bildet av NGO-kilder ville sett annerledes ut dersom en hadde undersøkt et annet dekningsfelt – eksempelvis helse. Men tilgangen på NGO-er som kan bidra med verdifulle innspill til klimaendringssaker er til stede, iallfall hvis man ser utover egne landegrenser.

Funnene fra tidligere nevnte SOLMAS-undersøkelse (ABC 2012: 41-42), viser forøvrig også at kommunikasjonen mellom NGO-er og mediene har forbedringspotensial, særlige med tanke på ønsket om å skape en mer omfattende dekning av landets utviklingsspørsmål:

45% of all media staff said that they do not usually work with NGO's.
Almost all interviewed stakeholders in media acknowledge and champion the role that media can play in addressing development issues, highlighting the potential impact media can have in communicating development

⁵¹ Se intervju med Moffat Mamu (e-postintervju 04.11.2013) i underkapitlet om eksperter- og forskerkilder.

messages and gathering support and action in communities. (...) There is a strong desire for improved coordination and communication between these groups, however each seems to place the onus on the other, largely due to their own limited resources.

Disse funnene er i tråd med egne funn om lav representasjon av NGO-kilder i mediene. Som konklusjonene fra SOLMAS-undersøkelsen over viser, ser det ut til at samhandlingen mellom journalister og NGO-er er på bedringens vei, men fortsatt har en lang vei å gå, og at hindre for samhandling ofte handler om ressurser. Mens mediene langt på vei er avhengige av en invitasjon – og gjerne betalt reise – for å dekke utviklingsspørsmål der de er mest relevante, har NGO-ene også begrensede budsjetter. Gary Hatigeva (2013 [e-postintervju]) bekrefter avhengighetsforholdet til myndigheter og NGO-er: *“(...) men NGO-er og myndighetsorganer spiller en viktig rolle for muligheter til å reise rundt, og å vedlikeholde nære forhold til dem er også viktig, men det stopper ikke mediene fra å gjøre jobben som vaktbikkjer”*.

Den lave representasjonen av NGO-kilder i analyse materialet, sammenstilt med funnene fra SOLMAS-undersøkelsen (ABC 2012), tyder på at det ikke bare er representasjonen av NGO-kilder i mediene som er lav, men at den svake kontakten mellom mediene og NGO-ene også har konsekvenser for dekningen av utviklingsspørsmål i landet, all den tid mediene er avhengige av “sponsede” reiser for å komme seg ut til berørte områder. Et utsagn fra en medieansatt kan illustrere stoffprioriteringen i mediedekningen, og utfordringene journalistene har overfor utviklingsspørsmål (ABC 2012: 43):

Politics is the main life line of the media right now, newspapers, radio politics will be mostly focused on. But development issues not so much but maybe because our reporters aren't that experienced to put across how it affects the country as a whole.

At omfattende NGO-tilstedeværelse i spaltene er et udelt gode, stemmer ikke nødvendigvis. James Painter (2010) har gjennom sin studie av hvordan vitenskap kommer til uttrykk i artikler publisert under COP-15, funnet at aktører fra NGO-er og forskere fra universiteter og høyskoler var tilnærmet likt representert når forskning tilknyttet klimaendringer fikk spalteplass⁵², noe som kan tyde på at oppmerksomhet til NGO-ene gikk på bekostning av de mer uavhengige forskerne. Ifølge Painter (2010: 58) har flere hevdet at NGO-aktører var med på å skape ufortjent mye negativ oppmerksomhet rundt resultatet av COP-15. Dette er et interessant tankekors som kan være overførbart til det offentlige ordskiftet utenom de store klima-“eventene”. Kanskje kan for sterk NGO-representasjon ende

⁵² Se også side 80 om eksperter/forskere.

med at alarmklokkene ringes for høyt og for ofte, med den konsekvens at publikum blir mer eller mindre apatiske (Weingart, Engels og Pansegrau 2000; Moser 2007)?

Painter (2010: 59) ser enda et potensielt problem med en sterk NGO-representasjon i mediedekningen:

Many NGOs rarely publicly criticise the governments of developing countries for their actions at COP summits, often for the very good reason that it could jeopardise their development programmes on the ground in countries they were attacking. But this can lead to a lack of scrutiny of developing countries and the specific role that China, for example, was reported to have played in scuppering a more ambitious deal.

I Salomonøyenes medier ser det imidlertid ut til ikke ut til at NGO-representasjonen går på bekostning av forskere – men her må det bemerkes at det kan skjule seg forskere som arbeider for NGO-er blant gruppen som er kodet som forskere i dette utvalget. Det ser dessuten ut til å være få tilgjengelige lokale klimaforskere i regionen. Uansett kan det på bakgrunn av artiklene som er analysert her se ut til at journalistene i landet kan dra nytte av et tettere samspill med NGO-ene, også de internasjonale, men som i alle kildeforhold med en kritisk holdning i bakhodet.

4.5.5 Næringsliv og industri

Det er få stemmer som representerer næringsliv og industri i analysematerialet, en kvinne fra Salomonøyene og en utenlandsk mann. I analyser av hvilke stemmer som kom til orde under klimatoppmøtene i København i 2009 (COP-15) og i Durban i 2011 (COP-17), fant Kumpu og Kunelius (2012: 318-319) at 6 prosent av kildene i mediedekning fra 19 ulike land, representerte næringslivet, noe forfatterne (Kumpu & Kunelius 2012: 319) bemerker som en overraskende liten andel med tanke på næringslivets egeninteresse i klimaendringsdebatten.

Samme resonnement kan kanskje brukes overfor mediedekningen av klimaendringene på Salomonøyene. Men Salomonøyene står for en svært liten del av klimagassutslippene i verden, noe som sannsynligvis gjør at det er få bedrifter blant dem som driver næringsvirksomhet i landet som det er særlig grunn til å stille til veggs for nettopp utslipp, og av samme grunn finnes kanskje få næringslivsaktører som engasjerer seg i debatten om klimaendringer med utgangspunkt i et skeptikerperspektiv.

Den lave representasjonen av næringsliv- og industriaktører i analysematerialet, bringer også en annen interessant mulighet på banen: Kanskje er det slik at det lave antallet slike aktører som figurerer i spaltene i klimadekningssammenheng, vitner om at dekningen av

klimagassutslipp både nasjonalt og ikke minst internasjonalt, er relativt liten? Det kan iallfall tyde på at ansvarlige aktører for utslipp, ikke stilles til ansvar for dette særlig ofte, hvertfall ikke gjennom mediene.

4.5.6 Ekspertter/forskere

Under stemme-variablene finnes 20 ulike kategorier forskere⁵³. Fordi analyseutvalget er relativt lite, og antallet forskere/eksperter som til sammen er brukt som kilder i sakene om klimaendringer er få, er det i utvalget 29 forskere/eksperter kilder totalt⁵⁴. Sju av disse er menn fra Salomonøyene, og har bakgrunn i teknologi, naturvitenskap og “annet”. Ingen kvinnelige forskere/eksperter fra Salomonøyene er representert i utvalget. Utenlandske forskere/eksperter er det flere av – 22 totalt, hvorav fem er kvinner med bakgrunn i naturvitenskap, samfunn/humaniora og “annet”. 17 er utenlandske menn, med bakgrunn i teknologi, naturvitenskap, økonomi og “annet”. Halvparten av alle forsker-/ekspertkildene opptrer for øvrig i artikler som er kodet som pressemeldinger, noe som kan tyde på at redaksjonene selv har lite anledning til – eller i liten grad prioriterer – å kontakte forskere eller eksperter selv.

SOLMAS-undersøkelsen (ABC 2012) har ikke kartlagt bruk av eksperter/forskere spesifikt i sin kildeanalyse, men noen slike går sannsynligvis inn under kategorien “utdanningsinstitusjon”, som står for 1,7 prosent av det totale kildetilfanget i TV, radio og papiraviser. I min analyse består 14,4 prosent av artiklenes kildeutvalg av forskere/eksperter, og et flertall er utlendinger. Journalist og redaktør Moffat Mamu (2013 [e-postintervju]) påpeker at tilgang til vitenskapelig basert informasjon er den største utfordringen for klimaendringsdekningen i Salomonøyenes presse: *“Hovedproblemet vårt er å finne vitenskapelig kunnskap på dette området.”* Det ser forøvrig ut til at institusjonene som arbeider med blant annet klimaspørsmål i regionen, er i ferd med å legge til rette for at det skal bli enklere å finne ekspertkilder. Klimaportalen Pacific climate change portal (2013) ble nylig lansert, og har ekspertlister innenfor ulike felt knyttet til klimaendringer.

Ser vi andelen forskere i de analyserte artiklene i denne oppgaven i forhold til andelen i artikler fra klimatoppmøtet i København i 2009 (COP-15) og Durban i 2011 (COP-17),

⁵³ Sortert etter kjønn, om de er nasjonale eller utenlandske og etter hvilket akademisk felt de representerer.

⁵⁴ Tre av disse forekommer i artikler som er kodet som “lite relevante, klimaendringer bare nevnt i sammenheng med noe annet”.

kommer det fram at andelen forskere som er kilder i mediedekningen, er tilnærmet lik. Blant 4103 artikler publisert under de to klimatoppmøtene, var andelen kilder kodet som forskere/eksperter 14 prosent (Kumpu & Kunelius 2012: 318)⁵⁵. James Painter (2010: 54) har gjennom sin studie av den journalistiske dekningen av klimaendringer under COP-15, funnet at i artikler som dreide seg om forskning, representerte forskere fra universiteter og forskningssentre bare 12 prosent av kildene som uttalte seg. Kilder fra NGO-er var sitert nesten like ofte, noe som kan gi grunn til bekymring, skal vi tro Painter (2010: 56-57):

It should be of some concern that, despite the limitations of our survey, NGOs were quoted only marginally less than university scientists on the science (11 versus 12%). After all, the main error in the 2007 IPCC AR4 report which led to such a media frenzy of criticism was based on a report by an NGO⁵⁶. (...) This is not to deny that some highly respected scientists work for NGOs, and write very solidly researched reports for them.

Innen klimaendringsfeltet, som er et stort og komplekst og til dels kontroversielt og usikkert felt, vil de fleste journalister være avhengige av vitenskapelig og oppdatert informasjon fra forskere og andre ekspertkilder for å forstå sakene de skriver, og for dermed å kunne videreformidle denne på en korrekt og opplysende måte. Å ha en dominans av forskere, på bekostning av andre stemmer, er nok ingen heldig situasjon, heller ikke i medienes klimadekning. Men tilgjengelighet til forskere og eksperter – og dermed ny og vitenskapelig basert informasjon - vil alltid være et gode – og i dekning av klimaendringene en nødvendighet.

4.5.7 Andre grupper

I kodeskjemaet ble samtlige kategorier innen stemmevariabelen også kodet med hensyn til kjønn. Forskere/eksperter ble kodet med hensyn til fagfelt. Også “annet sivilt samfunn” var en egen kategori. Det samme var eksempelvis FN og FNs underorganisasjoner. Jeg har i dette kapitlet imidlertid valgt å drøfte funnene innen kategoriene som etter mitt syn er de mest interessante og som kunne bidra til å si noe om tendenser i kildeutvalget i klimadekningen.

⁵⁵ Se kapittel 2.2.1 for mer om stemmer i dekningen under COP-15 og COP-17.

⁵⁶ IPCC rapporterte at isen på Himalaya kunne forsvinne så tidlig som i 2035, noe som ifølge Painter (2010: 57) “drew on what is generally known as ‘grey literature’ which has not been peerreviewed, and in this case on a report by the Indian branch of an NGO (...) The IPCC has since admitted its mistake.”

4.6 Orientering mot fremtid

Kanskje ikke så overraskende, har 105 av artiklene i utvalget et fremtidsfokus. Andelen er nokså jevnt fordelt mellom de to undersøkte mediene. Bare 19 av artiklene nevner imidlertid konkrete årstall. Alle nevner ett årstall, mens bare tre av disse nevner to. Når årstall utenom 2011 og 2012 nevnes, er dette i de fleste tilfellene årstall det er knyttet spesielle klimamotivasjonsmål til, eller år som har med klimaavtaler å gjøre for øvrig. Fordelingen på

		År1							Total
		Ingen år	2011	2012	2015	2020	2030	2050	
Media	Solomon Times Online	57	2	5	2	2	1	3	72
	Solomon Star	64	0	1	1	0	1	1	68
	Total	121	2	6	3	2	2	4	140

		År2				Total
		Ingen år2	2012	2017	2100	
Media	Solomon Times Online	70	1	1	0	72
	Solomon Star	67	0	0	1	68
	Total	137	1	1	1	140

Tabell 7: År nevnt i analyse materialet, fordelt på hhv. År1 og År2 (n=140).

årstall arter seg slik: 2012 utmerker seg i noen grad, men forklaringen ligger sannsynligvis i nærhet i tid og dermed omtaler av tiltak og mål som er aktuelle i overskuelig fremtid. Også 2050 nevnes i fire artikler, og er knyttet opp mot omtaler om klimamål og -scenarier for nevnte årstall.

Det mest interessante ved funnene angående årstall er kanskje det at de faktisk nevnes såpass sjelden som de gjør. 121 av artiklene nevner ingen konkrete år overhodet, og årstall, spesielt årene koblet til spesifikke mål om utslippsreduksjon og scenarier knyttet til klimaendringene⁵⁷ er viktige å få informasjon om for et lands befolkning – spesielt et så sårbart for disse endringene som Salomonøyene er. For at samfunnsborgerne skal være i stand til å gjøre seg opp en mening om, ta del i debatten om og følge med på at aktører med særskilt ansvar overfor klimaendringene innfrir kravene de er forpliktet å holde, er det selvsagt av betydning å vite hva ansvaret deres faktisk består i.

⁵⁷ 2020: EU har som målsetning å kutte CO₂-utslippene med 21 prosent under 1990-nivå innen 2020. I tillegg er målet en 20 prosent andel fornybar energi og en 20 prosent økning i energieffektivitet (Europaportalen 2013). USAs mål er å kutte klimagassutslippene sine med 17 prosent under 2005-nivå innen 2020. USA har også et mål om å fordoble elektrisitet fra fornybare energikilder fram til 2020. Flere mål er skissert i *The President's Climate Action Plan* (Det Hvide Hus 2013).

4.7 Utslipp eller tilpasning, nord eller sør?

Samtlige artikler i utvalget er kodet ut fra om de(n) dominante stemmen(e) som kommer til uttrykk i teksten, kommer fra det globale nord – inkludert Australia og New Zealand - eller det globale sør. I 102 av 140 artikler ligger dominansen hos globale sør⁵⁸, noe som tyder på at det i størst grad er nasjonale kilder eller kilder fra regionen som benyttes. Resultatet er litt overraskende, særlig med tanke på at byrånyheter, nyheter fra andre medier, ofte lokalisert i Australia og New Zealand, og pressemeldinger er såpass fremtredende i analyseutvalget. Det er positivt at så mange artikler har hovedtemme fra det globale sør, da det kan tolkes som at kildene som er representert i artiklene om klimaendringer her er relevante for medienes publikum med tanke på geografisk og kulturell tilhørighet.

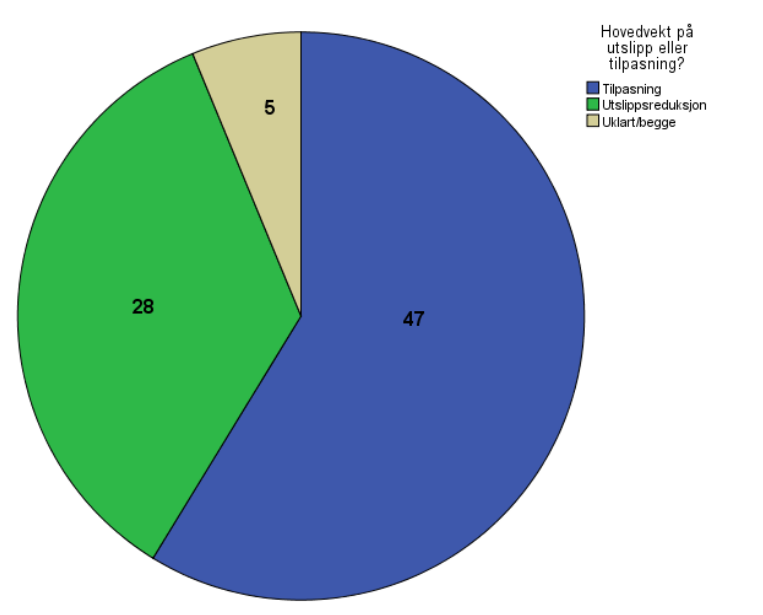
		Hovedstemme fra globale nord eller sør?			Total
		Globale nord	Globale sør	Uklart	
Media	Solomon Times Online	13	54	5	72
	Solomon Star	14	48	6	68
Total		27	102	11	140

Tabell 8: Hovedstemme i artikkelen – fra globale nord eller sør (n=140).

Litt over halvparten, nærmere bestemt 80, av det totale antallet analyserte artikler, handler om enten *utslipp* (“*mitigation*”) eller *tilpasning* (“*adaptation*”) i en eller annen grad. Disse artiklene er også kodet for å avdekke om de *i hovedsak* handler om enten utslippsreduksjon eller tilpasning. Det er kanskje ikke så overraskende at mediene her ser ut til å fokusere på tilpasning i størst grad. Befolkningen på Salomonøyene og nabostatene deres føler allerede klimaendringenes konsekvenser tett på kroppen. Samtidig er det viktig at problemstillinger knyttet til klimagassutslipp og reduksjon av disse, også behandles grundig i landets presse. Hvorvidt Salomonøyene, som Barnett og Campbell (2010: 155) frykter⁵⁹, gjør seg sårbare i internasjonal sammenheng, kan vi ikke vite med grunnlag i funnene her. Men det ser ikke ut til at argumentet om at de små øynasjonene kan ende opp med å fremstille seg selv og bli fremstilt som så sårbare at tilpasningstiltak oppleves fåfengt (ibid.), holder vann for Salomonøyenes tilfelle, da mediene ser ut til å dekke tilpasningsbehov- og tiltak i større grad enn utslippsreduksjon.

⁵⁸ Se figur 8, neste side.

⁵⁹ Jfr. underkapittel 2.4.3.

Figur 8: Artikkelenes hovedfokus - utslipp eller tilpasning (n=80)

Tilpasningstiltak kan betraktes som strakstiltak – løsninger i møte med konsekvenser som allerede er blitt uunngåelige. I et langsiktig perspektiv er utslippsreduksjon også livsviktig. For Salomonøyenes befolkning – og befolkningen i andre land i regionen – er det derfor svært viktig at mediene bringer til torgs korrekte opplysninger om konsekvenser av utslipp som har skjedd, hvordan disse skal håndteres i fremtiden, og ikke minst hva slags ansvar som ligger og eventuelt bør ligge på ulike nasjoner og aktører når det gjelder å ta hånd opp utslippsmengder i fremtida. Det er svært viktig at debatten om utslipp har god plass i offentligheten, også i landene som bidrar minst til utslipp, nettopp fordi korrekt og grundig informasjon om ansvar for utslipp, for menneskeskapte klimaendringer og ansvar for å bidra til å bekjempe kommende og legge til rette for nåværende konsekvenser av klimaendringene, er en forutsetning for at samfunnene som rammes hardest skal kunne forhandle om *climate justice* (Page 2008). At nesten halvparten av artiklene som handler om klimaendringer verken nevner utslipp eller tilpasning, kan imidlertid være et sykdomstegn for kvaliteten på artiklene - dét kan også vitne om manglende kontekstualisering i en del av disse.

4.8 Bilder og hyperlenker

Totalt i utvalget ble det funnet én hyperlenke i løpende tekst eller elementer med klar tilhørighet til den publiserte artikkelen⁶⁰. Denne fører til et radiointervju på Australian Broadcasting Corporations sider. Intervjuet er med en kvinnelig klimaforsker, og forekommer i samme artikkel som er diskutert tidligere: “Report Details Climate change in Pacific” (Kirk 2011; se appendiks 2). Radioinnslaget gir verdifull og interessant tilleggsinformasjon til artikkelen, og i denne sammenheng er den et godt eksempel på hvordan multimedialitet kan øke en artikkels kvalitet på nett.

Dessverre er bare denne ene artikkelen utstyrt med hyperlenke. De øvrige mangler slike. Eksempler på situasjoner hvor hyperlenker hadde vært gunstige å bruke, er når spesielle studier nevnes⁶¹ – det kan lenkes til studier i fulltekst, til forskningsinstitusjonen eller til sammendrag av forskningen, faktasider (for eksempel IPCC eller leksikon som Wikipedia), hjemmesidene pressemeldinger er hentet fra, og ikke minst andre medier. God lenkeskikk medfører også økt åpenhet rundt artiklers opphav og kilder, og kan dermed gi den aktuelle saken økt tillit og tilgjengelighet.

Når det gjelder bilder, er brorparten av artiklene i utvalg ikke utstyrt med slike. 39 artikler har et bilde, ingen har flere:

		Antall bilder			Total
		0	1	2	
Media	Solomon Times Online	64	8	0	72
	Solomon Star	37	31	0	68
Total		101	39	0	140

Tabell 9: Bilder i artiklene fordelt på medier. (n=140)

Bildene er ikke analysert i like stort omfang som teksten. Det ser ut til at tekniske begrensninger har stor innvirkning på bildebruken. Eksempelvis er det tydelig at Solomon Stars nettutgave på tidspunktet analysematerialet ble samlet inn fra, kun hadde mulighet til å publisere små bilder i høydeformat. Derfor er det også en del uheldig beskjæring av bildene å

⁶⁰ Hyperlenker som ikke var knyttet til den aktuelle enheten – som lenker til forsider, ferskeste publiserte artikler, etc. – ble ikke tatt med.

⁶¹ Også artikkelen nevnt ovenfor (Kirk 2011) har utgangspunkt i en ny vitenskapelig studie. Det er imidlertid ikke lenket til denne eller til forskningsinstitusjonen.

spore. Det ser også ut til at publiseringsverktøyet tillater kun ett bilde per artikkel. En eventuell bildeanalyse vil derfor ikke kunne si særlig mye om bevisste, redaksjonelle prioriteringer omkring bildebruk.

Noen tendenser er imidlertid interessante å nevne: De fleste av de 39 bildene er portretter tatt av enkeltpersoner, fra skuldrene og opp. 14 av bildene viser flere enn én person. De fleste som er avbildet er nasjonale eller utenlandske politiske aktører. Salomonøyenes statsminister er eksempelvis på ni av bildene. Fem av bildene viser natur i en eller annen form, tre av disse med mennesker på. Tre av naturbildene viser en form for naturkatastrofe – enten som følger av flom eller storm.

Om bildebruken kan fortelle oss noe, er det at dominansen av politiske aktører og menn også er til stede her, som er tilfelle også for artikkeltekstene. Dersom dette også er tendensen i papiraviser, er det verdt å minne om O'Neill, Boykoff, Niemeyer og Days (2012) studie av hvordan mennesker reagerer på ulike illustrasjoner til klimaendringstema: Bilder av politikere og kjendiser undergraver følelsen av at vi selv har makt til å gjøre noe med klimaendringene, og hos den australske delen av utvalget forskerne studerte, reduserte også slike bilder følelsen av viktighet med hensyn til temaet (O'Neill et. al. 2012: 413).

Gjennom denne oppgaven har dominansen av en politisk elite blitt tydelig både i tekst og bilder. Når bilderepresentasjon kan gi reaksjoner som O'Neill et. al. (2012) fant, er det også betimelig å stille spørsmål om det samme kan være tilfelle for representasjon i tekst. Det blir selvsagt en spekulasjon. Men om så viser seg å være tilfelle, kan Salomonøyenes klimadekningstema stå i fare for å bidra til apati heller enn engasjement omkring klimaendringene.

5. OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

Gjennom denne oppgaven har jeg forsøkt å besvare problemstillingen som ble definert innledningsvis: *Hvordan dekkes klimaendringer journalistisk på Salomonøyene?* Dette er blitt gjort gjennom kvantitativ innholdsanalyse av 140 artikler hentet fra to av landets medier gjennom en periode på ett år, samt kvalitative intervjuer med to journalister som arbeider i to ulike avisbedrifter på Salomonøyene.

Underveis i analysene og arbeidet med oppgaven, har ett ord stadig blitt aktuelt: *Tilgjengelighet* - og med det, motsatsen *utilgjengelighet*. Geografisk og infrastruktureltert utilgjengelighet er et daglig hinder til medietilgang for en stor del av Salomonøyenes befolkning. Utilgjengelighet er også et hinder for landets journalister. Klimaendringene rammer hardest utenfor hovedstadsområdet, hvor mediene er lokalisert. De rammer menneskene som bor, lever og arbeider tettest på naturen i størst grad. På grunn av geografisk avstand, utfordringer med hensyn til infrastruktur og ikke minst økonomiske ressurser er disse menneskenes historier i stor grad utilgjengelige for journalistene sentrert i hovedstadsområdet.

Utilgjengelighetsbegrepet gjør seg ikke bare gjeldende for den geografiske og fysiske dimensjonen, men også for kvaliteten på klimajournalistikken som produseres på Salomonøyene. Resultatene fra innholdsanalysen viser at to grupper dominerer kildeutvalget i klimadekningen: Politiske aktører og menn. Særlig grasrotaktører og kvinner er underrepresentert. En fersk og grundig undersøkelse (ABC 2012) av mediene på Salomonøyene, har også funnet at urbefolkning og mennesker bosatt i rurale områder er sterkt underrepresentert i landets journalistikk generelt – i tillegg til kvinner. Nevnte studie har også konkludert med at landets medier preges av en dominans av regjeringssaker, i hovedsak med én kilde fra regjeringen (ibid.). Disse funnene om kilderepresentasjon styrker mine egne funn. Hvis virkeligheten som presenteres i mediene, ikke stemmer overens med virkeligheten som oppleves i hjemmene på landets mange øyer og hvis betydelig skjevrepresentasjon i kildeutvalg er normen i nyhetene, er det nærliggende å tenke seg at publikum presenteres for et medieinnhold som oppleves som fremmedgjort - og dermed mindre tilgjengelig enn det som er tilfelle for medieinnhold som gjenspeiler, undersøker og analyserer faktiske forhold.

Når vi snakker om kvalitet i alle ledd i den journalistiske prosessen, snakker vi også om profesjonalitet og profesjonalisering. Både i lys av mediedekningen analysert i denne

oppgaven og tidligere funn (ABC 2012; Tebbutt Research 2010), ser vi at flere av funnene tyder på at elementer fra både protokolljournalistikk og utviklingsjournalistikk kan brukes til å karakterisere en del av det analyserte materialet. Som nevnt i kapittel 2.2.5, kan protokolljournalistikken devaluere medienes profesjonalitet (Taylor 2009: 25). Den er kostnads- og ressursbesparende, men en journalistikk som med skylapper refererer matkelitenes taler og utspill, er åpenbart uten evne til å gå den samme eliten etter i sømmene. Protokolljournalistikken kan sies å være en trussel mot profesjonelle journalistiske idealer som objektivitet og rettferdighet.

Tilknytning til utviklingsjournalistikken i de analyserte artiklene, kommer til uttrykk på flere måter: For det første ser det ut til at mediene på Salomonøyene – i tråd med Robies (2013) klassifisering – i en del tilfeller opptrer som *nasjonsbyggere* i sin klimadekning. Dominansen av regjeringsskilder kan støtte opp under denne karakteristikken. Også karakteristikken av *journalistene som regjeringsspartnere* (Robie 2013) får støtte fra den tydelige dominansen av politisk og organisatorisk elite. Journalistene og mediene er også *aktører som gir makt* (ibid.), i den forstand at de lar enkelte grupper i samfunnet fremme sine syn i mediene, og ikke aktivt ser ut til å forsøke å inkludere andre. Gjennom artiklene jeg har analysert i denne oppgaven, er det vanskelig å se at journalistene gjennom klimadekningen oppfyller andre idealer som plasseres under utviklingsjournalistikken, nemlig de som omhandler *journalister som vaktbikkjer* og *journalister som voktere av gjennomsliktighet og åpenhet* (Robie 2013). Heller ikke to av punktene Xiaoge (2009: 358) skisserer som kategorier innen utviklingsjournalistikken, kommer til uttrykk i analyse materialet: Få, om noen, av artiklene forteller klimaendringshistorier som omhandler forskjeller mellom lovnader og faktiske resultater. Få, om noen, flytter fokus fra dagsaktuelle hendelser til mer langsiktige utviklingsprosesser.

Journalistisk kvalitet dreier seg selvsagt også om kvalitet i den journalistiske presentasjonen, i tillegg til i prosessen som leder mot en publisert artikkel. Data fra innholdsanalysen kan fortelle oss om kvalitet i noen grad. For eksempel tyder gjennomsnittet på 1,4 kilder per artikkel om at saker sjelden blir belyst fra mennesker med ulike standpunkter i en og samme artikkel, og at det i mange av de analyserte artiklene er liten grad av både diskusjon og utbygging av klimaendringssaker så leserne for eksempel får informasjon om hvordan et nytt klimatiltak eller en ny klimalov får konsekvenser rundt om i landet.

I tillegg til å presentere analyseresultater, har jeg i det foregående kapitlet valgt å gi teksteksempler fra det datamaterialet, som illustrerer mer eller mindre gjennomgående tendenser i den analyserte klimadekningen. Én slik tendens er manglende tilpasning av nyheter og reportasjer om klimaendringer til det lokale publikum. I eksemplene som tidligere er vist, kommer dette særlig til uttrykk på to måter. Den ene dreier seg om at nyheter – gjerne regionale – sakset fra byråer, pressemeldinger og andre medier, ikke ser ut til og tilpasses sitt lokale publikum før de publiseres i mediekanalene analysert her. Til sammen stammer 73 av artiklene – over halvparten av utvalget – fra pressemeldinger, andre medier eller nyhetsbyråer. Den andre måten dette kommer til uttrykk på, er at artikler som behandler problemstillinger som er relevante for Salomonøyenes innbyggere, ikke bærer preg av å ta tak i nettopp disse problemstillingene og forklare og drøfte deres relevans for innbyggernes liv. Slik sett kan vi si at klimaendringsstoffet som her er analysert, ikke settes i en kontekst som plasserer utforfringer og tema som omtales i geografisk og kulturell nærhet.

En annen tendens er manglende kontekstualisering i en del av artiklene som omtaler klimaendringer – og i tillegg har jeg vist eksempler på at saker som klart kunne vært klimarelaterte ikke blir det. Den manglende kontekstualiseringen er også betydelig knyttet til mangel på domestisering – i medieverdenen ofte uttrykt ved frasen å “hente saken hjem”. Den manglende kontekstualiseringen er problematisk fordi samfunnsborgerne kan gå glipp av viktige opplysninger som gir evne til å gjøre seg opp meninger om og delta i samfunnsdebatten om en utfordring som kommer til å påvirke deres egne liv, men også etterkommerne sine liv, i mange generasjoner. Den manglende domestiseringen av særlig pressemeldingsstoff og stoff fra andre medier, kan også gå på bekostning av disse evnene, ved at saker som potensielt har høy relevans for landets innbyggere, ikke forklarer nettopp at og hvorfor slike saker er relevante.

Utilgjengelighet blir også et relevant begrep knyttet til komposisjonen og presentasjonen av mange av artiklene jeg har analysert. Vi har sett flere eksempler på at titler, inngresser og tekst preges av et tungt språk, særlig i artiklene som er kopier av pressemeldinger fra myndigheter eller andre institusjoner. Hyperlenker forekommer så å si ikke, og bilder er nokså sjeldne – når de dukker opp, er de gjerne av maktelite-representanter i halvfigur. Om dette er en spesiell tendens for klimaendringsstoffet på nett, kan jeg ikke si noe om på bakgrunn av egen analyse, men at politisk dominans i mediebildet på Salomonøyene er et faktum, bekreftes av tidligere funn (ABC 2012).

Skal vi anvende David Robies (2013) tabell, kan det være rimelig å anta at verdier som nasjonsbygging, nasjonal integrering og mediene som en institusjon som tar sosialt ansvar og opplyser og lærer opp befolkningen, er rettesnorer for Salomonøyenes medier. Opplæringsoppdraget – eller mediene som “*educators*” – har vi sett at oppleves som viktig for landets mediepublikum (Tebbutt Research 2010). Men når det gjelder klimadekkingen, ser det ut til at det er rom for forbedringer i måte opplysningen drives på, og måten mediene tar sosialt ansvar på.

102 av de 140 artiklene som er analysert, har hovedstemme fra globale sør. Dét kan tyde på en nokså sterk grad av domestisering av klimaendringsnyhetene. Ingen av artiklene var seksjonert som utenlandske og internasjonale nyheter, og slike ser ikke ut til å ha en sterk tradisjon her. Flertallet var imidlertid seksjonert som regionale, og 46 som nasjonale. Den store andelen regionale nyheter – som kan innebære både nyheter om australsk politikk, men som oftest ser ut til å dreie seg om omkringliggende øynasjoner i Stillehavet – kan vitne om et skjebnefelleskap mellom nasjonene. Kanskje er det en regional form for domestisering som kommer til uttrykk her. Kanskje har ikke geografisk og kulturell nærhet som nyhetskriterier den samme betydning blant stillehavsnasjonene som for oss.

80 av de 140 artiklene handler om enten utslipp eller tilpasning. Over halvparten av disse handler om tilpasningsbehov- og tiltak, mens 27 handler om utslippsreduksjon. Om noen forsiktige konklusjoner kan trekkes fra dette, er det at begge tilnærminger er representert, men tilpasning dominerer noe mer. Mer påfallende er det kanskje at 60 av de 140 artiklene som dreier seg om klimaendringer, ikke handler om utslippsreduksjon eller tilpasning overhodet. Også det kan muligens vitne om manglende kontekstualisering i en del tilfeller. Kanskje er det slik at problemet diskuteres, men at løsningsforslagene i mindre grad kommer til syne?

Basert på funnene fra denne oppgaven og tidligere studier, ser det ut til at Salomonøyenes medier på fortsatt en lang vei å gå på klimaendringsfeltet for å oppfylle idealet som så ofte illustrerer det journalistiske samfunnsoppdraget, nemlig vaktbikkja som går eliten etter i samfunnet og som gir de svake en stemme. Men bildet kan ikke males i svart-hvitt. Det er lyspunkter. Kanskje kan det sterke felleskapet som ser ut til å finnes mellom flere av øystatene, bane vei for ytterligere medietrening og kunnskapsspredning om klimaendringer gjennom regionen – og økt vilje til å prioritere klimaendringsstoff av god journalistisk kvalitet. Flere slike kurs er allerede gjennomført. Internettets og

smarttelefonenes utbredelse vokser, også på Salomonøyene, og gjør det enklere å innhente informasjon og kilder fra hele verden. På få år har flere konkurrerende medier til Solomon Star og Solomon Times Online også etablert nettaviser, og noen eksperimenter med web-TV ses i for eksempel Solomon Times Online og The Island Sun.

Noen svakheter ved denne oppgaven må nevnes avslutningssvis. For det første at nettartikler er analyseobjekter. Trass i støtte fra tidligere forskning om at klimaendringer i liten grad dekkes i mediene og at kritisk journalistikk og dybdejournalistikk er mangelvare i mediene (ABC 2012), samt informasjon fra forskningsintervju (Hatigeva 2013 [e-postintervju]) om at klimadekningen stort sett er lik i landets mediekanaler, kan vi ikke vite om samme resultater som i denne innholdsanalysen ville gjort seg gjeldende om papiraviser, TV-innslag eller radioinnslag ble analysert.

En annen svakhet er mangelen på førstehåndskunnskap om mediebildet på Salomonøyene forøvrig. Jeg har forsøkt å kompensere for dette med kvalitative intervjuer og tidligere studier (Tebutt Research 2010; ABC 2012), men feltarbeid ville vært å foretrekke. Som et forslag til veien videre for forskning på feltet, kan feltarbeid med spesielt fokus på radio, som er det mest utbredte mediet, være fruktbart – i tillegg til mer omfattende kvalitative intervjuer med både medieansatte, politikere og det sivile samfunn. Å inkludere flere av øynasjonene i Stillehavet som et ledd i en komparativ analyse av klimadekningen, ville vært svært interessant – ikke minst fordi forskningen på journalistikken i disse landene – og spesielt med hensyn til klimaendringer – er svært sparsommelig. Å studere den journalistiske dekningen i disse landene for forskere som ikke bor i regionen, vil være ressurskrevende, særlig med tanke på at tilgang til arkivert materiale er mangelfull – også for mediene selv (ABC 2012). Imidlertid er SOLMAS-prosjektet i ferd med å gjennomføre et arbeid for å bedre nettopp dette – særlig innen radio og TV (ibid.), noe som kan gjøre jobben enklere for interesserte forskere.

BIBLIOGRAFI

- ABC (2012): *Solomon Islands Media Research Study 2012*. Melbourne: Australian Broadcast Corporation International Development. Hentet 10.10.2013 fra http://www.abcinternationaldevelopment.net.au/sites/default/files/SOLMAS%20Media%20Research%20Study%20June%202012_ABC.pdf
- Asian Development Bank (2011): “ADB, Partners to Help 5 Pacific Nations Reduce Fossil Fuel Use”. Hentet 06.11.2013 fra: <http://www.adb.org/news/adb-partners-help-5-pacific-nations-reduce-fossil-fuel-use>
- Applebom, Peter (28.10.2010): “Ignoring the Planet won’t Fix it”. The New York Times, s. 24.
- Barnett, Jon & John Campbell (2010): *Climate Change and Small Island States. Power, Knowledge and the South Pacific*. London: Earthscan.
- Boyce, Tammy og Justin Lewis (2009): “Climate Change and the media: The Scale of the Challenge.” I Tammy Boyce og Justin Lewis (red.), *Climate Change and the media* (s. 3-16). New York: Peter Lang.
- Boykoff, Maxwell (2011): *Who Speaks for the Climate? Making Sense of Media Reporting on Climate Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Boykoff, Maxwell & Jules Boykoff (2007): “Climate change and journalistic norms: A case study of US mass-media coverage”. *Geoforum*, nr. 38, s. 1190-1204.
- Boykoff, Maxwell & Jules Boykoff (2004): “Balance as bias: Global warming and the US prestige press”. *Global Environmental Change*, nr. 14, s. 125-136.
- Burroughs, William (red.) (2003): *Climate Into the 21st Century*. Cambridge University Press: Cambridge
- Christensen, J.H., B. Hewitson, A. Busuioc, A. Chen, X. Gao, I. Held, R. Jones, R.K. Kolli, W.-T. Kwon, R. Laprise, V. Magaña Rueda, L. Mearns, C.G. Menéndez, J. Räisänen, A. Rinke, A. Sarr & P. Whetton (2007): “Regional Climate Projections”. I: *Climate Change 2007: The Physical Science Basis*. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Solomon, S., D. Qin, M. Manning, Z. Chen, M. Marquis, K.B. Averyt, M. Tignor and H.L. Miller, (red.)]. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chubb, Phillip & Wendy Bacon (2010): “Australia: Fiery politics and extreme events”. I: Elisabeth Eide og Risto Kunelis (red.): *Global climate local journalism. A transnational study of how media make sense of climate summits* (s. 51-65). Bochum/Freiberg: Projektverlag.
- CSIRO (25.11.2011): “New insight into climate change in the Pacific”. Hentet 16.10.2013 fra <http://www.csiro.au/Portals/Media/New-insight-into-climate-change-in-the-Pacific.aspx>

Demeritt, David (2001): "The construction of global warming and the politics of science", *Annals of the Association of American Geographers* vol. 91, nr. 2, s. 307-333.

Det Hvite Hus (2013): *The President's Climate Action Plan*. Hentet 05.11.2013 fra: <http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/image/president27sclimateactionplan.pdf>

Dipensa, Jaclyn Marisa & Robert J. Brulle: "Media's Social Construction of Environmental Issues: Focus on Global Warming – A Comparative Study". *International Journal of Sociology and Social Policy* vol. 23, nr. 10, s. 74-105.

Duarte, Katherine (2010): *En ubehagelig sannhet om norsk klimadekning*. (Upublisert masteroppgave.) Universitetet i Bergen.

Duffield, Lee, Amanda H.A. Watson & Mark Hayes (2008): "Media and Communication Capacities in the Pacific region". I *Ejournalist*, vol. 8, nr. 1, s. 20-34. Hentet 10.10.2013 fra <http://ejournalist.com.au/v8n1/Duffield.pdf>

Eide, Elisabeth & Risto Kunelius (2010): "Domesticating global moments". I: Elisabeth Eide og Risto Kunelius (red.): *Global climate local journalism. A transnational study of how media make sense of climate summits* (s. 11-47). Bochum/Freiberg: Projektverlag.

Eide, Elisabeth, Risto Kunelius & Ville Kumpu (red.) (2010): *Global climate local journalism. A transnational study of how media make sense of climate summits*. Bochum/Freiberg: Projektverlag.

Europaportalen (2013): "Alt om Europa 2020". Hentet 06.11.2013 fra: <http://www.regjeringen.no/en/sub/europaportalen/europa-2020/alt-om-europa-2020.html?id=692115>

Galtung, Johan & Mari Holmboe Ruge (1965): "The Structure of Foreign News". *Journal of Peace Research*, vol. 2, nr 1, s. 64-91.

Gentikow, Barbara (2005): *Hvordan utforsker man medieerfaringer? Kvalitativ metode*. Kristiansand: IJ-forlaget.

Habru, Priestly (09.11.2010): "The View from Beneath the Waves: Climate Change in the Solomon Islands". *The Guardian*. Hentet 04.11.2013 fra: <http://www.theguardian.com/world/2010/nov/09/solomon-islands-climate-change>

Hatigeva, Gary (2013): E-postintervju 06.11.2013.

Hester, Albert L. og Wai Lan J. To (1987): *Handbook for third world journalists*. Georgia: Center for International Mass Communication, Training and Research, University of Georgia.

IPCC, 2007a: "Summary for Policymakers." I: *Climate Change 2007: Impacts, Adaptation and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [M.L. Parry, O.F.

- Canziani, J.P. Palutikof, P.J. van der Linden and C.E. Hanson, (red.)). Cambridge: Cambridge University Press.
- IPCC, 2007b: "Summary for Policymakers." I: *Climate Change 2007: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Solomon, S., D. Qin, M. Manning, Z. Chen, M. Marquis, K.B. Averyt, M. Tignor and H.L. Miller, (red.)]. Cambridge: Cambridge University Press.
- IPCC (2013a): *History*. Hentet 24.11.2013 fra http://www.ipcc.ch/organization/organization_history.shtml#.UpIop1HAYVY
- IPCC (2013b): *Glossary*. Hentet 24.11.2013 fra <http://www.ipcc.ch/pdf/glossary/ipcc-glossary.pdf>
- Kakai, Jennifer (2011, 02.11.): Meteorological, climate service should be prioritized. Hentet 07.11.2013 fra <http://www.solomonstarnews.com/news/national/12714-meteorological-climate-service-should-be-prioritized>
- Kirk, Alexandra (2011, 08.12.): *Report details climate change in Pacific*. Solomon Star/ABC. Hentet 16.10.13 fra <http://solomonstarnews.com/news/regional/13069-report-details-climate-change-in-pacific>
- Mamu, Moffat (2013): E-postintervju 04.11.2013.
- Melin-Higgins, Margareta (1996): "Bloodhounds or Bloodbitches. Female ideals and Catch 22". I: Kjønn i media. Konferanserapport. Likestillingsrådets publikasjonsserie, nr. 6, Sekretariatet for kvinneforskning. Arbeidsnotat nr. 2/96. Oslo: Likestillingsrådet.
- Moala, Kalafi (2005): "The case for Pacific media reform to reflect island communities". *Pacific Journalism Review*, vol.11, nr. 1, s. 26-35.
- Moser, Susanne C. (2007): "More bad news: the risk of neglecting emotional responses to climate change information", i Susanne C. Moser og Lisa Dilling: *Creating a Climate for Change: Communicating Climate Change and Facilitating Social Change* (s. 64 - 80). New York: Cambridge University Press.
- Moser, Susanne C. (2010) "Communicating climate change: history, challenges, process and future directions". *Wires Climate Change* vol. 1, s. 31-53.
- Olausson, Ulrika: "The diversified nature of 'domesticated' news discourse". *Journalism studies* (s.1-16). Hentet 24.10.2013 fra: <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2013.837253>
- O'Neill, Deirdre & Tony Harcup (2009): "News Values and Selectivity". I: Karin Wahl-Jørgensen og Thomas Hanitzsh' (red.) *The handbook of journalism studies* (s. 161-174). New York/London: Routledge.
- O'Neill. Saffron J., Maxwell Boykoff, Simon Niemeyer & Sophie A. Day (2013): "On the use of imagery for climate change engagement". *Global Environmental Change*, nr. 23, s. 413-421.

- Pacific Climate Change Portal (2013): "Background to the Pacific Climate Change Portal"
Hentet 24.11.2013 fra: <http://www.pacificclimatechange.net/index.php/about-topmenu>
- Pacific Media Watch (18.09.2010): "Boost Pacific climate change "frontline" coverage and analysis, educator tells media". *New Zealand: Pacific Scoop*. Hentet 16.10.2013 fra <http://pacific.scoop.co.nz/2010/09/boost-pacific-climate-change-frontline-coverage-and-analysis-educator-tells-media/>
- Page, Edward A. (2008): "Distributing the burdens of climate change". *Environmental Politics*, vol. 17, nr. 4, s. 556–575.
- Painter, James (2011): *Poles Apart. The international reporting on climate skepticism*. Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism.
- Painter, James (2010): *Summoned by Science. Reporting Climate Change at Copenhagen and Beyond*. Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism.
- Painter, James (2007): "All doom and gloom? International TV coverage of the April and May 2007 IPCC reports". Power Point-presentasjon, Oxford 27. Juni 2007.
Hentet 15.04.2012 fra <http://www.eci.ox.ac.uk/news/events/070727-carbonundrum/painter.pdf>
- Papoutsaki, Evangelina & Usha Sundar Harris (2008): *South Pacific Islands Communication: Regional perspectives, local issues*. Singapore, Suva og Auckland: Asian Media Communication and Information Centre (AMIC).
- Parry, M.L., O.F. Canziani, J.P. Palutikof, P.J. van der Linden and C.E. Hanson (red):
Contribution of Working Group II to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, 2007 Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA.
- Perrottet, Alex & David Robie (2011): "Pacific media freedom 2011: A status report". *Pacific Journalism Review*, vol 17, nr. 2, s. 147-186.
- Robie, David (2013): "'Four Worlds' news values revisited: A deliberative journalism paradigm for Pacific media". *Pacific Journalism Review*, vol. 19, nr.1, s. 84-110.
- Robie, David (2006). "'Four Worlds' news values: media in transition in the South Pacific". *Australian Journalism Review*, vol. 28, nr. 1, s. 71-88.
- Robie (2004): *The Pacific Journalist: A practical guide*. Suva: University of the South Pacific.
- Romano, Angela (2010a): "Deliberation and Journalism". I: Angela Romano (red.): *International journalism and democracy: Civic engagement models from around the world* (s. 3-15). London: Routledge.

- Romano, Angela (2010b): “American Public Journalism Versus Other International Media Models”. I: Angela Romano (red.): *International journalism and democracy: Civic engagement models from around the world* (s. 16-34). London: Routledge.
- Sarwono, Billy, Zarqua Z. Ali & Elisabeth Eide (2012): “Ignored Voices: The Victims, The Virtuos, The Agents. Women and Climate Change Coverage”. I: Elisabeth Eide og Risto Kunelius (red.): *Media Meets Climate. The Global Challenge for Journalism* (s. 281-295). Göteborg: Nordicom.
- Seward, Robert (1999): *Radio Happy Isles: Media and Politics at play in the Pacific*. Honolulu: University Of Hawai'i Press.
- Shanahan, Mike (2009): “Time to Adapt? Media Coverage of Climate Change in Nonindustrialised Countries.” I Tammy Boyce og Justin Lewis (red.), *Climate Change and the media* (s. 145-157). Peter Lang, New York
- Shoemaker, Pamela J. & Akiba A. Cohen (2006): *News around the world: content, practitioners, and the public*. New York: Routledge
- Solomon Star (31.05.2012) [byline mangler]: “Australia and SPC: committed to improving education and climate change adaptation across the Pacific .“ *Solomon Star*. Hentet 16.10.2013 fra <http://www.solomonstarnews.com/news/regional/14882-australia-and-spc-committed-to-improving-education-and-climate-change-adaptation-across-the-pacific->
- Solomon Star (04.09.2013) [byline mangler]: “Flooding affects thousands of villagers”. *Solomon Star*. Hentet 15.10.2013 fra: <http://solomonstarnews.com/news/national/18797-flooding-affects-thousands-of-villagers>
- Solomon Times Online (11.04.2011) [byline mangler]: “ADB, Partners to Help 5 Pacific Nations Reduce Fossil Fuel Use”. *Solomon Times Online*. Hentet 06.11.2013 fra <http://www.solomontimes.com/news/adb-partners-to-help-5-pacific-nations-reduce-fossil-fuel-use/6037>
- Taylor, Maureen (2009): “Protocol journalism as a framework for understanding public relations–media relationships in Kosovo”. *Public Relations Review* nr. 35, s. 23-30.
- Tebbutt Research (2010): *Audience Market Research in Solomon Islands. Qualitative and Quantitative Research Report*. Melbourne: Australian Broadcast Corporation International Development. Hentet 11.10.2013 fra <http://www.aisaid.gov.au/foi/documents/solmas-report.pdf>
- UNDP (2011): “First Adaptation Fund financed Project in the Pacific launched in Solomon Islands”. Hentet 03.11.2013 fra: <http://www.undp.org/content/fiji/en/home/presscenter/pressreleases/2011/07/05/first-adaptation-fund-financed-project-in-the-pacific-launched-in-solomon-islands/>
- UNDP (2007): *Human Development Report 2007/2008. Fighting climate change: Human solidarity in a divided world*.

- UNFCCC (2012): "Communicating, teaching and learning about climate change".
Hentet 16.04.2012 fra:
http://unfccc.int/cooperation_and_support/education_and_outreach/items/2529.php
- UNFCCC (2001): Solomon Islands. Initial National Communications. Hentet 16.04.2012 fra:
<http://unfccc.int/resource/docs/natc/slbnc1.pdf>
- Verdensbanken (2013): Internet users (per 100 people). Hentet 10.10.2013 fra
<http://search.worldbank.org/data?qterm=solomon%20islands%20internet%20users&language=EN>
- Waisbord, Silvio (2013): *Reinventing Professionalism Journalism and News in Global Perspective*. Cambridge: Polity Press.
- Weingart, Peter, Anita Engels & Petra Pansegrau (2000): "Risks of communication: discourses on climate change in science, politics and the mass media". *Public Understanding of Science* nr. 9, s. 261-283.
- Wilson, Kris M. (2000): "Communicating climate change through the media Predictions , politics and perceptions of risk". I: Stuart Allan, Barbara Adam and Cynthia Carter (red): *Environmental risks and the media* (s. 201-217). London/New York: Routledge
- Xiaoge, Xu (2009): "Development journalism", i Karin Wahl-Jørgensen og Thomas Hanitzsh' (red) *The handbook of journalism studies* (s. 357 – 370). New York/London: Routledge.
- Østbye, Helge, Knut Helland, Karl Knapskog og Leif Ove Larsen (2002): *Metodebok i mediefag*. Bergen: Fagbokforlaget.

APPENDIKS 1

ARTIKKEL FRA SOLOMON TIMES ONLINE

ADB, Partners to Help 5 Pacific Nations Reduce Fossil Fuel Use [Tittel]

Monday, 11 April 2011

URL: <http://www.solomontimes.com/news/adb-partners-to-help-5-pacific-nations-reduce-fossil-fuel-use/6037>

MANILA, PHILIPPINES - Five Pacific nations, which rely heavily on imported diesel for power generation, are expected to reduce their fossil fuel consumption with the help of a technical assistance from the Asian Development Bank (ADB) and its partners. [Ingress]

The ADB Board of Directors recently approved a technical assistance of around \$12.4 million under the Promoting Energy Efficiency in the Pacific (Phase 2) to help consumers use power more efficiently in the Cook Islands, Papua New Guinea (PNG), Samoa, Tonga, and Vanuatu.

"Paying for imported fossil fuels places a major strain on local economies and trade balances," said Robert Kesterton, Energy Specialist of ADB's Pacific Department. "The volatility and high level of oil-based fossil fuel prices is a threat to the ongoing social, economic, and environmental development and sustainability of these countries."

The financing will help stakeholders gain comprehensive information on energy use by sector and appliance, mainstream energy efficiency programs into government processes and policies, improve the implementation of energy efficiency programs, and raise public awareness on the benefits of energy conservation.

The technical assistance is financed by a \$1 million grant from the ADB's Technical Assistance Special Fund; \$5.25 million from the Global Environment Facility (GEF); \$1 million from the Government of Australia, coordinated through the Pacific Region Infrastructure Facility; and \$1.5 million from the Asian Clean Energy Fund under the Clean Energy Financing Partnership Facility (CEFPF). The participating governments will provide \$2.047 million and the power utilities will provide \$1.62 million in non-cash contributions.

The GEF unites close to 180 countries in partnership with international institutions, non-governmental organizations (NGOs), and the private sector to address global environmental issues while supporting national sustainable development initiatives.

The CEFPF was established in 2007 to help improve energy security in developing member countries and decrease the rate of climate change. It will do this by financing the deployment of new, more efficient and less polluting supply and end-use technologies.

APPENDIKS 2

ARTIKLER FRA SOLOMON STAR

Meteorological, climate service should be prioritized [Tittel]

Wednesday 02 November 2011

URL: <http://www.solomonstarnews.com/news/national/12714-meteorological-climate-service-should-be-prioritized>

The development of meteorological and climate services is an essential economic asset to any government and therefore it needs to be considered as a development priority to safeguard lives and properties.

Supervising minister of Environment, Climate change, Disaster management and Meteorology Gordon Darcy Lilo made this statement during the official opening of World Meteorology Organisation Regional Association seminar on climate services yesterday at Heritage Park, Honiara.

Mr Lilo highlighted that Solomon Islands is very vulnerable not only to the impacts of natural disasters such as tropical cyclones, flooding, high seas, landslides, tsunamis, earthquakes but also the impact of climate change.

Thus he said provision of information for decision making on such disasters is the primary role of any national and hydrological services of any country.

“Climate data and information is very essential for any adaptation and a mitigation effort of the country in response to the adverse impacts of climate change and that of climate variability and this is where the climate services play an important role.”

Mr Lilo added that the importance of climate data and information has continued to play its importance in the socio-economic developments of the country.

In his statement one of the major challenges faced by the Solomon Islands Meteorology Services is to ensure fully utilization of that information for maximum benefit by users.

“This is where there should be a closer collaboration between the user and providers of climate information,” he said.

According to President RA V Sri Woro Harijono, during the seminar topics expected to be discussed include climate information and prediction and climate observing systems and data under the current capabilities for climate services in RA V.

“Participants will also look at needs and opportunities for climate services in RA V under which they will discuss requirement for climate sensitive sectors and climate services at the national level.

“The group will then discuss strengthening of climate services in RA V, gaps and opportunities for climate services in RA V, partnership and capacity building and resource mobilisation.”

BY JENNIFER KAKAI

Report details climate change in Pacific [Tittel]

Thursday, 08 December 2011 10:02

URL: <http://solomonstarnews.com/news/regional/13069-report-details-climate-change-in-pacific>

Bilde 3: Tuvaluans fear rising sea levels will render their Polynesian archipelago uninhabitable. (Photo: AFP - Torstein Blackwood)

ABC: A new report shows for the first time detailed projections of the effects of climate change on the Pacific's 15 small island states.

The three-year study by Australia's CSIRO and Bureau of Meteorology predicts increased air and sea temperatures, more extreme rainfall days, a more acidic ocean and rising sea levels

It is the first time the island states have received an official

climate change projection.

Dr Gillian Chambers from the CSIRO says the Pacific islands are facing major challenges.

"We're looking at air and sea surface temperatures which are going to continue to rise over this century," she said.

"In particular there's going to be large increases in the number of very hot days and warmer nights as well.

"If we're looking at rainfall, generally we see that basically there's going to be an increase in rainfall over the region and perhaps what's most significant is that there's going to be more of the really heavy rainfall events."

Dr Chambers warns the changes will lead to an increase in ocean acidification and rising sea levels.

And she says there is likely to be fewer tropical cyclones, but "the ones we do get will be more intense".

Dr Chambers says Pacific island states are especially vulnerable because they rely on the sea for the livelihoods.

"Particularly if we're looking at the oceans, then a large percentage of the populations in the Pacific islands, they depend on what we call subsistence farming, a subsistence style of living, which is very much dependent on the land and the resources and to the sea and its resources as well," she said.

"So there's already a very delicate balance between what they take and what's available on land and in the sea and many of the changes we're seeing in the climate and the ocean, it's sort of tipping that balance, certainly not in the favour of the Pacific islanders."

Gradual process

The idea is that the report will empower the island states to adapt to the effects of climate change. Considering the size of their economies it will be difficult, but Dr Chambers says they have time.

"What the Pacific climate change science program has done is really provide them with the sound scientific information, the best that we have now, as to what's going to happen around 2030, around the middle of the century and around the end of the century," she said.

"That information then has to be translated into how this is going to affect the Pacific - say a taro crop or a banana crop or an orange crop.

"So there's a lot more steps that have to be taken by the Pacific island nations in order to build these projected climate changes into their future development."

She says the report's results are generally in line with global projections and will help island nations adapt to climate change.

ABC News

By Alexandra Kirk and staff

Australia and SPC: committed to improving education and climate change adaptation across the Pacific [Tittel]

Thursday, 31 May 2012 09:29

URL: <http://www.solomonstarnews.com/news/regional/14882-australia-and-spc-committed-to-improving-education-and-climate-change-adaptation-across-the-pacific->

The Secretariat of the Pacific Community (SPC) Director-General, Dr Jimmie Rodgers, has signed several grant agreements with the Government of Australia totalling an estimated AUD 4.44 million.

The funds received under these agreements comprise part of the Australian Government's continued support for the work provided by SPC to its member countries. This latest funding support's SPC's work in climate change adaptation and educational assessment.

Climate change

The Multi-Country Climate Change Adaptation Program will receive AUD 1.644 million over a two-year period under Australia's International Climate Change Adaptation Initiative (ICCAI).

This program will cover Fiji, Tokelau and Tonga to implement coastal fisheries, marine and freshwater resource, and integrated water and coastal resource management adaptation measures.

The program will focus on national training and capacity building, specialised technical assistance, developing information and education materials, and identifying and implementing on-the-ground climate change adaptation activities.

Educational assessment

SPC's initiative to improve children's literacy and numeracy across the Pacific region is being implemented through the Pacific Benchmarking Education Quality for Results (PaBER) pilot project. This project, which received Australian funding of AUD 2.8 million, will equip policy-makers in Pacific countries with information to drive interventions that improve learning results.

PaBER will benchmark literacy and numeracy outcomes in Year 6 in Papua New Guinea, Solomon Islands and Samoa.

These outcomes will have an important influence on policy areas relating to teacher quality, assessment systems, curriculum, materials, and school governance arrangements.

Dr Rodgers acknowledged the Government of Australia, stating "SPC is grateful for the continued support from Australia to strengthen our work program and assistance to our member countries in climate change and educational assessment."

He added, "SPC endeavours to help our members meet their objectives, and we are confident that through this support, SPC will assist countries on their way to meeting their development aspirations."

Flooding affects thousands of villagers [Tittel]

Wednesday, 04 September 2013 11:39

URL: <http://solomonstarnews.com/news/national/18797-flooding-affects-thousands-of-villagers>

Bilde 4: Recent floods at the Mbalasuna bridge, North East Guadalcanal

AN estimated population of 12,273 and 2055 household were affected by severe flooding that hit parts of northeast Guadalcanal over the weekend.

That was according to a report the Guadalcanal Provincial Disaster Committee compiled after visits to the affected area. The report said Ghaobata, East Taimsboko, Vulolo and

Paripao wards are affected by this flooding. Komukama village, the report added, was still not reachable because of heavy flooding still persisting.

The Balasuna bridge, the report said, was broken from the eastern approach, distance apart is about four meters.

The flooding destroyed food gardens, commercial crops, homes, public infrastructures and other civic amenities.

“Access to and from town still limited to villagers due to the damaged bridges as well as flooded rivers,” the report said.

“Our three teams have covered areas from Balasuna to Bokokimbo. Most of the communities along these rivers are flooded,” it added.

“We are still awaiting confirmation from the police and NDMO for an aerial survey.

“Our assessment teams have come across security threats on Monday at Berande Brige when a group of boys blocked the bridge and demanded money.

“Police in response to the situation apprehended three boys who are armed with bush knives and brought them to Tetere Police Station.

“They were questioned at the Station before being released.”

The report added two houses, one at Tetupa Village and another at Tenavutu village including all belonging, were washed away by floods.

“One person was injured (fracture on the neck) during the flood according to Good Samaritan Hospital report

“Flooding on Monday morning was much more worse than the past few days according to phone calls received from villagers from Berande and Balasuna

“One Guadalcanal Province three-tonne truck was garaged at Berande because it cannot cross the bridge

“Food shortage already experienced, and is expected to get worst in the coming days

“Request was sent to GPPOL in the form of a written letter as well as a phone conversation by the provincial premier to the company manager, soliciting the engagement their machinery to remove debris stuck under bridge, but there’s still no response from the company.

“Guadalcanal Province executive held an extra-ordinary meeting to deliberate on the emergency situation,” the report said.

It said the Good Samaritan Hospital was facing problems to transport their patients to hospital.

On Monday, it was reported that the western end of Balasuna was cut again and river now slowly moving towards Dadave Village.

The bridge is now in the middle of the river after both ends were cut off.

“A notice was seen near the bridge today stating ‘Government must pay first before repairing the bridge’.

“Sick patients needing medical attention on Monday were seen stranded on the other side of Balasuna Bridge

“An assessment team sent to the Weathercoast was still in Marau because of very rough sea

“Members of IDA teams include GP Agriculture, Health, Works, GP Police, PRT and Mechanics from Police HQ, Lands, RDP, Provincial Administration and World Vision SI.”

The report said at this stage, international assistance is not required yet.

It added that most people habituating along these three river systems are affected, as well as food gardens situating along the river deltas prompting food shortage situations in the affected communities.

“All water sources confirmed to be contaminated due to flood inundation.

“Although no report of disease outbreak is reported as yet, it is expected that the situation will give rise to diarrhoea and other water borne diseases soon.

“Water is now becoming an issue according to assessment reports.

“Too much water on the surface will also create a good breeding place for malaria and dengue parasite carrying mosquito and thus may increase malaria and dengue cases.

“Access by road is now a challenge because of the damage cause to bridges.

“A Detailed Sector Assessment will be vital for the area. Security of officers engaged will also be vital if any DSA or Food Relief operation be effected based on Monday’s experienced.”

The report recommended additional budget funding requested from both Guadalcanal and national governments to support disaster operations.

It said immediate food relief to most affected communities is urgently required.

The Ministry of Infrastructure Development is requested to quickly assess and clear debris from bridges and also reconnect bridges for accessibility

GPPOL to asked to support with the exploitation of its resources to restore road access

The report also recommended emergency evacuation of very sick patient using helicopters to Good Samaritan if required.

Guadalcanal police are requested to continue surveillance of the situation and report on situation arising.

APPENDIKS 3

Kilder representert i utvalget totalt		
	Antall	Prosent
Nasjonal politisk aktør (mann)	26	13,0
Utenlandsk politisk aktør (mann)	39	19,5
Regional institusjon (EU, ASEAN, NAFTA, AU, League of Arabic States) (mann)	5	2,5
FN og underorganisasjoner (mann)	17	8,5
Annet transnasjonalt politisk system (mann)	35	17,5
Nasjonal NGO (mann)	10	5,0
Utenlandsk NGO (mann)	3	1,5
Nasjonal grasrotaktør ("vanlige folk") (mann)	5	2,5
Utenlandsk grasrotaktør ("vanlige folk") (mann)	8	4,0
Annet sivilt samfunn (mann)	1	,5
Nasjonal forsker/ekspert (teknologi) (mann)	3	1,5
Nasjonal forsker/ekspert (naturvitenskap) (mann)	3	1,5
Nasjonal forsker/ekspert (annet) (mann)	1	,5
Utenlandsk forsker/ekspert (teknologi) (mann)	4	2,0
Utenlandsk forsker/ekspert (naturvitenskap) (mann)	10	5,0
Utenlandsk forsker/ekspert (økonomi) (mann)	1	,5
Utenlandsk forsker/ekspert (annet) (mann)	2	1,0
Alle andre ikke kodet allerede (mann)	1	,5
Nasjonal politisk aktør (kvinne)	4	2,0
Utenlandsk politisk aktør (kvinne)	11	5,4
Regional institusjon (EU, ASEAN, NAFTA, AU, League of Arabic States) (kvinne)	1	,5
FN og underorganisasjoner (kvinne)	2	1,0
Nasjonal NGO (kvinne)	1	,5
Nasjonal industri/næringsliv (kvinne)	1	,5
Utenlandsk forsker/ekspert (naturvitenskap) (kvinne)	3	1,5
Utenlandsk forsker/ekspert (samfunnsvitenskap og humaniora) (Kvinne)	1	,5
Utenlandsk forsker/ekspert (annet) (kvinne)	1	0,5
Utenlandsk industri/næringsliv (mann)	1	0,5
Total	200	99,9

Tabell 10: Fordeling av stemmer blant artiklene i utvalget totalt. (n=125)

APPENDIKS 4

KODESKJEMA OG -INSTRUKS

Variabel 1: **Dato (DD.MM.ÅÅ)**

Variabel 2: **Avis**

Kategori:

1. Solomon Times Online
2. Solomon Star

Variabel 3: **Tittel**

Varabel 4: **Seksjon**

Kategori:

1. Innenriks/politikk
2. Utenriks/utenlandske nyheter
3. Kultur
4. Vitenskap
6. Kronikk/kommentar/debatt/leserinlegg
7. Spesielle klimaendringssaker
8. Annet
9. Regionale nyheter

Variabel 5: **Relevans for klimaendringer**

1. Hovedsakelig om klimaendringer
2. Delvis relevant for klimaendringer
3. Klimaendringer bare nevnt i sammenheng med noe annet.

Variabel 6: **Størrelse**

Kategori:

1. Stor (<1000 ord)
2. Medium (500-1000 ord)
3. Liten (>500 ord)

Variabel 7: **Sjanger**

Kategori:

10. Pressemelding
11. Nyheter (rene nyheter)
12. Reportasje (følelse av å være "på stedet") eller featureartikkel
13. Intervju
14. Portretter og profiler
15. Bakgrunnsartikkel

16. Nyhetsgrafikk med tekst, faktabokser, etc.

Meninger og debatt

21. Leder

22. Spalte eller kommentar av journalist i staben

23. Spalte, kommentar eller meningsartikkel av ekstern skribent

24. Leserinnlegg

25. Andre meningsselementer (f.eks. karikatur)

31. Uklart, annen type sak

Variabel 8: Artikkelens opphav

Kategori:

11. Nyhetsbyrå

12. Redaksjonen (fra redaksjonslokalet)

13 Reporter (ute "i felt")

14. Annet

Variabel 9: Fremtidsorientering

Fremtidsorientering kodes i tre steg. Estimer først hvorvidt artikkelen har referanse til fremtiden eller ikke. Fremtid er ethvert tidspunkt som går utover umiddelbar nær framtid. Referansen til fremtid kan være vage bemerkninger eller eksplisitte datoer. Dersom det er en referanse til fremtid i artikkelen (kodet som "1"), spesifiser deretter hvorvidt spesielle år er nevnt, og hvis så er tilfelle, skriv ned årene som er nevnt i neste variabel:

Variabel 9a: Finnes det referanser til fremtid?

Kategori:

1. Ja

2. Nei

Variabel 9b: Spesielle år nevnt

Kategori:

1. Ja

2. Nei

Variabel 9c – g: Noter årene some er nevnt separat.

Variabel 10a-g: Stemme (en stemme er en kodeenhet)

Alle stemmer er kodet basert på kjønn. En “stemme” er en person som er sitert enten direkte eller indirekte. Poenget er å kunne si noe om hvilke mennesker og organisasjoner som blir gitt en stemme i mediedekningen. Kun personer skal kodes. Institusjoner kommer altså bare til syne på denne variabelen når en representant for disse er sitert. Er det to stemmer fra en kilde (for eksempel to ministre), blir de kodet separat. Hvis en stemme er sitert flere ganger, kodes vedkommende bare en gang. *Nasjonal* refererer til representasjonsnivå. For eksempel vil forhenværende australsk statsminister Julia Gillard bli kodet som “utenlandsk politisk aktør, kvinne” når hun er sitert i en artikkel publisert i Solomon Star, trass i at den opprinnelige artikkel kommer fra et australsk nyhetsbyrå. Ekspertene og forskere er plassert i samme kategori fordi de snakker på bakgrunn av sin ekspertise. Dersom journalistens egen stemme er tydelig, kodes den ikke – heller ikke i kommentar-/meningsartikler. Kun stemmer som journalisten siterer, kodes. I leserinnlegg kodes imidlertid forfatteren som Stemme1. Ved å følge denne logikken, kan en forhåpentligvis fange stemmestrukturene som journalistene åpner opp for.

Kategori:

Nasjonalt politisk system

- 11. Nasjonal politisk aktør (mann) (f.eks. minister, presidenter, etc.)
- 111. Nasjonal politisk aktør (kvinne)
- 12. Utenlandsk nasjonal politisk aktør (mann)
- 121. Utenlandsk nasjonal politisk aktør (kvinne)
- 13. Annet nasjonalt politisk system (mann)
- 131. Annet nasjonalt politisk system (kvinne)

Transnasjonalt politisk system

- 21. Regional institusjon (EU, ASEAN, AU, OIC, Den arabiske liga) (mann)
- 211. Regional institusjon (EU, ASEAN, AU, OIC, Den arabiske liga) (kvinne)
- 22. FN og underorganisasjoner (utenom IPCC) (mann)
- 221. FN og underorganisasjoner (utenom IPCC) (kvinne)
- 23. IPCC (FNs klimapanel) (mann)
- 231. IPCC (FNs klimapanel) (kvinne)
- 24. Annet transnasjonalt politisk system (mann)
- 241. Annet transnasjonalt politisk system (kvinne)

Sivilt samfunn

- 31. Nasjonal NGO (mann)
- 311. Nasjonal NGO (kvinne)
- 32. Utenlandsk NGO (mann)
- 321. Utenlandsk NGO (kvinne)
- 33. Tenketank (mann)
- 331. Tenketank (kvinne)
- 34. Nasjonal grasrotaktør (“vanlige folk”) (mann)
- 341. Nasjonal grasrotaktør (“vanlige folk”) (kvinne)
- 35. Utenlandsk grasrotaktør (“vanlige folk”) (mann)
- 351. Utenlandsk grasrotaktør (“vanlige folk”) (kvinne)
- 36. Øvrig sivilt samfunn (mann)
- 361. Øvrig sivilt samfunn (kvinne)

Næringsliv

- 41. Nasjonal industri eller næringsliv (mann)
- 411. Nasjonal industri eller næringsliv (kvinne)
- 42. Utenlandsk industri eller næringsliv (mann)
- 421. Utenlandsk industri eller næringsliv (kvinne)
- 43. Øvrig næringsliv (mann)
- 431. Øvrig næringsliv (kvinne)

Forskere og andre eksperter

- 51. Nasjonal forsker eller ekspert (teknologi) (mann)
- 511. Nasjonal forsker eller ekspert (teknologi) (kvinne)
- 52. Nasjonal forsker eller ekspert (naturvitenskap) (mann)
- 521. Nasjonal forsker eller ekspert (naturvitenskap) (kvinne)
- 53. Nasjonal forsker eller ekspert (samfunnsvitenskap og humaniora) (mann)
- 531. Nasjonal forsker eller ekspert (samfunnsvitenskap og humaniora) (kvinne)
- 54. Nasjonal forsker eller ekspert (økonomi) (mann)
- 541. Nasjonal forsker eller ekspert (økonomi) (kvinne)
- 55. Nasjonal forsker eller ekspert (andre enn de nevnt ovenfor) (mann)
- 551. Nasjonal forsker eller ekspert (andre enn de nevnt ovenfor) (kvinne)
- 56. Utenlandsk forsker eller ekspert (teknologi) (mann)
- 561. Utenlandsk forsker eller ekspert (teknologi) (kvinne)
- 57. Utenlandsk forsker eller ekspert (naturvitenskap) (mann)
- 571. Utenlandsk forsker eller ekspert (naturvitenskap) (kvinne)
- 58. Utenlandsk forsker eller ekspert (samfunnsvitenskap og humaniora) (mann)
- 581. Utenlandsk forsker eller ekspert (samfunnsvitenskap og humaniora) (kvinne)
- 59. Utenlandsk forsker eller ekspert (økonomi) (mann)
- 591. Utenlandsk forsker eller ekspert (økonomi) (kvinne)
- 60. Utenlandsk forsker eller ekspert (andre enn de nevnt ovenfor) (mann)
- 601. Utenlandsk forsker eller ekspert (andre enn de nevnt ovenfor) (kvinne)

Media

- 71. Media (mann)
- 711. Media (kvinne)

- 81. *Alle andre ikke kodet ovenfor (mann)*
- 811. *Alle andre ikke kodet ovenfor (kvinne)*

Variabel 11: Globale sør eller globale nord

Her kodes en hovedstemme i artikkelen.

Kategori:

- 91. Globale nord (Inkludert Australia, New Zealand og Japan)
- 92. Globale nord (utviklingsland, inkludert Kina, India)
- 93. Uklart

Variabel 12: Hyperlenker

Noter antall

Variabel 13: **Bilder**

Noter antall

Variabel 14: **Handler artikkelen om utslippsreduksjon eller tilpasningstiltak?**

Kategori:

1. Ja
2. Nei
3. Uklart

Variabel 15: **Hovedvekt på utslippsreduksjon eller tilpasning?**

Artiklene som ble kodet under kategorien “Ja” I variabel 14, kodes også her.

Kategori:

1. Tilpasning
2. Utslippsreduksjon
3. Uklart